

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24.—
pol leta 12.—
četrt leta 6.—
na mesec 2.—

v upravnistvu prejemam:

celo leto K 22.—
pol leta 11.—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25.—
pol leta 13.—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Deželnozborskim volilcem mestne skupine Kamnik-Radovljica-Tržič!

Vsled prerane smrti poslanca dr. Janka Vilfana Vam bo dne 4. marca zopet stopiti na volišče, da mu izberete za zadnje leto tekoče zakonodajne dobe vrednega naslednika.

Toda med zadnjo in sedanjo volitvijo bo velika razlika! Klerikalna stranka je, uvidevši, da z dostojnim orožjem nikdar ne more osvojiti mogočne napredne trdnjave kranjskih mest in trgov, **izvršila novo politično nepoštenost**. Z lahkim srcem prelomivši dano obljubo, je vtihotapila tudi v Vašo mestno kurijo **nad 300 novih kmetijskih volilcev**, ki so sicer že volili svojega poslanca, pa naj vzlic temu sedaj tudi v mestni kuriji Vam, edino upravičenim volilcem, vsilijo voljo klerikalne stranke. In našla se je c. kr. vlada, ki odobruje to, do neba kričeče kršenje deželnega volilnega reda; protiusluga klerikalne stranke obstoja v dopuščanju dosledne germanizacije naših cesarskih uradov in s tem združenega neizprosnega izpodrivanja domačega slovenskega elementa iz teh uradov. **Tako izgleda v luči resnice narodna vest in zavest klerikalne stranke.**

Narodno-napredna stranka pa je lahko ponosna na to, da močno njeni nasprotniki, ako jej hočejo do živega, zagrabiti za orožje **teror in zakonolomstva**. Končno besedo o dopustnosti takega orožja pravni državi bo imelo c. kr. državno sodišče — za to volitev žal prekasno, ne pa tudi za splošne volitve prihodnjega leta.

Somišljeniki! Vaša neupogljiva značajnost nam je porok, da boste stopili z jasnim čelom tudi v sedanji neenaki boj. Politični pretori in ostudnemu terorizmu se ne boste uklonili nikdar!

Zategadelj Vam priporočamo v soglasno izvolitev moža čistega kremenitega značaja, ki nikdar ni in ne bo po vetru obračal svojega glasu, moža, ki uživa po vsej pravici tudi v krogih poštenih narodnih in političnih nasprotnikov brezpogojno spoštovanje. In ta mož je:

Matija Marinček

c. kr. notar v Tržiču.

Volilci! Vsak glas, oddan za tega našega kandidata, bodi plamen protest zoper nepoštenost v javnem življenju!

V Ljubljani, dne 23. svečana 1913.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Berchtold contra Berchtold.

Dunaj, 28. februarja.

Besede, s katerimi je obetal v tork ministrijski predsednik grof Stürgkh skorajšnje razjasnilo mednarodnega položaja, so postale izhodišče pravcate politične komedije. Grof Stürgkh je poudaril: Upanje, da skoraj popusti napetost mednarodnega položaja, je utemeljeno. V veleoficijskem »Fremdenblattu« je pa dal napisati drugo jutro presbiro zunanega ministrstva dolg članek, ki pobija Stürgkhovo izjavo z obširnimi navajanjem težkoč na internacionalnem polju ter se očividno trudi dokazati, da upanje na rešitev položaja ni popolnoma utemeljeno in da je tudi beseda skoraj nekoliko prenačljiva.

Pri nas smo navajeni v politiki naravnost na ameriške razmere največjih presenečenj. Vendar smemo smatrati, da pomenja zgoraj navedeni dogodek na tem polju rekord. Vprašanje mednarodnega položaja, v katerem smo mi najbolj izpostavljeni in ki je za nas resnično življenjsko vprašanje, je največja in najvažnejša zadeva državne politike. Videli pa smo, da se naši odgovorni državni spuščaj pred celim svetom v polemiko, čigava sodba o tej zadevi da je pravilnejša — prizor, ki mora izzvati v prebivalstvu cele monarhije vznemirjenje in najmučnejši vtisk, kajti cela Evropa se zopet enkrat homerično smeje, kako se suvata in trgata na javnem prostoru najvišja dva avstrijska državnik, smeje tem bolj, ker spozna, če dobro pogleda, da se ne trga grof Stürgkh z grofom Berchtoldom, temveč pravzaprav grof Berchtold z grofom Berchtoldom, kajti, kakor se oficijalno priznava: izjava grofa Stürgkha je bila izrecno aprobirana od zunanjega ministra, grof Stürgkh je bil takorekoč le glasnik zunanjega urada, istega zunanjega urada, ki je potem z vso silo rrdaril po ustih, katera so izgovorila sodbo odgovornega državnika.

Uganko ni težko razrešiti. Že enkrat smo pribili, da se nahaja naše zunanje ministrstvo v stanju obžalovanja vredne desorganizacije, da delujejo njega posamezni oddelki, kakor bi eden za drugega ne vedeli, in

da se je utaborila zlasti v presbiroju samolastna struja, ki dela politiko na lastno pest, mesto da bi s svojimi informacijami previdno pripravljala in podpirala politične akcije odgovornega ministra. Tako se je zgodilo, da polemizira grof Berchtold v članku šefa presbiroja dvorni svetnik Kánia proti grofu Berchtoldu, ki je govoril na usta grofa Stürgkha.

Ta sramotni in nevredni prizor je moral vzbuditi v javnosti burjo nevolje. Upravičeno smemo vprašati, v kakih rokah se nahaja usoda monarhije, kakšna je naša politika in katere so njene smeri in njeni cilji, ako menjajo naši državniki od opoldne do večera svoje mnenje, oziroma, ako smejo njihovi organi prekrižavati dejanja in besede svojih predstojnikov?

Prepozno so v presbiroju opazili kompromitirajoči vtisk svojega čina in zaman hiti popravljati »Fremdenblatt« dne 27. februarja svoje, prejšnji dan izrečene besede, češ, da se jih je napačno razumelo in da podajajo v bistvu le podrobnejšo razlago k Stürgkhovi izjavi.

Javno medsebojno lasanje naših državnikov je izzvalo zlasti v parlamentu skrajno ogorčenje in v narodno-gospodarskem odseku se je ob priliki razprave o petičijah severočeških tkalcev, katerim je vzela gospodarska kriza zadnji košček borgega hleba, razvila silno ostra debata o neznosnih razmerah, ki vladajo v uradu za zunanje politične zadeve.

Poslanec Choc je v svojem referatu poudaril, da označujejo predložene petičije vsako vojsko in tudi vojsko proti Srbiji za največjo nesrečo, ki uprnosti celo naše gospodarsko življenje. Z zadovoljstvom je konstatiral, da se sedaj tudi nemški politični krogi odkrito obračajo proti neznosnemu ščuvanju na vojno, ki žene državo v pogubo. Vlada naj zahteva, ki izziva s svojim hujkanjem nevarnost vojnega konflikta. V posebni resoluciji pozivlja končno govornik vlado, naj zastavi svoj vpliv, da se vojaške odredbe na mejah, ki so povzročile splošno gospodarsko krizo, čim prej opuste. — Nemški poslanec Freissler je spopolnil Chocove navedbe s podrobnimi podatki o propadanju obrti in industrije, ki se pojavlja v celi monarhiji in poslanec Spaček je opozoril, da pomenja obsežna mobilizacija tudi

za poljedelstvo pravcato katastrofo, ker postaja pomanjkanje delavnih sil vedno občutnejše. Poslanec Licht je naslikal razmere na denarnem trgu, poročal, kako se množe insolvence in poudaril, kako zadoščenje in veselje je vzbudila izjava grofa Stürgkha v gospodarskih krogih, pa tudi opozoril na nevarne posledice globokega razočaranja, ki se je polastilo teh krogov vsled veleoficijskega »popravka« Stürgkhove sodbe. Posl. Licht je odkrito povedal, da gre zopet za mahinacijo onega urada, ki že dalj časa pita inozemsko in avstrijsko časopisje z vestmi in poročili, katera izpodkopljejo zaupanje v poštenost in odkritost naše zunanje politike. Silno potrebna je bila pripomba poslanca Lichta, da deluje informacijski biro našega zunanjega urada v popolnem nasprotju z intencijami svojega najvišjega gospodarja, proti mirovni politiki cesarja, ki je izrazil svoje zadoščenje nad pomirjevalnimi besedami grofa Stürgkha, zaeno pa globoko obžalovanje, da je poskušal presbiro zunanje urada oslabiti avtoritativno izjavo načelnika vlade. Odsek poudarja, da je ta poskus izzval splošno vznemirjenje ter omajal zaupanje v vztrajnost in poštenost naše politike.

Narodno-gospodarski odsek ni le sprejel soglasno Chocove resolucije, temveč tudi v posebni izjavi izrazil svoje zadoščenje nad pomirjevalnimi besedami grofa Stürgkha, zaeno pa globoko obžalovanje, da je poskušal presbiro zunanje urada oslabiti avtoritativno izjavo načelnika vlade. Odsek poudarja, da je ta poskus izzval splošno vznemirjenje ter omajal zaupanje v vztrajnost in poštenost naše politike.

Tema: Berchtold contra Berchtold bo prišel tudi v parlamentu v razgovor. Poslanec Hunner je vložil v pisarni zbornice obširno tozadevno interpelacijo, katera zahteva točno pojasnilo o tej nezaslišni aferi. Ministrijski predsednik bo moral na to interpelacijo tem preje odgovoriti, ker ve, da terja celi parlament odgovor na vprašanje: Kdo pravzaprav določa smeri naše zunanje politike in kdo je upravičen, merodajno presojsati položaj in govoriti o velikih zadevah državnega žitja.

Volilni shod v Tržiču.

(Konec.)

Ne bil bi politik in ljudski zastopnik, ako ne bi ob tej priliki izpregovoril nekoliko besedi o naši zuna-

LISTEK.

Pismo iz Sofije.

Sofija, 21. februarja.

V 10. urah prevozi brzovlak razdaljo med Sofijo in Odrinom, kjer zopet govore težki oblegovni topovi. Neverjetno blizu — vendar tu v Sofiji komaj čutimo, da živimo v vojski. Mesto kaže normalno lice.

Lepo mesto, ki je pred 25. leti imelo le 30.000 prebivalcev, a danes ima čez 120.000, s širokimi ulicami, spominjajočimi na pariške boulevarde, električno razsvetljava, vodo, plin, kanalizacijo, krasnimi zdravilišni in mestnimi stavbami napravi tu tujca nenavadno lep vtisk. Le nekaj na pol podrtih turških hiš, Barja-liši mošeja na glavni ulici Marije Louise in neznatne turške kopeli nas spominjajo minulih časov, sicer pa vidimo povsod, kako se vse, kar je starega, umika modernemu napredku. V središču mesta stoji nova, velika kopel, ki je veljala čez 4 milijone frankov in kakršno bi zaman iskali po avstrijskih mestih — veličastna cerkev Aleksandra Nevskega z zlato kupolo, ki še ni dovršena, je veljala do danes 7 milijonov frankov — to so stavbe, s katerimi bi se lahko ponašalo vsako večje evropsko mesto. Trg pred dvorcem in glavne prometne ulice se odlikujejo

naravnost z idealnim tlakom. Sprehod proti dvorcu po krasnem mestnem parku z velikim kazinom, na desni krasno narodno gledališče, ki bi ne delalo sramote večjemu avstrijskemu mestu, takoj zraven vojno ministrstvo, v katerem se dela noč in dan, potem lep širok boulevard carja Osvoboditelja z vsemi večjimi poslaništvii, rusko cerkvijo in vojaškim kazinom, po katerem pridemo naravnost pred narodno sobranje in velik, krasen spomenik carja Osvoboditelja, napravi popolnoma velikomestni vtisk. Vidi se, da je tu le napredek doma in brezdvomno nam bo mlad, velesimpatični bolgarski narod prinesel še večja presenečenja kot velika osvoboditelna vojna na Balkanu, za katero je ves slovenski svet poln navdušenja in občudovanja.

In to veselo življenje po ulicah kljub izjemnemu stanju! Res bi ne verjel, da se v skoraj neposredni bližini bijejo krvavi boji. Veselo vpitje raznašalcev listov nas opominja na najnovejše dogodke z vojnega polja, sicer gre vse normalno pot, trgovine in prodajalne so v istem prometu kot prej, denarja ne primanjkuje. Nehote se spominim pri tem naših žalostnih gospodarskih razmer. Tu so cene živim radi vojske le neznatno poskočile, še vedno je vse ceneje kot pri nas — živila so se podražila le radi tega, ker ni volov, ki naj bi pripeljali blago v mesto, ne radi tega, da bi morebiti česar primanjkovalo.

Ne smem se spomniti, kakšne posledice bi imela vojska pri nas, kjer bi v gotovih krajih primanjkovalo sploh vsega!

Zabavališč seveda ni, ker ni primeren čas za to. Dva velika kinematografa, katerih akcionariji so veliki gospodje, ker se jim akcije bogato obrestujejo, sta edino razvedrilo sofijskemu prebivalstvu. Zato je pa po kavarnah bolj živahno — nenavadno živahno. Kavarne so od ranega jutra do poznega večera polne; neprestano igrajo na biljardih, čitajo najraznovrstnejše časopise, kajti tu ni nič nenavadnega, če kdo govori po 5 ali več jezikov. Zato pa je tudi publikum, ki obiskuje kavarne, silno mešan, ne pozna se nobena razlika po slojih. Priprostega kmeta se vidi v pogovoru z odličnim meščanom — pri eni mizi igra bolgarski aktivni stotnik z dvema srbskima rezervistoma — prostakoma domino. To je edinstvo in prava, odkritosrčna zveza — vse kaj drugega kot naše prijateljstvo z Italijo, kjer se na obeh straneh tekmuje v zidanju novih trdnjav in utrd. Pri tem pa vlada nenavadna tišina, kljub temu, da je kavarne nabito polna. Avstrijca bi osupnilo to molčanje, Nemec bi rekel: »Potrti so ti ljudje, ker se boje, da jih ne zapusti sreča!« Toda ni vse tako! Bolgar je resen in preudaren; ni pristopen hipnemu navdušenju in kričanju. Ko se je dne 3. februarja zvečer raznesla vest, da so zopet začeli govoriti topovi, se ni pojavilo

med ljudstvom absolutno nobeno razburjenje. Vsak je smatral to za nekaj več ali manj neizogibnega — na obrazu vsakega pa se je čitalo, da mora biti Odrin bolgarski, katerega se tu že itak smatra bolgarskim. Dvakrat ali trikrat na dan prinese sel bolgarske telegrafične agenture v kavarne oficijalne komunikacije, čitamo o velikih turških porazih pri Bulairju, ki so bili strašnejši, kot se domneva, o izjalovljenem izkrcanju Enver beja, ki se ima le slučaju zahaliti, da se je rešil in da ni padel Bolgarom v roke itd. — toda vsak smatra te zmage bolgarskega orožja za nekaj razumljivega. Le kak star vojak reče z vidnim zadovoljstvom dve besedi: »Našite momčeta!« (naši fantje!) in s tem je povedano vse!

Res, občudovanja vreden je ta narod! Z zadovoljstvom vdihavam ta svoboden svež zrak, nepopisno srečna se čutim med Bolgari. Spominjam se svojih sanj, ki nisem mislil, da se bodo tako skoro uresničile, premišlujem o veliki bodočnosti Bolgarov. Nehote se spominim malega našega naroda, brezpomembnih prepirov, osebnih sovrašttev, maženostnih razprtij, vseh tistih žalostnih razmer, ki vladajo pri nas! Prijatelj mi piše iz domovine: »Vsi smo uverjeni, da je Srbstvo in Bolgarija elita Slovanstva, da stoji višje v svojem duševnem mišljenju, recimo na kulturni kakor mi, kajti naša kultura je nemška in ta nemška kultura nas izbrla telesno in duševno. Preprosti

bolgarski kmetič stoji v svojem svetovnem naziranju višje, je plemenitejši kot slovenski inteligent.« Priznati moram, da je prijatelj le preveč resnično govoril.

Podrobne vesti iz vojske izvemo skoro izključno iz inozemskih listov. Bolgarski generalni štab je popolnoma zaprl polja bojnih operacij zunanjemu svetu. Niti ena privatna vest ne pride z bojišča. Ničesar se ne ve. Ne ve se, kakšen namen ima bolgarsko umikanje izpred Cataldže, kaj se pripravljala na Gallipoliju, kdaj bo padel Odrin, oziroma kdaj mora pasti poprej ali pozneje — Skader, Janina! Kaj tiči za romunskim vprašanjem — ničesar jasnega se ne ve iz tega kaosa, najrazličnejših presojanj in kombinacij. Le eno je jasno, da se vse vojne operacije vrše z občudovanja vredno točnostjo in po gotovem načrtu, da bodo skupne armade balkanske zveze pripravile evropski Turčiji, ki se je tako trdovratno potegovala za grobove v Odrinu, resnično velik grob ter jo za vedno pokopale.

Slabo se je godilo Turkom od začetka vojne. In kako svesti so si bili zmage. Prejšnji glavni poveljnik turške armade, Nazim paša je naročil častnikom pred Odrinom iz Carigrada, naj ne pozabijo paradnih uniform, ker jih bodo rabili pri zmagoslavnem pohodu v Sofijo. Ubogi Nazim, ki je bil v dnevi januarске revolucije v Carigradu pomotoma ustreljen, se je tudi v svojih sanjah temelito zmotil.

nji politiki. Vsem znani dogodki naravnost kriče, da se o njih izpregovori jasna beseda. A to ne samo zagadeli, ker občutimo vpliv teh dogodkov tako bridko na vsem avstrijskem denarnem trgu, s slovenskega stališča sploh in s slovenskega posebej je dolžnost naša, da se bavimo z njimi.

Ko so naši bratje ob južnih mejah naše države bili dvignili svoj bojni prapor za »Krst častni in slobodu zlatnu« — zaigralo je tudi nam srce. Korak za korakom smo zasledovali njihov pohod v sovražno deželo, vrisajmo smo prejemali zmagovalne vesti in globoko smo se oddahnili, ko je Turčin ležal strti v prah pred nogami doslej od njega okrutno tlačnih narodov. In ni bil samo čut ponosa na krvne naše brate, bil je tudi čut hvalečnosti, ki nam je polnil dušo. Tudi našemu slovenskemu ljudstvu so turške grozovitosti še v krvi. Komaj par stoletij je temu, kar smo bili ravno mi Slovenci poklicani, da mo s Hrvati ramo ob ramo branili meje našega cesarstva pred turškimi navali. Na stotine slovenskih domov so nam porušili in požgali, na tisoče deklic in žena so odgnali v turške hareme, na tisoče mladeničev odvledli v sužnost, da so potem kot Janičari prihajali na lastno zemljo morit in palit. **Kakor živ okop smo stali ob mejah, branili cesarstvo, varovali vsvo Evropo.** Dočim so se mogli drugi narodi mirno razvijati kulturno in gospodarsko, naši pradedi niti niso imeli časa, da bi dali meč iz rok in da bi obdelali svoja polja. Nismo želi za to hvalečnosti, kakor je niso želi poljski vitezi, ki so tudi pred Turki bili rešili cesarski Dunaj, kakor je niso Hrvati, ki so l. 1848. branili dinastijo pred madžarskimi uporniki. Tudi Rusom se je pozabilo, da so bili nekoč rešitelji monarhije. A danes smo maščevani, maščevana je vsa slovenska kri, ki je v potokih močila domačo grudo. Da, so naše simpatije na strani Bolgarov, Črnogorcev in Srbov, a če nas zaradi tega gotovi ljudje imajo za veleizdajalce, potem radi sprejemamo to naziranje.

A dočim so nam polnila duše blažena čustva, krenila je naša monarhijska oziroma njena diplomacija na čudna pota. Začetkom so se nekam prijazno spremljali preokret na Balkanu, namreč samo toliko časa, dokler so upali, da bo od pruskega oficirja izvežbana turška armada pošteno naklestila balkanske narode, te »ušive svinjske pastirje«. Prišlo je drugače. Izprva jim je to zaprlo sapo, potem pa so izgubili ravnotežje. Izbručnilo je s elementarno silo na dan to, kar jim je več ali manj skrito v duši: **sovražstvo do vsega, kaj je slovensko.**

Zastoj iščemo drugega nagiba gonji proti slovenskim zmagovalcem, oficijelni in neoficijelni gonji, ki se je je fanatično udeleževalo vse nemško časopisje, židovsko, a še bolj krščansko. Iznašli so neko frazo, češ, naši vitalni interesi so ogroženi, nikdar pa nismo mogli izvedeti, v čem obstoje te življenjske koristi. Ako je te interese iskati na balkanskem tržišču, potem je čisto gotovo, da teh interesov nihče ni skušal prikrasiti. Bili bi nespametni i Srbi i Bolgari, ako bi ne iskali z nami trgovskih zvez. Res, lahko rečemo, da se s te strani ni storilo ničesar,

kar bi upravičevalo kako sovražno gonjo proti njim, ničesar, razen da so si v krvavem potu svojega obraza priborili zopet nazaj zemljo, kjer je bila tekla zibel srbskega in bolgarskega naroda. Sedaj šele so postali resnični gospodarji svoje zemlje, sedaj stoprav so smeli reči: svobodni, samosvoji smo! A prav to je bil njihov greh v očeh avstrijske diplomacije, greh pa zato, ker so ti borilci za svojo svobodo, ti lomilci svojih suženjskih verig — Slovani. Prav res, ako bi z našimi državniki soglašala tudi ostala Evropa ter imela ta veličasten boj za svobodo za greh, potem bi tudi Evropi ne mogli prihraniti očitania najnižje dekadence.

Naši vitalni interesi so se pričeli s srbsko lukco, nadaljevali z nesmrtno blamažo takozvane afeze konzula Prochaske in končno smo obstali ob Albaniji. Ti poludivjaki, ki lečečemu zdravniku zadirajo nož v prsi, so postali najnovejši naši zavzniki. Čestitam! Avstrija, ki vzlic svoji multijezičnosti noče pri sebi pripoznati nobene druge narodnosti za avtonomno, nego nemško in madžarsko, se je pri Arnavitih nakrat zavzela za narodnostni princip. Privošči njim, ki nimajo niti lastne kulture, niti niso tekom stoletij dokazali zmožnosti za samolastno državno življenje, lastno in neodvisno državo. Sodim pa, da bo stvaritelj arbanaske »države« še žal, da so plodili ta nestvor. Zakaj dvoma ni, da bo Albanija prej ali slej kot zrel sad padla v naročje — Italiji. In ironija hoče, da smo mi sami bili, ki smo Italiji pripravljali tla. Z našim denarjem smo vzdržavali šole, ki so — italijanske, z našim denarjem smo delali katoliško propagando, ki pa je propaganda za italijansko kraljestvo in z našim denarjem oborožujemo Albance. Bog naj razume tako politiko, mi je ne moremo!

Zaman se tudi vprašamo čemu vse to? Samo, da živi nemško-madžarski imperijalizem naše države, četudi Avstrija pri tem lahko pogine? Proti taki politiki moramo protestirati ne samo kot Slovani, ampak prav kot — Avstrijci. Zakaj vprašati se moramo, kam vodi ta politika, ki nam je že v tem kratkem času prinesla toliko zla? Za naš denar gre. Tudi zaradi tega moramo govoriti. Vojni minister bo v prihodnjih delegacijah zahteval na novo kakih 500 milijonov. A izračunali so, da vsa škoda, ki jo imamo in ki jo zlasti vtrpita naša obrt in trgovina, znaša nad 3 milijarde. To je toliko, kakor bi znašali stroški vojne, ki bi trajala pol leta in katero vojno smo — izgubili.

Zalostno pri tem je, da je Avstrija s svojo protivnostjo proti osamosvojitvi balkanskih Slovanov precej osamljena. Nemčija se drži rezervirano. V Berlinu smo dobili dolgoz. Tam so pa pametni. Takoj so se vživeli v novi položaj. Računajo s svežimi silami Balkanske zveze — kot naslednice Turčije. Prepričan sem, da ima Nemčija že danes svoje trgovske agente na Balkanu. — Italija tudi ne bo šla za nas po kostanj v žrjavico. Igra dvoumno vlogo, ki je ne prikrijejo vse lepe besede njihove diplomacije. V Peterburg smo si šli iskati lepo ovenčane košare. Nazadnje smo se zatekli v krilo Romunske. Gospoda moja, moram reči,

da imam vtisk, da v zgodovini kaka država še ni igrala tako zadnje vloge, kakor jo igra Romunska napram Bolgarom. Sedaj ko ve, da Bolgarija krvavi na bojiščih proti stoletnemu svojemu tlačitelju, sedaj ko ji je znano, da ima Bolgarija zadnjega svojega moža na jugu, severne svoje meje pa razgaljene, ta trenotek si je izbrala Romunska ter nastavila svoj sosednji nož na prsi. Ona, ki za svoje rojake v Makedoniji, Kucovlahe, ni žrtvovala niti moža, hoče imeti plačilo za to, ker je ostala nevtralna, to je, da ni pomagala — Turčiji. A za prijateljstvo take države se trga naša diplomacija. Ta osamljenost Avstrije, nikakor ni več splendidi izolation. I to je tako, kakor bi naravnost rinili v svojo nesrečo. Ko bi bili mi res tako veleizdajniško navdahnjeni, kakor se nam očita, potem bi bilo bolje, da molčimo k vsemu temu ter s svojim molkom dajemo svojim modrim državnikom potuho, ker po tem potu moramo priti tja, kamor priti si mora le kak veleizdajalec železi, da pridemo. Ali ravno, ker nismo, ne moremo in nočemo biti veleizdajalci, tudi ne smemo — molčati. Prav kot Avstrijci, kot Slovani, ki se zavemo, da tvorimo veliko večino Avstrije, kot Slovani, ki je v njih taboru Avstrija, je naša dolžnost, da izpregovorimo o pravem času.

Trezní nemški politiki sami priznavajo, da je naloga Avstrije, ki je slovensko izjavila, da na Balkanu ne išče nove zemlje, — da si osvoji trg na Balkanu in da zagospoduje na tem polju. Tega bi se bila morala naša diplomacija zavedati z vsega početka. Ko se je v Podgorici izprožil prvi top, bi bila Avstrija kot deloma tudi balkanska država morala vsaj s svojimi simpatijami stopiti na stran Balkanske zveze ter podpirati stremeljenja te zveze, v kolikor le bi ji to dopuščala njena nevtralnost. Globoka hvaležnost balkanskih narodov bi ji bila plačilo. Po sklenjenem miru bi nam balkanski trg na široko odprl duri. Izvoz avstrijske industrije bi se pomnožil stoterno in za naš denar bi se nikjer drugod ne plačale tako visoke obresti. Odprta bi nam bila pot ne samo do Soluna, marveč do samega Carigrada in do Aten dolí. Zlata doba bi bila to za našo obrt in trgovino. Bojim se, da smo jo zapravili. Četudi je naša diplomacija retirirala od zahtevka, da zahtevka — je li to častno in dostojno evropske velesile? — in bodo končno Balkanci dobili vse ono, česar naša diplomacija ni želela, da dobe; vendar smo s svojim postopanjem zasadiли pikro želo v srce balkanskih narodov. Morda bodo Srbi in Bolgari prav vsled zahteve Avstrije morali s srdom in nevoljo v srco popustiti in opustiti to in ono. Tudi z nami bodo sklenili mir. A kaj bodo posledica. Več ali manj prikrito bojkotno gibanje od Donave pa do Korintskega zaliva, gibanje, ki ga ne morejo zatreti nobene države, pa tudi ne nobene trgovske pogodbe. In zopet vprašam, kam nas to vede? Pa vse to zaradi politike, ki ne vidi preko Donave drugega nego osovraženih Slovanov in ki je mnenja, da je za Avstrijo edino le nemška in madžarska politika srečnosna.

To občutimo tudi v notranji politiki, ki pa o njej danes ne govorim. Čujejo pa se tuintam glasovi, kakor da bo naše državniške srečala pamet

in da bodo Avstrijo skušali vladati po — avstrijsko.

To je, da hočejo vsaki avstr. narodnosti brez kake klasifikacije v več ali manj vredne narode dati vse pogoje za prosti kulturni in gospodarski razvoj. Čujejo se glasovi, da dobimo narodno avtonomijo. Optimisti celo računajo z velikim avtonomnim »jugoslovanskim narodom« v okviru Avstrije. Ne rečem, mogoče je vse. Danes živimo hitro in prav zadnji dogodki kažejo, da se je tudi politično življenje pričelo naglo razvijati. Čez noč pride lahko preokret. Tudi slovenska napredna stranka si je začrtala svoj program — to razodevam onim, ki nam, ne da bi se hoteli poučiti, očitajo, da nimamo programa. Že lani sem v državnem zboru ob budgetni debati meseca junija, torej davno pred znamenitimi jesenskimi dogodki na Balkanu, govoril o aktualnosti jugoslovanskega vprašanja ter opozarjal avstr. državniške, da je to vprašanje postalo zelo, zelo pereče. Stališče slovenskega naroda sem označil s formulo, da naj se vsi trije jugosl. rodovi te monarhije, Slovenci, Hrvati in Srbi združijo v državnopravno celoto, da se vse jugoslovanske dežele te monarhije zedinijo v avtonomno enoto, kakor naj bodo avtonomne tudi druge narodnosti te države — za skupne zadeve pa bodi osrednji parlament. To formulo je vzprejel tudi shod zaupnikov narodno - napredne stranke, ki je zboroval meseca julija l. l. v Ljubljani.

To svojo programatično točko moramo za sedaj smatrati kot ideal naše slovenske »vnanje politike«, če jo smemo tako imenovati. Na vresničenju tega ideala nam je delati. Delati pa moramo pred vsem v tem smislu, da sami postanemo zreli za novo zaželeno državnopravno tvorbo. Delati nam je na gospodarski sili in kulturni rasti našega naroda. To storimo najbolje, ako podpiramo naše narodno društveno življenje, naše Sokolstvo, naša bralna, glasbena, prosvetna društva. Več prosvete, več politične izobrazbe in močni bomo na zunan, močni pa tudi na znotraj. Takrat pa bo odklenalo tudi klerikalizmu in vsem njegovim pritklinam. V tem znamenji pojdite 4. sušca na volišče, v tem znamenji se pripravimo na splošne volitve za deželni zbor, ki so že prihodnje leto. (Dolgotrajno odobravanje.)

Ko se tudi po tem poročilu nihče ne oglasi za besedo, priporočim predsednik g. Malý volilecem še enkrat, da ohranijo svojo zvestobo kandidatu narodno - napredne stranke ter da na dan volitve oddajo brez izjeme svoje glasove g. notarju Matiju Marinku. Ob živahni aklamaciji g. kandidatu zaključim g. predsednik lepo uspeli shod.

Nov volilni red za okrajne zastope na Štajerskem.

V Celju, 27. februarja.

Sedaj imamo na Malem Štajerju že dva okrajna zastopa, ki ne moreta delati vsled narodne zagazenosti in škodoželjnosti maloštevilnih Nemcev po naših mestih in trgih. V celjskem in brežiškem okrajnem zastopu gospodarita okrajna komisarija; če bi nam tudi v narodnem ali gospodarskem oziru ne delala nobene škode, trpi le prebivalstvo v obeh okrajih, ker so ustavljene vse investicije in čaka zlasti marsikatera nujna cestna ali vodna gradnja na svojo rešitev. Pri teh komisarijih v okrajnih zastopih pa ne bo ostalo; znano je, da je sklenil spodnještajerski nemški narodni svet ovirati in ustaviti delovanje vseh okrajnih zastopov, v katerih nimajo Nemci odločilne besede. pridejo torej še na vrsto šoštanjski, lenarški, ljutomerski in ormoški okr. zastop. In na ta način se bo kazala tudi v teh korporacijah ista slika, kakor povsod drugod: nemška manjšina ovira vsak kulturni in gospodarski razvoj slovenske večine, kjer le more. In vlada ji gre pri tem odurnem delu v interesu germanizacije in vsenemštva prav pridno na roke.

Okrajni zastopi so važne gospodarske korporacije in nam nikakor ne more biti vseeno, v čigavih rokah so in če delujejo ali ne. Po poizvedbah deželnega statističnega urada je imelo 20 spodnještajerskih okrajnih zastopov l. 1909 skupno izdatkov 1.330.192 K; iz te vsote se je izdalo za zdravstvo 59.280 K, za šolstvo 198.968 K (ta vsota je v primeri s Srednjim in Zgornjim Štajerskem jako mala), za ceste 645.187 K, za regulacijo potokov in reke 17.328 K (te gradnje odpadejo samo na ormoški, mariborski in celjski okraj), za povzdigo živinoreje, vinarstva, poljedelstva 54.298 K; za obrestovanje in amortizacijo investicijskih dolgov 250.671 K. Temu nasproti je bilo dohodkov 1.332.062 K. Največ tečejo

ti dohodki iz okrajnih doklad k direktnim davkom; l. 1909. je bilo teh doklad 896.162. Dalje pridejo v pošte deželne podpore za ceste in druge investicije; l. 1909. je bilo istih 127.171 K, znatna vsota torej, dasi še vedno premajhna. Ker so od leta 1910. te deželne subvencije odpadle, si lahko izračunamo, da imajo naši okrajni zastopi od obstrukcije v deželnem zboru zadnja tri leta do 400 tisoč kron škode. Kaj bomo dobili po sklepu miru kot odškodnino?

Mnogo spodnještajerskih okrajnih zastopov se nahaja vsled sedanjega, že davno zastarelega in interesom nemštva prilagočenega volilnega reda v nemških rokah. Na pr. laški, rogaški, slovenjbiški, mariborski, gornjeradgonski in ptujski. Kratak pogled na razmere v vseh teh okrajih nam kaže, da se nahajajo ti okrajni zastopi zategadel v nemških rokah, ker se polaga na nekatere nemškiarske trge ali mesta veliko preveč važnosti in jim daje več zastopnikov, ko jim gre po njihovi davčni moči. To vidimo na pr. v laškem okr. zastopu, da voli trška občina Laško celo vrsto zastopnikov, ki potem podpirajo nemškiarsko večino, dočim nima velika industrijska občina Trbovlje, katera plača sama trichetrtine vsega, v okraju predpisane davka in šteje sama skoro toliko prebivalcev, ko ves ostali okraj, v okrajnem zastopu zase nobenega zastopstva. Posebno kričeče so tudi razmere v gornjeradgonskem, rogaškem in slovenjgraškem okrajnem zastopu. Plesniva, kulturno in gospodarsko docela brezpomembna nemškiarska gnezda imajo več volilne, ko na desetine kmečkih občin in visokoobdačenih industrijskih krajev. In ravno vsled teh nemškiarskih privilegijev ni že sedaj v mnogih okrajnih zastopih normalnih razmer in bo to v bližnji bodočnosti še slabše.

V nekem spodnještajerskem listu sem bral, naj bi se uvedla kar splošna in enaka volilna pravica za okrajne zastope! To bo menda težko izpeljivo in tega tudi z ozirom na posebne naloge okrajnih zastopov tudi ne bi bilo želeli. Ali treba bo vsekakor v štajerskem deželnem zboru predložiti načrt novega volilnega reda za okrajne zastope, ki bo sicer upošteval interese mest in trgov, v kolikor so vsled njihove davčne moči, ali iz drugih ozirov upravičeni, ki bo pa odpravil nekatere krivične privilegije in razdelil vsem stanovom in občinam v okraju enakomernišo volilno pravico za okrajni zastop. Upeljanje pravičnejšega volilnega sistema za okrajne zastope in pa za avtonomna mesta Ptui, Maribor in Celje, pomenja enega izmed glavnih pogojev za doseglo narodnostnega miru na Malem Štajerju. Ti dve nalogi bi nudile tudi lepo ozadje za slovensko politiko v štajerskem deželnem zboru.

Vlada in hranilnice.

Ministrstvo za notranje stvari je izdalo razpis z dne 16. januarja 1913, ki bi, ako bi se uveljavil, zelo neugodno vplival na gospodarske razmere v celi državi. Gospodarska kriza je splošno znana in zato bi bila dolžnost vlade, da te krize ne poostrejuje z novimi odredbami, nego da skrbi, da se gospodarske razmere čim prej izboljšajo. Sedaj pa je vlada storila korak, s katerim se bode gospodarska beda občutno povečala po vseh deželah in kronovinah naše državne polovice. Vlada je namreč izdala razpis, s katerim med drugim zahteva in določa, kako se naj bilancirajo kurzne izgube pri hranilnicah in kakšno razmerje mora biti med mobilno in imobilno naložbo in da morajo polovico mobilno naložbene premoženja tvoriti državni papirji. Na videz to določilo ni videti nevarno, ali v bistvu je za naše razmere lahko usodepolno. Naše kmetovalce, posestnike, trgovce in obrtnike mora zanimati določilo o razmerju med mobilnito in imobilnito, kajti ako se to razmerje izvede v smislu ministrskega razpisa, bode marsikatera eksistenca gospodarsko uničena.

Vlada namreč zahteva, da morajo hranilnice do konca l. 1914. razmerje svojega mobilno in imobilne naložbene premoženja z nakupom vrednostnih papirjev urediti tako, da se bo doseglo razmerje 30 : 70 in da morajo polovico mobilno naložbene premoženja tvoriti državni papirji. Doslej se to razmerje ni strogo izvrševalo, ker je vsaka hranilnica skrbelo je za toliko mobilnost svojih sredstev, kolikor je po svojem predurku in po svojih izkušnjah potrebovala za svoje poslovanje. Ako bi se torej zahtevano razmerje 30 : 70 moralo v današnjih slabih denarnih časih izvršiti, potem bi se težko škodovala hipotekarna trgovina in ž njo spojena akcija o razdolžitvi

Resničneje je govoril Javer paša, ki je izjavil, da pojde v Sofijo »kavo pit«. Mimogrede je hotel obiskati svojega prijatelja »Šukri pašo«, kateremu je že tedaj v Odrinu postajalo tesno. Velik reflektor iz mošeje sultana Selimana je služil Javer paši za direkcijsko. Bolgarom se je odrinska luč, ki je svetila vedno v eni smeri, zdela sumnjiva, postali so oprezní ter zajeli večinoma po iregularnih četah Javer pašo pri Dimitiki z dvema divizijami redne turške vojske, skupaj 12.000 mož. Vojske so internirali po manjših obmejnih mestih — Javer pašo s 50 oficirji pa so poslali v Sofijo »kavo pit«.

Nastanili so jih v hotelu Boulevard, kjer jih večkrat vidim. Njih položaj kot vojni vjetniki pač ni zavdanja vreden, gotovo pa je, da se jim bolje godi kot kameradam na Gallipoliju ali v Odrinu. Dobivajo redno oficirsko plačo, spe na perncah vsak v svoji sobi, zvečer pa posedajo v hotelski kavarni, kjer poslušajo zvok damske kapele.

Javer pašo je bilo lahko videti v njegovem salonu prvega nadstropja, čigar vrata so hila — ne vem zakaj — večkrat odprta. Razven tega so njemu dali še eno sobo zraven salona na razpolago, katere pa ni rabil. Vprašal je zato narednika, ki je vedno pri njem: »Zakaj imam pravzaprav drugo sobo?« Narednik mu odgovori: »Ta je rezervirana za Šukri pašo«. Seveda velika razžalitev ne le za Javerja, temveč tudi za Šukrija, čigar junaštvo so nemški listi, ker Odrin ni padel takoj prvi dan, povzdi-

govali do neba, ki pa se bije sedaj le so pour l'honneur du drapeau! Javer paša se je radi narednikovega odgovora pritožil na vojno ministrstvo, narednik je dobil ukor in afera je bila rešena. Ne ve se pa še, če Javer res ne dobi stanovanjskega kolega v osebi Šukri paše.

Kako sovražno so pisali nemški listi o balkanski vojski in kako pišejo še vedno, je znano vsakemu. Znano je tudi, da je v turški armadi mrgolelo nemških oficirjev. Nemci so se sploh obnašali v tej vojski skrajno grdo. Značilen je dogodek, katerega mi je pravil bolgarski oficir, ranjen v bitki pri Lile-Burgas. V bolgarski ambulanci je zaslísal na sosednjem vozu zdihovati ranjenega »turškega« oficirja: »Mein Gott, mein Gott! Obrne se proti njemu in ga pozdravi tudi nemški: »Servus Kamerad! Nemec se okrene ter vpraša: »Ali si ti tudi tukaj?« »Seveda,« mu veselo odgovori Bolgar. »Kako pa vendar prideš sem?« ga vpraša Nemec, ko zagleda njegovo bolgarsko uniformo. »Iz enostavnega vzroka, ker sem spadam,« se je glasil odgovor. Tedaj se je šele Nemcu posvetilo v glavi, da ima opraviti z bolgarskim častnikom. Reče mu zato: »Poslušajte! Vi lahko govorite z vašimi ljudmi, povejte jim, da sem jaz nemški oficir, naj mi dajo drug voz, naj lepše ravnajo z menoj!« Nemška nesramnost ne pozna mej. Bolgar ga je zato tudi zavrnil: »Prijatelj, če želite avtomobil, električno razsvetljavo in komfort, zakaj niste ostali v Berlinu, zakaj ste prišli sem, kdo vas je klij-

cal? Tudi jaz se moram zadovoljiti z vozom, katerega vlečejo bivoli. Če vam ni prav, dobite lahko kroglo!« Mislim, da se je nemški oficir po teh besedah potolažil.

Mesec dni sem v Sofiji, osebno sem se prepričal o velikosti te krasne vojske, v kateri se cel narod od inteligenta do preprostega kmečkega sina bije za eno misel, za »svobodo zatiranih bratov, slišal sem toliko lepega o občudovanja vredni požrtvovalnosti tega naroda, da sem bil ganjen od solz. Zato pa se s tem večjim studom obrnem od nemških listov, ki ne prenehajo v svoji gonji z neopracenim zasramovanjem vsega, kar je jugoslovansko. Da se bode to maščevalo, je več kot naravno. Toliko se je govorilo o »kompenzacijah«, da bodo Bolgari in Srbi gotovo tudi za ta sistem. Kompenzirali bodo »naklonjenost« katero jim Nemci kažejo že od začetka vojne, po svojem »kompenzacijskemu sistemu«. Vse se bode izvršilo z isto točnostjo in sigurnostjo kot vojne operacije, brez hrupa in vršča — vse pod plaščem stroge molčečnosti. Pri nas pa bomo naenkrat prišli do spoznanja, da je naša zunanja politika zaigrala naši industriji edino odjemališče. Zalostno je, da na Dunaju veljajo ljudje ki se trudijo za gospodarsko zboljšanje monarhije in iščejo prijateljskih zvez s slovenskimi narodi, za veleizdajalce, žalostno je in boleti mora vsakogar — ki čuti le malo avstrijski, v srce, kadar se spomni naših »legitimnih interesov«.

F. P.

zemljišča, preprečila bi se akcija o stanovanjski reformi, skrbi bi se eskont menic trgovcev in obrtnikov, osiromašela bi mesta, katera bi morala biti investovana v večjem razmerju v državnih vrednostnih papirjih. Ako bi se dandanašnji morale pri hranilnicah odpovedati hipoteke in bi se moral skriti menični kredit, provzročilo bi to v naši deželi tako gospodarsko katastrofo, kakršne nam ne bi mogla zadati nobena vojna kriza.

Mi imamo na jugu 22 hranilnic, ako ne upoštevamo nemških in italijanskih hranilnic, ki pa so ravnotako prizadete za vladnim razpisom. Ali vzemimo v pretres samo jugoslovanske hranilnice, katerih pasiva iznašajo okroglo 70 milijonov kron. Naše hranilnice so mlade in so po večini manjšega obsega. To so hranilnice, ki imajo po pol. en. dva, tri do štiri milijone kron vlog, samo ena je, ki ima 42 milijonov kron vlog. Vzemimo hranilnico, ki ima čez dva milijona kron vlog. Ta dva milijona sta tako - le naložena:

hipoteke	1.600.000 K
menice	250.000 »
tekoči račun	110.000 »
vrednostni papirji	130.000 »
blagajna	30.000 »

Vidimo, da je ta hranilnica nekje na Kranjskem največ posodila na zemljišča, potem na menice, okoli pol milijona pa je še vedno imela mobilite. Po novem ministrskem razpisu pa se bo to moralo temeljito preudragiti. Od dveh milijonov kron vložnega stanja se bo smelo investirati v hipoteke in menice 70%, to je 1.400.000 K, ostalih 30%, to je 600.000 K pa bo tvorilo zahtevano mobilite. Ker je omenjena hranilnica imela, oziroma še ima na hipotekah in menicah 1.850.000 K, a bo smela imeti le 1.400.000 K, morala bo znesek 450.000 K, to je malone pol milijona kron odpovedati, bodisi na hipotekah ali menicah. V okraju torej, kjer je sedež hranilnice in okrajnega glavarstva, bodo morali hipotekarni in menični dolžniki pri drugih denarnih zavodih iskati posojil, da poravnajo svoje obveznosti pri hranilnici. Kaj pa to pomenja v današnjih slabih gospodarskih časih, ko sploh v deželi ni nobenega denarja, to si more predstavljati le tisti, kdor pri denarnih zavodih posluje. Kje bo ubogi kmet dobil denar, kam naj se obrne za prenos posojila, kje naj obrtnik išče nove pomoči? Hranilnice mu ne smejo pomagati, v posojilnicah ne dobi nič. Pomislimo pa še, da se bodo milijoni odpovedali in zato vprašamo, kdo je v deželi v takem položaju, da bi dal milijone na razpolago. Kateri denarni zavodi v deželi bodo mogli pomagati? To ni kar tako, da bi se posojila z rame ali drugo rano prekladala, to stane mnogo denarja. Da kreditne zadruge nimajo razpoložljivega denarja, je dokazano, ker jim je deželni zbor hraniški otvoril neomejen kredit. Tako vidimo, da bi imel vladni razpis, ako bi se izvedel, za posledico najhujšega gospodarskega katastrofo v deželi. Kmetije bi bile uničene, obrt propadla in v stotine naših pridnih ljudi, ki se še drže domače zemlje, bi bili prisiljeni, da bi zapustili prodne domacije in da bi šli iskat nove preče v Ameriko!

V vseh naših deželah bi se morala pri hranilnicah odpovedati hipotekarna in menična posojila. Pri nas bi hranilnice, ki se v najobilnejši meri rečejo s hipotekarnim poslom, a mnogo jih je, ki izdatno pospešujejo menično stroko. Mirnim potom se prenositi ne bi nikakor mogli izvršiti, da bi se ustvarilo razmerje 30 : 70. Zadrage ne bi mogle posredovati, in ako bi to mogle le deloma, hranilnični dolžniki bi bili dokaj udarjeni za radi višje aktivne obrestne mere in radi solidarnega jamstva za obveznosti zadruge.

Danes je tak položaj v deželi, da denarni zavodi, in to so hranilnice v prvi vrsti, ne dovoljujejo novih hipotekarnih in meničnih posojil in da celo stara posojila odpovedujejo. Ako bi se odpovedi vršile še v večji meri, potem bi bili dolžniki vsega pomilovanja vredni. Dodali bi od zavoda do zavoda, trkali na vrata in prosili pomoči, a povsodi bi dobili odgovor: Ne moremo vam pomagati. Vladi bi vendar morale biti te razmere znane, in zato se čudimo, da prav nič ne upošteva dejanskih gospodarskih razmer in denarnega trga v državi.

Ali to ni zadosti. Vlada je dala hranilnicam še drug udarec. Zahteva namreč, da se mora polovica mobilnih sredstev, to je 15% investirati v državnih vrednostnih papirjih. To določilo govori proti hranilničnemu zakonu in proti pravilom hranilnic in je sploh nezakonito. Večje hranilnice itak kupujejo papirje, sicer pa bi hranilnice morale odpovedati hipoteke in skriti menični kredit, ako bi hotele zadostiti razpisu. Imelo pa bi to tudi za posledico, da bi se zmanjšal upravni dobiček in bi se tudi vložna obrestna mera morala znižati. A vse

to bi provzročilo propadanje hranilnic.

Prizadeti čimtelji (zveze hranilnic in poslanci) so poklicani, da nastopijo za koristi hranilnic in občin njihovih ustanoviteljev, kajti tudi občine bodo zelo prizadete radi daril.

Vojna na Balkanu.

Situacija.

Poročali smo že, da se je konferenca veleposlanikov odločila za enkrat odložiti vprašanje obmejitve Albanije. Veleposlaniki iz itak niso mogli priti v tem vprašanju do nikakršnega zaključka in tudi v drugih vprašanjih, katerih so se lotili, brez dvoma ne bodo storili prav ničesar. Sploh se je ta konferenca izkazala samo kot nekaj posredovalni člen med vladami, da je bilo treba samo na eno stran povedati svoje mnenje, med tem ko bi bilo sicer treba vsaki državi pogajati se s petimi drugimi vesilami. V tem oziru je tvorila konferenca nekako posredovalno stajo, ki pa ni izključila direktnih pogajanj med vesilami. Tako je vsakemu znano, da so se vršila pogajanja med Avstro - Ogrsko in Rusijo, med Nemčijo in Rusijo in tudi med Nemčijo in Avstro - Ogrsko so se vršili direktni razgovori. Dasiravno pa konferenca veleposlanikov ni zato tu, da bi storila kako pozitivno delo, vendar je takorekoč barometer za splošno situacijo.

Tam je najljubše spoznati, katera vprašanja so sedaj v ospredju. Veleposlaniki so se posvetovali pred vsem o bolgarsko - romunskem sporu. Čas je drag, danes mesec naj bo vprašanje rešeno, toda danes še ni izjavila Romunska, da se podvrže razsodbi razsodišča. Romunska bi rada že danes vedela, kako bodo vesile razsodile ter pravi: Brez Silištaja ne odnehamo. To je stališče, ki skoraj onemogoča vsako posredovanje. Vesile pa stoje pred novo uganjo. Če bi Romunska ne hotela priznati razsodbe vesile, so se njeni diplomati zopet blamirali. Tega bi se radi izognili in zato se razsodišče še danes ni moglo sestati. Danes se sestano bolgarsko sobranje. Bolgarski listi pišejo ob tej priliki zelo razburjeno proti Romunski, vendar je upati, da se bodo kljub temu vršila pogajanja popolnoma nemoteno, dasiravno se še vedno zavlačujejo. Konferenca veleposlanikov tedaj nima storiti posebnega čela, zato se bavi sedaj z vprašanjem tujcev v Skadru, Janini in Odrinu. Zlasti aktualno je vprašanje tujcev v Odrinu, katerih je baje, kakor poročajo iz Carigrada, nekaj nad 600. Grška je razširila blokado nad velik del albanske obali tik do Drača. Težko je določiti, kaj hočejo Grki s to blokado, ker jo bodo Grki le težko vzdržali. Najbrže je blokada v zvezi z vojnimi turške križarke »Hamidie«. Govori se pa tudi, da Grška te blokade še ni odredila, marveč da se zaradi tega še pogaja z Dunajem in Rimom, da pa do sedaj še ni dobila odgovora.

Poseben mir med Turčijo in Grško?

Iz mladoturških krogov poročajo, da hoče skleniti Turčija z Grško separaten mir na sledeči podlagi: Turčija se odpove vsem od Grkov zasedenim pokrajinam in Janini ter se zaveže, da bo podpirala grške zahteve napram ostalim balkanskim državam. Zato naj dvigne Grška po svoji narodni banki posojilo in odstopi Turčiji svojo transportno flotilo, ki naj prepelje turške čete iz Anatolije v pristanišča Kavala in Lagos. Obenem naj pozove grški patriarh osmanske Turke k protestu proti Bolgarom in Srbom. Vest je preveč turška, kakor da bi je bilo moč goče verjeti.

Bitka pri Bulairu.

(Dopis vojaka, ki se je udeležil bitke.)

Izvedeli smo, da je turška križarka, ki je bila usidrana v Galipoliju, zapustila v sprstvu torpedovke pristanišče ter odplula na odprto morje. Proti jutru smo opazili, da se bližata obe ladji obrežju.

Ko sta prišli v bližino Čiflik Kuri, sta jeli streljati. Križarka je streljala z granatami, torpedovka pa s šrapneli. Bombardma je ostal večina brezujspešen, ker je naša gorska artilerija, nameščena ob obrežju, branila ladjama, da bi se bili približali obali.

Opoldne istega dne sta križarka in torpedovka jeli obstreljevati Čiflik Kuri. Tu je studenec in ob studencu je bila četa vojakov, ki je natakala vodo.

Turki so najbrže mislili, da je tu koncentrirana večja bolgarska kolona, zato so turške ladje osredotočile svoj ogenj prav na to mesto. Toda

bombardma ni imel prav nobenega uspeha, zakaj niti en bolgarski vojak ni bil ubit, ali ranjen.

Istočasno je napravila znatna turška kolona izpad iz trdnjave ter navalila na fronto 13. našega polka. Vnela se je ljuta borba, ki pa se je končala z občutnim turškim porazom.

Turki so se umaknili v trdnjavo. Medtem sta turški vojni ladji odpluli proti Eksimulu ter jeli obstreljevati odnočno obrežje. Bombardma je trajal pozno v noč.

Drugi dan je bil odločilen spopad.

Že ob zori je vsa turška vojska zapustila trdnjavo ter v bojnem redu jela prodirati, in sicer v treh kolonah. Desna kolona je bila najmočnejša in je prodirala ob obrežju Marmarskega morja.

Srednja kolona se je pomikala proti vasi Čiflik Kuri, leva kolona, po številu najslabejša, pa je navalila na fronto 13. polka.

Borbo je pričela leva kolona. Mahoma se je vnela na vsi črti najljubša bitka. Sprva je naša artilerija popolnoma molčala, dočim so Turki z vso energijo obstreljevali naše pozicije s trdnjave in z dveh ladij.

Ob 9. dopoldne so naše baterije jele obstreljevati desno turško kolono.

Že v nekaj trenotkih sta morali umolkniti dve turški bateriji.

Pri tej priliki je treba zabeležiti junastvo dveh turških stotnij, ki sta vztrajali na svojem mestu do konca bitke.

Ob tem času je desna turška kolona, na čelu ji jahajoča pehota, našla ob obrežju Marmarskega morja stransko pot, po kateri je najbrže skušala obiti naše pozicije in nam priti za hrbet.

Ob 10. dopoldne je padla na bojišče gosta megla in Turkom se je posrečilo, da so se približali našim pozicijam na 100 korakov. Naša artilerija je obmolnila, nastopil je odločen trenotek.

Zdelo se je sprva, kakor da bi bil uspeh na turški strani. Takrat smo izpremenili svojo taktiko. Naše levo krilo se je umaknilo za kakšnih 500 do 600 korakov in na povelje se je umaknilo tudi desno krilo. To je bila spretno nastavljena past za Turke. In res so se Turki ojunčili ter udrlji za nami.

Opoldne so se Turki kakor klin zabili v naše desno krilo. V tem trenotku je udarilo na Turke naše levo krilo in koj za njim naš center. Turki so bili v pasti.

Naše kolone so turško vojsko pritisnile tesno na Marmarsko morje. Tu je bilo izdane povelje »na nož«.

V turških vrstah je nastala strahovita panika in ni trajalo dolgo, ko je jela vsa turška vojska bežati, obšipana od karteč in šrapnelov naše artilerije.

Bitka je bila končana ob 3. popoldne, in sicer z zopetno sijajno zmago bolgarske vojske.

Vojni plen je bil ogromen.

Na turški strani se je udeležilo bitke kakih 50.000 do 70.000 mož, na naši strani pa 35.000 do 43.000 mož.

Na turški strani je padlo 5988 mož, naša armada pa je imela samo 612 ranjenec in 120 mrtvecev. Med temi je bilo ranjenih 8 naših častnikov, 2 pa sta bila ubita.

Stajersko.

Stajerski deželni šolski svet je v seji dne 22. februarja definitivno nastavljal v Trbovljah - Vodah učiteljico Marijo Lipovšek.

Napredno politično društvo za šmarsko - rogaško - kozlanski državnozbornski volilni okraj priredi v nedeljo dne 2. marca dva shoda in sicer v Št. Petru pod Sv. gorami po rani maši pri Gabronu in v Podsredi ob 3. uri popoldne pri Jazbecu. Na obeh shodih govorita dež. posl. dr. V. Kukovec in urednik V. Spindler o važnih domačih političnih in gospodarskih vprašanjih.

Nadomestna deželnozbornska volitev za mandat umrlega dež. posl. Kunza (mestna skupina Judenburg-Knittelfeld) se vrši dne 2. maja t. l., eventualna ožja volitev pa dne 9. maja t. l.

Iz Vidma. V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« je zagledal belci dan dopis, v katerem se prav neotesano napada ustanovitelj Ljudske knjižnice, krčmarja Arnska, odbornike Lj. knj. in dr. Veliko je v njem govora o pijančevanju in ušeh; g. Kaplan Lasbacher, wes das Herz voll ist, des geht der Mund über? Ali si domišljujete, da bode te takimi surovostmi res kaj proti novemu društvu opravili? Taka bojna sredstva kažejo hudo pomanjkanje družabne olike; Ljudska knjižnica si bo moralabavaviti Olikanega Slovenca in kaplana povabiti, da pristopi in si to prekoristno knjigo prvi iz-

posodi. Za uspeh se seveda pri naši duhovščini ne more jamčiti.

Iz Celja. Jutri, v nedeljo, dne 2. marca se vrši v veliki dvorani »Narodnega doma« pri pogrnjenih mizah velik koncert z gledališko predstavo. Od domačih skladateljev se bode proizvajalo dr. A. Schwabovo »Dobro jutro« (mešan zbor s spremljevanjem orkestra), dr. Jos. Pavčeva predigra k 2. dejanju operete »Princeza Vrtoglavka«, V. Par-mova medigra iz opere »Ksenija« in »Bakanska koračnica«. — Dr. Schwab in dr. Josip Ipavec bodeata sama dirigirala. Na odru se uprizarilaube - Vošnjakova enodejanska burka »Sredi noči«. Koncerti so postali v Celju redki, zato je dolžnost slovenskega občinstva, da se tokratnega koncerta polnoštevilno udeleži in da s tem prirediteljem poguma za nadaljnje delo. Vstopnina znaša za sedež v dvorani 1 K, za galerijo 50 vin.

Iz Celja. (Delavsko podporno društvo) je imelo svoj redni letni občni zbor v soboto, 22. februarja v gostilni »pri mestu Gradcu«. Udeležilo se ga je veliko število članov in prijateljev društva, med njimi tudi dež. posl. dr. V. Kukovec in odvetniški kandidat dr. Tone Gosak iz Ljubljane, ki je imel široko zasnovano in temeljito predavanje o »delavskih stvarkah in njegovih posledicah za narodno gospodarstvo«. Delavsko podporno društvo je pred svojim marljivim predsednikom Nacetom Založnikom v minullem poslovnem letu jako živahno delovalo. Razširilo je svoj delokrog tudi na Teharje in osnovalo tam podružnico, ki šteje 36 članov. Poleg skrbi za podpiranje bolnih in brezdelnih članov je društvo obračalo svojo pozornost tudi na njih izobraževanje in pa na družabne življenje. Delavsko podporno društvo ima v Celju in na Teharjih lepi knjižnici, dalje ima svoj pevski in tamburaški krožek, ki z veliko vneto sodelujeta pri vseh narodnih prireditvah. Minulo leto je priredilo društvo tri dobro uspele zlete v okolico; na teh zletih se je tudi vselej predavalo. Bilo je pa tudi več veselja in domačih zabav. Odbor je reševal družbene zadeve v 25. sejah. V Celju šteje društvo 145 članov; to število se bo pa v tekočem letu znatno zvišalo. Cistega društvenega premoženja je 2951 K. Pri volitvah se je izvolil stari odbor s predsednikom Nacetom Založnikom na čelu. To društvo ima velevažne naloge in je naša dolžnost, da ga po svojih močeh gmotno in moralno podpiramo.

Iz Frana poročajo, da je prišel v konkurz trgovec A. Högenwarth. Začasni upravitelj konkurzne mase je dr. Karl Faleschini, odvetnik v Mariboru.

Iz Sevnice. Bela žena ima v Sevnici letos mnogo opravila. Ta teden so umrli: Franc Perc, p. d. Pucl, posestnik v Lončarjevem dolu; Jožef Ledenic, bivši posestnik v Sevnici in Anton Košarok, posestnik na Orehovem.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Po dolgem razveselila nas je tukajšnja okrajna hranilnica s činom, h kateremu se jej je od vseh rodoljubov že prigovarjalo leta in leta. Sramotno je namreč bilo, da je stanoval ta primeroma bogati denarni zavod v hiši enega najhujših nasprotnikov in da si ni postavil svojega doma. Še več. Pri velikem pomanjkanju stanovanj so prisiljeni skoraj vsi uradniki-Slovinci stanovati pri Nemcih, kateri jim dajo primerno čutiti svojo moč. Zdaj pa si je pridobila hranilnica z nakupom Fleischmanovega posestva lepo stavbišče, kjer bode, kakor upamo, postavila njeni denarni moči primerno, dejanski potrebam odgovarjajoče poslopje. Bahatosti nemškutarje pa je prizadet jako občutljiv udarec.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Kakor izvemo, poteguje se naš zdravnik dr. Tiplič popolnoma resno za izpraznjeno mesto dr. Chloupeka v Ljutomeru. Njegovo dosedanje politično obnašanje nam je pokazalo, da nam ni treba žalovati na tej preteči izgubi. Srečan put! Obžalujemo samo Ljutomerčane, ki lahko izgube s tem človekom jako mnogo. Bodočnost pa bo pokazala, kdo ima prav.

Iz Maribora. »Slov. Gospodar« priobčuje v zadnji številki slavo-spev na lučanskega nemškutarskega dekana Vollmeierja. Preponizno je slavil »njihove zasluge« za Lučane in okolico. Te dni pa je priobčil podoben slavo-spev na Vollmeierja tudi — nemško - nacionalni »Grazer Tagblatt«. Slavi ga kot duhovnika, ki je »nemstvu prijazen« in ki uživa veliko simpatij pri lučanskih nemških nacionalcih... Kaj se to pravi, ve vsakdo, kdor pozna naše obmejne nemškutarje. Pa v današnjih časih je »Slov. Gospodar« in njegov urednik dr. Korošec najbolj varuh interesov slovenskega ljudstva na Sp. Stajerskem. Kdor o tem

dvomi, ga razkriči dr. Korošec za — nemškutarja.

Razpisano je na trirazredni ljudski šoli v letovišču Rogaska Slatina mesto učitelja ali učiteljice. Prošnje do 15. marca. Prvi plačilni razred.

Iz Zg. Radgone poročajo, da se vrši v nedeljo 2. marca pri Karbašu zborovanje konjerejcev, na katerem govori o morskem konju dež. veter. referent Januschke.

Iz Ljutomer. Naši nemškutarji se krčevito trudijo privabiti na dr. Chloupkovo mesto nemškega zdravnika, ki bi znal slovenski. Dotična notica se glasi: Nujno iščemo za neki spodnještajerski trg nemškega zdravnika, ki bi znal slovenski. Poleg plače za distriktnega zdravnika dobi 800 K priboljška od trške hranilnice (!) in ima upanje postati sodnijski zdravnik in pa zdravnik bolniške blagajne. Ponudbe naj se stavijo na društvo »Südmark« v Gradcu. — Slovenski zdravniki, pozor na Ljutomer!

Ljutomer. Zadruga za rejo dirkačev v Ljutomeru ima svoj redni občni zbor dne 6. marca ob 11. uri dopoldne v gostilni Strasser.

Iz Gradca. Cesar je podelil dolgoletnemu stajerskemu deželnemu odborniku in članu gosposke zbornice dr. Leopoldu Linku dedno plemstvo. Zanimivo je, da je »Tagespost« priobčila ob tej priliki simpatično pisan članek o Linkovem delovanju v stajerskem deželnem odboru, dočim je prinesel »Tagblatt« novico o odlikovanju brez vsake nadaljne besedice. »Tagblattova« stranka bi namreč rada pri prihodnjih deželnozbornskih volitvah Linka odrinila in posadila na njegovo mesto — Einspinnerja.

Drobne novice. Iz Ptuj. V Staroščincih je ruder Franc Bežjak tako obdelal kmečkega fanta Gaberjana z nožem, da je ta v smrtni nevarnosti. Bežjaka so zaprli. — Iz Ptuj. 24. t. m. je umrla vdova po klobučarju Slavetiču, gospa Julija Slavetič. — Iz Zidanega mosta. Poštni asistent Brunon Zwölfpoth je prestavljen iz Zidanega mosta v Lipnico. — V Brezju pod Mariborom je bil izvoljen za načelnika krajnega šolskega sveta Slovenec Štefan Čirič. — Iz Št. Pavla pri Prebrodu poročajo, da ustavi predilnica z 9. marcem delo. Okoli 300 delavcev in delavk zgubi službo. Upamo, da jim priskoči jugoslovanska strokovna zveza v tej nezgodi z bogatimi denarnimi podporami na pomoč.

Koroško.

Izgini! je v Beljaku čevljarški mojster Lovrenc Einöder. V nedeljo je šel z družino na izprehod, nazajgrede se je odstranil, češ, da ima opravke in od tega časa ga ni. Sluti, da se mu je pripetila kaka nesreča.

Nepričakovana posledica. V Št. Vidu ob Glini se je med službo nenadoma zgrudil in onesvestil 35letni železničar Karl Anderwald. Odpeljali so ga k njegovi materi, kjer je v kratkem, ne da bi se zavedel, umrl. Anderwald se je ponesrečil pred letom v skladišču. Padel mu je na glavo težek zaboj in mu pretresel možgane. Bol v glavi se je razvijala in posledica te nesreče se je pokazala čez leto dni.

Primorsko.

Samomor očeta na grobu hčerke. Na pokopališču v Gorici so našli na nekem svežem grobu nezvestnega moža, ki se je zastopil. V bolnišnici so ga rešili. Mož, delavec Jurčič Franc iz Gorice je izpovedal, da je izvršil samomor vsled žalosti nad izgubo svoje hčerke, ki mu je pred kratkim umrla.

Telefonska zveza med Gorico in Gračem. Iz Gorice poročajo, da se je posrečilo trgovinski in obrtniški zbornici pregovoriti ministrstvo, da se prične s pripravljalnimi deli za telefonsko zvezo med Gorico in Gračem.

Albanski kongres v Trstu. Kakor smo že poročali, se vrši te dni v Trstu famozni albanski kongres, katerega posebno protežirajo — že vedo zakaj — nemški listi. Program kongresa smo že priobčili, vsak si ga lahko tolmači po svoje. K prvotnemu programu pa je dodal komite, kakor poročajo iz Trsta, še sledeče zahteve: K bodoči Albaniji naj se priklonijo tudi vladeti Janina, Skader, Bitolj in Skopje. Nova Albanija ne bo neutralizirana, marveč bo tvorila samostojno in neodvisno kraljestvo. Za kralja si bodo izvolili kakega francoskega ali angleškega princa. Kongres se bo otvoril danes ob 10. dopoldne v restavracijski dvorani Dreher (ki bo postala zgodovinska, ker se bo v tej ustanovilo novo kraljestvo). Do sedaj je prišlo v Trst okoli 500 ustanoviteljev, in med te-

mi delegacije iz Romunske, Dalmacije, Italije, Španije in iz Amerike. Z vseh vetrov Albanci. Posebno pozornost je vzbudil v Trstu tudi prihod prebivalstva bodočega albanskega kraljevstva, princa Ghike. Komite kongresa je sklenil, da ne bo povabil na kongres nobenega številnih predstavnikov za bodočo albansko kruno. Princ Ghika bo mogel tudi prisostvovati kongresu le kot gost.

Tržaška porotna lista. Tržaški Lahi se silno jeze, ker so jim Slovenci zopet enkrat pokazali pravo pot, po kateri se lahko pošteno in brez nepotrebnih intervencij vlade hodi nemoteno. Slučaj pa je hotel, da je imel ta pouk še obširnejše posledice za tržaške laške gospodaje, kot se je pričakovalo. Kakor smo že poročali, je sestavljena letošnja porotna lista za prihodnje zasedanje tako, da je nemogoče sestaviti popolnoma laško poroto. Pri tem pa se mora opomniti, da pri tej sestavi prvotne porotne liste gotovo še vedno, kljub temu uspehu Slovencev, niso bili všteti vsi Slovenci porotniki. Laški možakarji v Trstu si sedaj ne vedo drugače pomagati, kot da so se zatekli na Dunaj k pravičnemu ministru dr. Hohenburgerju, pri katerem so vložili protest proti porotni listi tržaški. Dr. Hohenburger je sicer rad volje poslušal pritožbe tržaških Lahov, toda uvidel je, da si res sam, kakor bi morda rad, ne more pomagati. Obljubil je možakarjem, da bo zadevo preiskal, in to je bilo tudi vse, kar je mogel pravični minister dr. Hohenburger odgovoriti laškim protiletjem.

Ljubljanski očetje frančiškani — mecen nemških „umetnikov“.

Med vestmi iz Viča prinesel je »Slovenec« z dne 13. t. m. tudi poročilo, da prično tam že letos s slikanjem cerkve oo. frančiškanov.

Gospod dopisnik je imel pač pogum omeniti bodočega pomagala-slikarja — nekega očeta frančiškana — ki se je šele nedavno tega podal na pot umetniškega študija — ni pa imel poguma, navesti imena mojstra, kateremu se je kar tiho čez noč in preko glav vseh merodajnih faktorjev poverilo to veliko delo. Čujemo pa, da se slavnosti ta mojster, proteže naših gg. oo. frančiškanov, piše za Kleinerta, da je trd Nemec, doma z Dunaja, in baje še židovskega pokolenja.

Svoj čas je pomagal zloglasnemu Kastnerju pri slikanju kranjskih cerkva zadnjih desetletij.

To Kastnerjevo desetletje je najžalostnejša doba za našo cerkveno umetnost, doba najhujšega kičarstva, plagijatorstva na vseh koncih in krajih, zaznamovana s pečatom okusa, kakor posurovelega še ni gledala slovenska zemlja. In sedaj naj sledi novo Kastnerjansko desetletje v drugi izdaji pod firmo Kleinertovo! In to vse v času evharistične razstave za krščansko umetnost na Dunaju in umetniško reformnega stremiljenja!

Ne imeli bi navsezadnje ničesar proti importiranju tujih umetnikov, da so to istiniti umetniki vsaj Kuncčeve kvalitete. Tudi nemštvo g. Kleinerta bi nas ne iritiralo, da bi bil ta gospod res — umetnik.

Toda čemu kličete Nemca, ko pa je pravkar omenjena letošnja evharistična razstava na Dunaju eklatantno dokazala, da se Dunajčani na polju cerkvene umetnosti niti daleč ne morejo kosati s Poljaki in Čehi? Imenujmo samo Mehofferja in Urbana.

In domači umetniki! Kako naj pridejo do naročil in kruha, ko pa se sistematično vporablja slovenski denar za import nemških, po večini manjvrednih in brezokusnih, ne malokrat popolnoma brezcenih »umetniških« izdelkov.

Če pa že Slovenci — in ni tu malo talentov, ki komaj čakajo, da udeležijo svoje znanje na monumentalnih delih — dosledno prezirajo in odklanjajo, oddajte delo takega obsega in tolike kulturne važnosti, kakoršno bo slikanje velike viške bazilike — umetniku-Slovanu, ne pa dunajskemu šušmarju, ki prihaja po slovenski denar, ker na Dunaju za umetnike Kleinertovega kalibra pač nimajo kruha.

Slavna društva za krščansko umetnost, umetniški svet itd., čujte in čujte, če ne spite spanje nevzdramnih!

Za vaše početje odgovorni ste zgodovini. Brez večjih umetniških naročil in brez izdatne podpore je nadaljnji razvoj slovenske umetnosti nemogoč.

Vi, merodajni faktorji, ki molče dovoljate uvoz tuje pseudoumetnosti na Slovensko, vi, ki bi morali biti prvi na straži, gojitelji in apostoli slovenskega umetniškega pokreta, kaj li se ne zavedate, da s takim početjem ubijate domače talente,

in tako brezmiselno zapravljate dvojni kapital — kulturni in narodni? In vi, Vičani in Vičanke, in ve Ljubljancem, ki ste tako radodarno prispevali z ogromnimi denarnimi žrtvami za to največjo cerkev iz novejših dob na Kranjskem, kaj vam je res tako malo na notranji veličasti vaše cerkve in vam je res tako malo na slovenski umetnosti, da prenašate brez ugovora, da se vaš težko zaslužen denar razsipa za stvar, ki Viču ne bo ne v ponos, ne v čast, da nasitijo s tem vašim denarijem oo. frančiškani tujca, ki zna morda lepo zavijati oči proti nebu — s tem pa še dolgo ni dokazal, da je umetnik.

Župljan.

Dnevne vesti.

+ Osrednja zadržna blagajna. Z Dunaja se nam piše: V narodnogospodarskem odseku je prišlo 28. t. m. do interesantnega prizora. Pričeti bi se morala razprava o centralni zadržni blagajni in referent dr. Krek je bil izdelal obširno poročilo. Toda zdi se, da je poročevalec pri sestavljanju svojega referata nekoliko preveč mislil na domače razmere in pozabil, da zadržništvo ni zgolj agrarno, temveč da se poprijemajo tudi obrtniški in drugi stanovi zadržne ideje. Krekov referat je vzbudil tako pri Čehih, kakor pri Nemcih najodločnejši odpor in poslanci so zahtevali, da se mu prida koreferent, ki bi Krekovo poročilo primerno kontroliral in dopolnil. Dr. Kreka je ta odpor silno razkačil, udrihal je s svojim poročilom po mizi ter izjavljal, da odlaga referat. Komaj so ga potlačili. Zdi se, da so neprijatelji centralne zadržne denarne organizacije to priliko z uspehom porabili, da razpravo zopet zavlečejo. Čehi in Nemci so namreč predlagali vsak svojega kandidata za koreferat ter končno palmili celo predlogo v subkomite. Subkomiteji v parlamentu niso na preveč dobrem glasu. Narodno — gospodarski odsek je nato obsodil v posebnem sklepu silno čudno postopanje vlade, ki iz neumljivih vzrokov zavlačuje predlogo o varstvu izseljencev. Odsek je naročil referentu prof. Halbanu, da predloži tekom šestih tednov osnutek izseljeniškega zakona. Rešitev tega vprašanja je tem nujnejša, ker je vlada s koncesijoniranjem izseljeniške Canadian Pacific izročila zopet nove tisoče ljudskih življenj ameriški eksploataciji. Odsek je danes konstatiral splošno vznemirjenje, ki se polasta naše javnosti nad to novo kupčijo z ljudskim živim mesom ter zahteval, da poda vlada v prihodnji seji točno izjavo, na kak način in v katerem obsegu je varovala v pogodbi s Canadian Pacific Railway družbo zdravje in imetje svojih državljanov — izseljencev.

+ Vsem volilcem mesta Kamnika in njega okolice moramo ob priliki sedanjih deželnozbornih volitev poklicati v spomin, da so volitve v deželni zastop, kot najvišje deželnogospodarske korporacije, ravno za mesto Kamnik zelo velike važnosti, in da si morajo biti vsi volilci na jasnem, v katero stranko da morajo voliti, če vpoštevajo to gospodarsko važnost. Mesto Kamnik hira in peša gospodarsko. Promet in trgovina sta postala v zadnjih letih zmiraj slabša in kakor povsod, tako se tudi v Kamniku kaže gospodarsko nazadovanje na celi črti. Promet s tujci, ki je bil včasih zelo živahen in je Kamničanom v poletnem času dajal vsaj nekaj zaslužka, postaja od leta do leta slabši. Vsak tarna o slabih časih; vsak pa tudi stavi edino upanje za zboljšanje razmer na železnico, ki bi tekla iz Štajerskega skozi Tuhinjsko dolino o nadi, da nam železnica ne odpre samo večjega prometa, večje kupčije in obrti, ampak da nam pripelje tudi večje število tujcev, ki bi hodili občudovat naše naravne krasote. Vsi meščani brez razlike političnega mišljenja so prepričani, da je Kamniku brez železniške zveze podvezana življenska žila in da je obsojen hirati in pešati, kakor majhno hribovsko mesto. Ne sme se pa pozabiti, kako vlogo igrajo klerikalni poslanci v tej zadevi. Dr. Krek zastopa Tuhinjsko in Leskovo dolino, torej kraje, ki sta si pri tej bodoči progi v konkurenci. Obljubljal je ob času svoje kandidature v obeh dolinah železnico. Ko je lansko leto v deželnem zboru stavljal baron Otto Apfaltrern predlog, da se ima železnica kot edino racionalno speljati samo skozi Tuhinjsko dolino in na ta način skozi Kamnik, bili so klerikalni zastopniki v zadregi, kajti morali bi dr. Kreka postaviti v čudno luč. Iz te zagate so se zvrili s sklepom, da deželni zbor podpira vsak projekt, ki bi naj zvezal Savinjsko dolino s Kranjsko. In tako je postala proga skozi Domžale, o kateri se je prej le kombiniralo, nakrat pri vladi zelo pri-

ljubljena in kakor stoje danes stvari v ministertvu, se pečajo s tem projektom kot ednim, ki bi se naj izvršil. Naš dekan Lavrenčič pa samo ob sebi umljivo ne more kot kolovodja klerikalne stranke, nastopati proti volji svojih klerikalnih sogoščencev v deželnem zboru. On ima pa tudi v svoječasno izvoljenem lokalnem železniškem odseku glavno besedo in kako naj potem izvršitev naše železniške napreduje? Vse kar govori o tej zadevi, je samo pesek v oči, da meščanje nazadnje ne bi vendar sprevideli, da od klerikalcev ni pričakovati nobene resnejše akcije za železniško progo skozi Kamnik. Meščani kamniški in vsi okoličani, ki ste tako tesno gospodarsko zvezani z mestom, odprite vendar enkrat oči. Sprejmite, kaj je vam na korist in kaj ne. Zadosti dolgo vlada že klerikalna stranka v deželi in če bi ji bilo sploh kaj zato, da dobi Kamnik železnico, bi imela že dosti časa storiti sploh kak korak za to. Do danes pa še nismo nič drugega slišali kot par praznih besed in obljub in pa omenjeni sklep dežel. zbora, ki nam je takorekoč od države že zagotovljeno železnico vzel. Na vas je, da se postavite kot en mož za svoje koristi, na vas je, da pri sedanjih volitvah pokažete svoje nezaupanje stranki, ki se upa na tako zvit način uničevati iz vaših gospodarskih zahtev. Volite vsi naprednega kandidata notarja Marincčka, kot protest proti klerikalcem, ki nimajo za življenjske zahteve našega mesta drugega kot prazne obljube, za hrbtom pa posmehovanje.

+ Ponesrečena deželna električna centrala v Završnici. V mestni skupini Kamnik - Radovljica - Tržič bodo prihodnji teden volili deželnega poslanca. Ker klerikalci, dasi imajo v rokah vso moč in vse deželne blagajne, niso za ta mesta še prav ničesar storili, se poskušajo zdaj volilcem priliziti z obetanjem. Tako jim obetajo telefon in obenem seveda zopet električno razsvetljavo. Posebno deželna elektrarna v Završnici naj pomaga ujeti volilce v klerikalne mreže. Da, ta deželna elektrarna v Završnici pri Zirovnici! Tu so se izkazale gospodarske zmožnosti klerikalne stranke! Kako bahato so klerikalci obetali, da bodo celo Gorenjsko električno razsvetlili in seveda tudi Radovljico, kjer zdaj kandidira dr. Gregorič. Že dobro leto je tega, kar so začeli z deli za deželno elektrarno v Zirovnici in bahali so, da se je kar tema delala. Mnogo tisočakov in tisočakov so že zabili, tisočakov, ki jih bodo morali šteti davkoplačevalci, eni manj, eni več, in ne glede na to, če bodo kaj deležni te dobrote ali pa nič. Zabijali so tisočake, kakor čevljar cveke; par več ali manj — prava reč! Pa naenkrat je prišel — polom, kakor pride prej ali slej pri vsaki klerikalni napravi. »Slov. Narod« je že poročal, da so v Završnici vsa dela ustavili. Že to dejstvo priča, kako strašno zavozena mora biti cela stvar. Kaže se pa, da je tako zavozena, da je kar obupati. Strokovnjaki so že pred meseci izrekli uničevalne sodbe o tej elektrarni in naposled so tudi klerikalci sami prišli do spoznanja, da so jo popolnoma zavozili. To elektrarno, ki naj bi bila last dežele, o kateri so pravili klerikalci, da bo razsvetlila vso Gorenjsko — izvzemši klerikalne butice —, da bo donajala prebivalstvu velike koristi in v deželi velike dohodke, to elektrarno so klerikalci ponudili na prodaj Kranjski obrtni družbi na Savli. Ponudili so jo že dvakrat. Najbrž so si mislili: boljše, da dobimo nekaj zabutih tisočakov nazaj, kakor pa nič. Če bi bila obrtna družba elektrarno prevzela, bi jo bila porabila seveda za svoja podjetja, ne pa za Radovljico, Bled in druge kraje. Toda obrtna družba sploh ne mara elektrarne kupiti, ker ve, da je stvar zavozena, da so ogromne vsote prole vržene in da se ta elektrarna sploh ne bo nikoli rentirala. Tako je klerikalno gospodarstvo z deželnim denarjem! In na podlagi takega gospodarstva, z obetanjem telefona in električne razsvetljave iz Završnice, kjer je ustavljeno vse delo, kandidira klerikalna stranka dr. Gregorič. Zadnji čas je pač, da se volilci upro takemu gospodarstvu in bil bi pravi samomor, če bi volilci prihodnji teden glasovali za kandidata tiste stranke, ki je spravila deželo na rob propada. Za vzgled naj jim bo deželna elektrarna v Završnici, ki najbrž ne bo nikoli dovršena.

+ Dvojna mera. Iz Radovljice nam pišejo: Da se hoče pri ravnokar vrščem volilcem boju za deželnozborni mandat Gorenjskih mest uveljaviti princip svetovnoznanih ogrskih »čistih volitev«, naj služi sledeči vzgled. Neki tukajšnji davkoplačevalec je hotel imeti volilno pravico in se je reklamiral, misleč si: dohodki moji so taki, da plačujem ravno 8 K davka. A c. kr. okrajno gla-

varstvo je zavrnilo reklamacijo, češ, nimam pravice voliti, ker ne plačujem 8 K, temveč le par vinarjev manj in to naprotuje § 13. dežel. zbor. vol. r. — Pride pa kaplan in reklamuje 21 vnanjih — okoliških — umevno zanesljivih klerikalcev — davkoplačevalcev, takojimenovanih »fickarjev« in glejte čudo: postali so čez noč mestni volilci kljub jasnosti § 13. — Radovedni smo, se bo li ganila c. kr. deželna vlada?!

+ Kaj porečeta Šusteršič in Krek? Škof Anton Bonaventura je izdal na duhovnike svoje škofije poslanico, v kateri govori ponajveč o vsestranskem napredku klerikalne stranke ter po svoji stari navadi dela neokusno reklamo za klerikalce in za klerikalne liste. V tej škofjevi razpravi nosi eno izmed poglavij naslov »Delo na političnem polju«. V tem poglavju pravi škof med drugim: »Bolj globoko kot kdaj poprej posega dandanes politika na vse strani ljudskega življenja. Je pa odločilna tudi za krščansko kulturo. Saj strememo vse politične stranke v postavo-dajstvu, v državi in družini, v kulturnih in gospodarskih zavodih in napravah uveljaviti svoja verska načela in urediti vse v luči svojega svetovnega naziranja. To je bistvo vseh trdovratnih in besnih političnih borb v raznih zakonodavnih zborihi. Iz višjih krogov so se ti divji boji zanesli do najbolj borne hišice v zadnji planinski vasi, posebno od časa, ko smo dobili splošno in enako volilno pravico. Ta splošna in enaka volilna pravica je nujna posledica vsega državnega in političnega razvoja od francoske preukcije sem. Ni osnovana v organizmu človeške družbe, ampak temelji na liberalnem bogotajskem načelu...« Ali sta čula, Šusteršič in Krek, kako sodi vajin vrhovni voditelj in vajin višji dušni pastir o splošni in enaki volilni pravici? Da sloni ta splošna in enaka volilna pravica »na liberalnem bogotajskem temelju«! In vendar sta se prav ona pred leti tako zelo zavzemala za splošno in enako volilno pravico — za napravo, ki »temelji na liberalnem bogotajskem načelu«. Seveda, da le nese. Torej katolika, zvesta sinova svete matere katoliške cerkve sta se borila za liberalno bogotajsko napravo! Zato pa sta se tudi takoj spokorila in sedaj nič več ne plamtita in ne govorita za splošno in enako volilno pravico, dasi bi bilo edino pametno in dosledno, da bi se splošna in enaka volilna pravica uveljavila tudi za deželni zbor in občinske zastope. Pa seveda, škof pravi, da sloni ta volilna pravica »na liberalnem bogotajskem načelu« in Šusteršič in Krek in kakor se že imenuje vsi oni klerikalci, ki so baje prepričani demokratije, se morejo pokoriti volji svojega škofa, ker tudi »in političis« imajo glavno besedo škofje. Ej, kako se nam smilijo ti »prepričani demokratje«, ker so jim vezane roke glede — splošne in enake volilne pravice. »Saj bi bili za splošno in enako volilno pravico tudi za deželni zbor, pa za občinske zastope tudi, ampak gospod škof so dejali, da — ne!« Komedija!

+ O liberalni dostojnosti in o liberalni značajnosti si prisvaja sodbo rdeča »Zarja« in sicer zato, ker smo zavrnilo njeno podtikanje, da se zavzemamo za volilni cenzus. O dostojnosti in značajnosti govori »Zarja«, ponavlja pa v isti sapi, da lomi-mo kopje za volilni cenzus. V resnici se zavzemamo le za izvršitev postav in se borimo proti postavolomstvu. Predno bo »Zarja« zopet kaj govorila o dostojnosti in značajnosti, naj se zave, da je pogoj dostojnosti in značajnosti: ne pačiti resnice in ne podtikati.

— Mestni užitinski pazniki. Čudne razmere morajo vladati med užitinskimi pazniki. V »Dnevnu« so priobčili včeraj notico, kjer so govorili tako, kakor da jih »Slovenčev« pisarjenje o užitinskih paznikih nič ne briga, v snočnem »Slovencu« pa najdemo zopet notico, da pazniki soglasno odobravajo njegovo notico in da se bodo odslej s svojimi pritožbami obračali samo na »Slovenca«. To pomeni: samo na »Slovenca« in ne na magistrat, na župana, ali na obč. svet. To je vsekako zelo značilno in kaže, da je politično hulskanje vstvarilo med pazniki razmere, ki se bodo morale z energijo sanirati.

— Na Balkan je v četrtek odpotoval g. dr. Ivan Oražen, da znova vstopi v samaritsko službo.

— Na albanski kongres v Trstu, ki se je pričel danes, so se peljali včeraj skozi Ljubljano ti-le albanski odposlanci: Paskalo Mužani iz Skadra, Filip Matović iz Prizrena, Jalaga Beriša iz Djakovice in Ibrahim age Kabaši iz Prizrena.

— Srečke umetniške loterije so na prodaj v raznih trafikah, na kar opozarjamo naše občinstvo. Nadejamo se, da se vsak res naroden Slovenec zaveda, da moramo naše slo-

venske umetnike podpirati prav tako, kakor podpiramo vse, kar pospešuje našo kulturo, kar krepi našo narodnost in kar širi naš ugled na zunaj. Umetnost pa je merilo kulture, sredstvo, s katerim se širi ugled. Zato smo prepričani, da bo naše narodno občinstvo rado podpiralo naše umetnike vsaj s tem, da bo vsakdo kupil vsaj po eno srečko umetniške loterije.

— Izpit za zidarskega mojstra so napravili pri deželni vladi sledeči kandidati: G. Josip Seršen, absolvent c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani, iz Homca pri Kamniku; g. Angel Trčelj, absolvent c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani iz Zapuši pri Ajdovščini; g. Mario Makovec, podjetnik v Gorici.

— Kar čudno je, kako hitro se kako blago priljubi konsumentom. Odvisno je to seveda predvsem od njegove dobre kakovosti, kajti konsumentje kaj kmalu spoznajo, katero blago je dobro. Izvrstna kakovost je tudi Kolinski kavni prinesi pripomogla do splošne priljubljenosti pri vseh naših gospodinjah, in težko že človek najde družino, kjer bi tega imeničnega in pristno domačega kavnega pridačka ne rabili. Povsod so že spoznali, da je kava najboljša, če se ji pridene Kolinska kavna prinesi. Pazite pri nakupovanju, da bo vsaka škaltljica imela varstveno znamko »Sokol«, ker le s to varstveno znamko je res pristna domača in izvrstna Kolinska kavna prinesi. V vašem interesu je, da zavrnete vsako, ki nima te znamke!

Ponesrečil se je snoči strojnik Janez Manfredo v pivovarni Union. Ko je šel čez dvorišče, je padel v odprto greznico. Sicer so ga potegnili takoj ven in je Manfredo še živel, ko pa je dospel na lice mesta g. dr. Rus, je mogel konstatirati samo še njegovo smrt.

Iz Spodnje Šiške. Gospodični Antoniji Breclnik, p. d. Simnovi, je bila pred nekaj dnevi ukradena hranilnična knjižica, katero je imela spravljeno pri neki stranki. K tej je prišla na obisk neka Šiškarica, ki je iz omarnega predala izmaknila knjižico. Dne 25. t. m. je šla z njo v hranilnico, kjer je hotela dvigniti 600 K. A ker je bil denar vložen pod geslom, kar pa dotični osebi ni bilo znano, so v hranilnici knjižico pridržali. Ona pa je odšla s tem, da gre poizvedet za geslo, katerega pa še do danes ni zvedela, zato tudi denarja ni dobila. Ko so pogrešili knjižico, je šla gospodična v hranilnico, kjer so ji jo vrnili ter popisali osebo, ki je hotela dvigniti denar. Dotično Šiškarico gospodična dobro pozna in bo stvar tudi dalje naznanila.

Deželnemu odboru kranjskemu ali kako dela hruški župan Korbar občinski proračun. Hruški Korbar se ima za imenitno osebo. Na druge župane gleda odvisoraj navzdol in se norčuje iz njih ob vsaki priliki. Dimnik v D. Mariji v Polju mu je »mesarski pipec«, deželni poslanec Dimnik v Jaršah »kmetavs«, Vilfana z Ježice omenja z nasmehom in tako naprej. Rad se pobaha, da ga povprašuje sam dr. Šusteršič za svet v političnih zadevah. Ker je možakar torej tako imeniten, se tudi ne zmeini za postavbe občinskega reda. Najbolj mu smrdi redni račun. Občinski proračun bi moral sestaviti občinski odbor vsaj mesec dni pred začetkom novega leta. Tako vsaj velevala občinski red, na katerem beremo, da je veljaven za vso Kranjsko. Če ne velja za Korbarja, to bode vedel Pegan, ki ima občinski referat v rokah. Koncem januarja je pa Korbar le šklicel sejo, a ne za proračun. Možje odborniki so se zbrali ob devetih zjutraj z vseh strani pri Korbarju, sedeli, kimali in govorili o tem in onem, samo o proračunu ne. Ko je prišlo polno, so se vzdignili ata Korbar in izpregovorili s sladkim glasom: »Možje, bliža se čas, ko se bomo morali odpeljati k volitvi na Rudnik. Mislim pa, da bi bilo dobro, ako bi prej malo jedli in pili. Pravzaprav sem pa bil tega mnenja, da bi danes tudi proračun, ki je sestavljen, malo pogledali. Kaj pravite?« Najzvestejši Korbarjevi pristaši so takoj začeli vpiti: »Saj ni treba! Saj vam verjamemo!« »No, pa izvolite dva moža, ki bodeta proračun pregledala, pa je stvar v redu«, so hitro vzdihnili Korbarjev ata. Velik kamen se jim je namreč odvalil od srca. Možje odborniki so res izvolili dva pregledovalca. Bili so s tem načinom odobrenja proračuna vsi več ali manj zadovoljni. Le tam v kotu so tiho sedeli kak trije odborniki in mrko gledali. Na to se je pričel od Korbarja naznanjeni obed in proračun je bil sprejet. Okrog ene popoldne se je odpeljal odbor v Rudnik, kjer so nastopili korajžno pri volitvi krajnega šolskega sveta v boj za rudniškega župnika proti rudniškim kmetom, da tako pokažejo »kmečko zvezo«. P. naj zdaj kdo reče, da se ne skrbi po-

sedanjim deželnim odborom za vzor-
no sestavljene občinske račune! Od-
bornikom, izvemši par najgorečnej-
ših Korbarijancev, se še sanjalo ni,
da pride pri naznanjenji seji občinski
proračun na vrsto in vendar so ga
potrdili, ne da bi ga videli! O postav-
no zapovedanem štirinajst dnevnem
razpustitvi proračuna pred ob-
činsko sejo seveda ni govora.

»Na okrajnem glavarstvu trga-
jo prošnje za vojaško oprostitev.« Iz
Prečine se nam poroča: V jeseni, ko
so rezerviste klicali pod orožje, je
med drugimi družinami ta udarec za-
del tudi družino posestnika Možeta
iz Dalmega vrha. Moral je vse pustiti
in iti. Doma je pustil večje posestvo,
na njem blizu 80 let starega očeta in
mater, oba bolana ter ženo. Čez zi-
mo so ga, če tudi težko, še nekako
nadomestovali. Zda pa se začelja
glavno delo za kmeta, poleg tega pa
je žena, ki je moža nadomestovala
pri gospodarstvu, že blizu poroda.
Navzočnost gospodarja je torej nu-
jno potrebna. Obrnili so se na pristojnega
župana, da bi šla prošnja za odpoklic
rezervista predpisanim putem na vo-
jaško oblast. Ali tisti katoliški župan,
ki je za svoje klerikalne prijatelje to
dolžnost brez obotavljanja storil, v
tem slučaju o predložitvi prošnje ni
hotel nič slišati. Možeta ima namreč
na sumu, da ni njega — volil. Osorno
se je izgovarjal, da ne dela nobene
prošnje več, ker jih na c. k. r. okraj-
nem glavarstvu kar čez polovico
pretrgajo in vržejo v koš. Obrnili so
se na glavarstvo, kjer so rade volje
pomagali, da se je prošnja sestavila.
Uporni župan je dobil ukaz, da mora
to prošnjo takoj rešiti in jo vrniti v
nadaljno uradovanje. Kaj bi se zgodi-
lo naprednemu županu, če bi na tak
način zanemarjal svojo dolžnost? In
kaj bi se mu še le zgodilo, če bi kot
uradni osebja politično oblast pred
pričami obdolžil, da trga uradne li-
stine ter jih meče v koš, ne da bi jih
uradnim putem odposlala na pristoi-
no vojaško oblast? Odgovor je la-
hak: Naprednega župana bi doletela
globa in še kaj hujšega. Klerikalci
Turku pa se bo prizaneslo.

Najnovejša vrsta smodk in toba-
ka. Iz Novega mesta nam poročajo:
Gospod kadi v javnem lokalu smod-
ko. Trudi se in trudi, a smodka ne
vleče. Čim bolj proti koncu, tem trje
je šlo. Ko po teh naporih smodka do-
zori blizu do polovice, pa se prikaže
na dan čudna stvarica. Gospod jo
preiskuje in gleda, pridejo zraven še
drugi gospodje. In so konstatali, da
je ta čudna stvarica blizu 6 cm dolg,
vseskozi zarijavl — zrebaj. Kdor
si hoče te vrste smodk ogledati, g.
Mole, oficijal v p. m. jo rad pokaže.
— Drugi slučaj: Pride v glavno to-
bačno zalogo kmet in kupi »kloba-
so«, ki je v posebni časti pri — čika-
jih. Ker se mu je »klobasa« nenav-
adno debela zdela, jo natančneje po-
gleda. Med preiskavo se je mož na
tihem že veselil, da bo vendar en-
krat dobil pošteno »klobaso«. Res,
poštena »klobasa« je bila to. Kajti
v sredi je bila zavita — goba in sicer
goba, kakor jo šolarčki rabijo za ta-
blice. Pravijo, da je tobačna reži-
ja s tako si slično reklamo (ženski lasje
v smodkah itd.) spreobrnila več
strastnih prijateljev tobaka, kakor
vse druge lamentacije.

Iz Mokronoga. Umrli je dne 26.
februarja v Mokronogu gospa Fran-
čiška Povše, soproga usnarja g. Ja-
neza Povšeta v visoki starosti 78 let.
Gospa Frančiška Povše je bila obče
priljubljena; najbolj jo bodo pogre-
šali reveži, katerim je vzlic visoke
starosti z veseljem rezala kruh. N.
v m. p.

Božji mlini meljejo... Iz Mošenj
na Gorenjskem nam pišejo: Naš žup-
nik Trpin je nevarno bolan. Upanja
je malo, da okreva, a glej ga spaka;
»Slovenec« molči o tej bolezni in ne
priporoča trpna svojim sobratom v
pobožno molitev. Hudomušneži go-
voro, da bi se patri na Brezjah radi
znebili svojega sosedu, zato ga ne
priporočajo v molitev. Denar je sve-
ta vladar.

Sprememba posesti. Z Bleda
nam pišejo: Znano vilo Muner na
Rečici-Bled je kupila »Kranjska hra-
nilnica« na javni dražbi za 36.100 K.
Tako prihaja kos za kosom v pest
nemštvu!

Blagodejni vpliv klerikalne
vzgoje. Iz Bohinja nam poročajo:
Trdijo sicer razni klerikalni veljaki,
kako blažljivo in krepostno vplivajo
nauki vesoljnega klerikalizma, ki jih
širijo razni kaplani, župniki itd., raz-
ni nabožni listi in katoliška društva
na narodno dušo. In lep vzgled v tem
oziru nam je ravno Bohinjska dolina,
ki s slovi daleč na okrog po svojih
naravnih krasotah, a tudi po svojem
klerikalnem navdušenju. V Boh. Bi-
strici se vrše dvakrat na mesec ta-
kozvani uradni sodnijski dnevi. Tak
uradni dan je bil tudi dne 26. t. m. Iz
Radovljice so prišli kar trije sodnijski
uradniki in imeli so posla čez
glavo do noči. Govori se, da je prišlo
na vrsto čez 90 strank. Les se pridite

učiti klerikalni modriji iz Ljubljane
dušo ljudske mase in videli bodele,
koliko sovraštva, greha, kletvin in
ubojstva prinaša vaša stoletna vzgo-
ja, vaša nasilna kultura. Le tako na-
prej! Ni daleč čas, ko bode slovenski
rod lokal na razvalinah prekrasnega
Bohinja.

Zagrizenost in nevednost nem-
škutarskih c. k. uradnikov. G. An-
ton Kržišnik, posestnik in gostilničar
- Žirovnici nam piše: Na kolodvorih
v Beljaku na Koroškem vladajo prav
čedne razmere in čas bi bil, da bi se
ravnateljstvo državnih železnic, ako
hoče, da isto smatramo za nepri-
stranski urad, malo pobrigalo, da na-
pravi red. Omeniti hočem le par slu-
čajev. Danes 26. svečana se je vršil
v Beljaku občinski mesečni sejem.
Znano je, da istega poseba poleg do-
mačinov tudi mnogo kupcev in tr-
govcev iz Rožne doline, mnogo pa
tudi iz Kranjske. Zeleti bi torej bilo,
ali pravzaprav dolžnost uprave bi
bila, da ravno na tako prometnih ko-
lodvorih, kakor sta ista v Beljaku,
nastavi uradnike, zmogne tudi slo-
venščine. A da temu ni tako, vam
tako povem. Danes torej sta zahte-
vala na drž. kolodvoru v Beljaku k
vlaklu št. 1711 iz Beljaka proti Jese-
nicam dva gospoda vozne listke za
Jesenice v slovenskem jeziku. Pri-
čakovati bi bilo, da uradnik, službo-
joč v le nekaj kilometrov od Jesenic
oddaljenem Beljaku, pozna vsaj toli-
ko naš jezik, da ve, kje so Jesenice.
Uradnik ni hotel dati zahtevanih
listkov in je grozil celo s stražarjem.
Da ve, kaj pomeni »Jesenice«, o tem
ni dvoma, a zagrizenost od vsega,
kar ni nemško, mu ne pusti vestno
izvrševati svoje dolžnosti. In poleg
tega je bil ta uradnik celo — nežna
frakcija. Še bolj drastičen slučaj se je
pripetil drugemu potniku danes na
južnem kolodvoru v Beljaku pred
odhodom vlaka 1711. Omenjeni gos-
pod je, ker ni hotel vznemirjati
nemških duhov, zahteval vozni listek
za Žirovnico v nemškem jeziku. Vi-
deč g. uradnika, da nekaj brska po
knjigah, mu reče, misleč da ne ve,
kje leži ta kraj, da ta postaja leži
med Javornikom in Lescami. A gle-
te ga naduteža brezbradega, kar
užalil se je in rekel da tudi on to ve.
A voznega listka pa preje vendar ni
znal dati. Sramotno je, da moramo
mu potniki sami pojasnjevati uradni-
kom, kje leže postaje. Onemu gosp.
uradniku bi svetovali, da se pošteno
nauči zemljepisja, da bo poznal vsaj
okolico Beljaka, če že ve ne. Tudi
g. portirja na južnem kolodvoru pri-
poročamo ravnateljstvu najtopleje.
Ta uslužbenec je n. pr. danes pred
odhodom vlaka 1711 klical za odhod
v restavraciji II. razreda, a na III.
razred je pozabil, ker se je imel ne
vem kaj pogovoriti z nekim natakar-
jem. In če bi potnik sam ne pazil na
odhod vlaka, bi ga zamudil. Kdo
mu potem povrne stroške? Slavno
ravnateljstvo državnih železnic v
Beljaku se torej naproša, da nastavl-
ja v mestih, kakršna so Beljak in
Celovec, kjer se poslužuje železnice
večina Slovencev, uradnike zmogne
obeh deželnih jezikov. Da imamo
pravico zahtevati, je menda jasno,
saj železnica je za nas tu in mi jo pla-
čujemo. Če ne dobi med Nemci takih
uradnikov, naj nastavlja Slovence,
kateri so vsi zmogni obeh jezikov.
one zagrizenost naj pa pošlje tje, kjer
bodo slobodno peli »Die Wacht am
Rhein«.

Iz Žirov. V Žireh imamo poleg
gospodarskih tudi izobraževalna in
športna ali telovadna društva; med
najpomembnejša spada gotovo telo-
vadno društvo »Sokol«, ki ima pod
svojim okriljem tudi knjižnico »Pro-
svete«. Namen društva je torej te-
lesno in duševno vzgojevati mladino
in jo voditi ter ji kazati pot do višjih
ciljev, ob kratkem navajati jo na to,
da bo vsestransko sposobnejša bori-
ti težki boj življenja. Ako pogledamo
delovanje društva in sodimo nepri-
stransko, moramo priznati, da dru-
štvo le deloma ta svoj namen dose-
ga; Sokol goji pred vsem še precej
redno in sistematično telovadbo; do-
bro, priznamo vse koristi in blago-
dejen vpliv telovadbe na človeški or-
ganizem; nikdar pa se ne smemo na-
slajati z mislijo, da je telovadba in
telesna vzgoja pri vzgoji mladine
edino in glavno kar se zahteva od
dobre vzgoje. Res je dobro zlasti za
one, ki mnogo stojijo in sedijo, ter se
malo gibljejo v prostem zraku, da
gotove čase redno telovadijo in uri-
jo ter krepe svoje telo, da postane
bolj gibljivo in zdravo ter se lepše
razvija. Toda vsaj ravno tako važna
je izobrazba duha in srca. Vzgajati
trdno voljo, krepke, neomajane zna-
čaje, ljudi širokega in čistega dušev-
nega obzorja; to bi moral biti namen
vsake vzgoje povsod. Ugovarja se
sicer, o vzgoji duha se lahko govori
in piše, težko pa je kaj doseči. Toda
ako hočemo doseči resnih uspehov,
moramo iti preko vseh predsodkov
in zaprek do levih in vzvišenih ci-

ljev. Saj se stori veliko, da ne reče-
mo največ s podrobnim in sistematič-
nim delom, s podrobno agitacijo. Na-
vajati mlade ljudi, da pričnejo samo-
stojno misliti, da se zanimajo za svet
in življenje, da ga pričnejo gledati z
lastnimi očmi, in ne samo skozi pred-
sodke, kakor se slika od gotovih
strani. V mladini je treba vzbujati
samozavest in zaupanje v samopo-
moč, osvoboditi jo je treba od vsake
slepe vere, odvrčati od razbrzdano-
sti in lahkomišelnosti, vzbujati v nji
čut za varčnost in za pametno go-
sposdarstvo, odvrčati jo z vsi silo
od alkoholizma in nepotrebnih iger.
Vzbujati ji veselja do čitanja, od za-
četka deloma zabavnih, deloma po-
učnih stvareh, počasi se dobi veselje
in se začne zanimanje tudi za resne
in težje stvari. Prirejati pametne raz-
govore, prirediti kako predavanje
itd. Prirejati večkrat kako gledališko
predstavo, s kjo se boljše in sposob-
nejše moči vadijo v nastopanju kre-
tnj in govorjenju, ostalemu občim-
stvu pa služi za vzgojo in zabavo.
Društvo ima od tega gmotni in mo-
ralni uspeh. Priredbe z igro so veli-
kega pomena, ker združijo ljudi po-
dobnih nazorov in vzbujajo neki hu-
manitarni čut bratstva, ki blagodejno
vpliva na občinstvo. Pri takih pri-
redbah bi bilo treba nastopiti tudi z
govorom, deklaracijami itd. Ako po-
gledamo v nasprotni tabor, opazimo,
da so bolj delavni za svoje ideje, ka-
kor mi; njim je vedno in povsod pred
očmi končni cilj in smoter. Nam bi
moral biti istotako. Čuje se časih, da
nam manjka ljudi, kar je sposobnih,
so že vsi z delom preobloženi. Toda
to so samo prazni izgovori, za to de-
lo je po svojih zmožnostih skoro
vsak dober, samo krepke volje je
treba in malo poguma, pa bi šlo. Tre-
ba je samo resnega in sistematičnega
dela in vstrajnosti, pa se bo počasi
veliko doseglo. Samo v posameznih
slučajih na primer pred volitvami ne
pomaga dosti delati.

»Slovenec« idrijski novičar je
prinesel veselo vest, da bodo hišni
posestniki plačali letos le 50% ob-
činsko doklado na hišnonajemniški
davek. Ta vest je prenela, ker
občinski proračun za leto 1913 še ni
odoben od deželnega odbora in naj-
brže tudi še tako kmalu ne bo. Zate-
gadel je deželni odbor odredil provi-
zorično pobiranje 50% občinske do-
klade na vse direktne davke. Cisto
gotovo je, da če tudi deželni odbor
na pritožbe klerikalcev in c. k. r. ru-
dnikega erarja še tako pristize ob-
činski proračun idrijskega mesta, ne
bo zadoščala 50% doklada. Čisti do-
biček rudnika ne bo toliko večji v
letu 1912 napram onemu iz leta 1911.
da bi moglo to imeti večji vpliv na
sklenjeni proračun. Zanimivo je, ka-
ko piše »Slovenec« novičar:
»Skrajni čas je že, da pride enkrat
do kake stanovitnosti in bo konec
večnih pritožb. Kar se je letos zopet
doseglo potom pritožb, bi se bilo
prav lahko uredilo brez pritožb še v
večjo korist občine in davkoplače-
valcev. Nekaj preudarjenosti je res
treba, manj pa zagrizenosti.« Nismo
skoraj hoteli verjeti, da je to napisano
v »Slovencu«. Torej tudi oni pre-
vidijo, da je skrajni čas, da bo konec
večnih pritožb. Toda to samo pišejo
v »Slovenca«, v dejanju pa še nade-
lje vlagajo najneumnejše in najbolj
bedaste pritožbe. Ne vemo še, kaj se
je letos že doseglo z njihovimi pri-
tožbami. No morda imajo že rešitev
v rokah, potem pa ni lepo od dežel-
nega odbora, da zahteva od župan-
stva še razna poročila in pojasnila.
Resnično, več preudarjenosti bi bilo
treba in manj zagrizenosti, a to v
prvi vrsti pri klerikalcih. Ravno oni
povzročajo s svojo strankarsko pre-
napetostjo občini občutno škodo in
zadržujejo izvršitev celemu idrijske-
mu mestu koristnih naprav.

Kinematograf »Ideal«. Danes
nov krasen spored s senzacijsko de-
tektivsko učinkovitostjo »Papirna
sled«. Dalje naravni posnetek »V
brusliki soli«. Iz serije Sv. Gott-
harda in »Gaudontov teden«, komi-
čne privlačnosti »Razburljiv tre-
notek«, »Inkognito« in »Augustin kot
garderobir« ter ameriška drama
»Neustrašljivi mladi mož«. — Ker
obeta spored mnogo zabave se pri-
poroča v obisk.

Tujski promet v Ljubljani. Me-
seca februarja je prišlo v Ljubljano
5407 tujcev, tedaj 432 več nego
prejšnji mesec in 712 več kakor lani
meseca svečana. Nastanilo pa se je v
hotelu Union 1387, Slon 1131, Lloyd
369, Cesar avstrijski 204, Ilirija 193,
Malič 92, Južni kolodvor 159, Štru-
kelj 198, Tratinč 58 in v ostalih go-
stilnah in prenočiščih 1596 tujcev. —
Bilo pa jih je s Kranjskega 1072, z
Dunaja 956, iz slovenskih dežel 1090,
iz dežel češke krove 302, iz ostalih
avstrijskih dežel 1170, iz Ogrske 132,
iz Hrvaške in Slavonije 358, iz Bos-
ne in Hercegovine 32, iz Nemčije
113, iz Italije 87, iz Rusije 6, iz An-
glije 3, iz Francije 7, iz balkanskih

dežel 6, iz Romunije 2, iz drugih ev-
ropskih dežel 24, iz Severne Ameri-
ke 39, iz ostale Amerike 6 in iz Azi-
je, Afrike in Avstralije 2 tujca.

Žrtve navihane goljufice. K to-
zadevnih predvčerajšnji notici smo iz-
vedeli, da je Terezija Martinčičeva
kljub svoji telesni abnormalnosti
prava mojstrca v enakih goljufijah
zaradi katerih je bila tudi že pred-
kaznovana. Ženšče je bilo na sicer
dobrega srca. Za denar, katerega je
v št. Vidu izgoljufala, je kupila dru-
žinici, pri kateri je stanovala, razne
potrebščine, a pustila pa za spomin
precej obveznosti, tako, da ista ni
imela od nje nikakega dobička. Obi-
skovala je razne gostilne, a nikoli
sama, marveč je imela vedno s seboj
par žensk, katere je dobro pogostila.
Na razna vprašanja je prav tajin-
stveno pripovedovala, da je zadel v
loteriji 1400 K, s katerimi bode pač
morala živeti do meseca maja, mo-
goče si bode morala do takrat še kaj
izposoditi. Pa to nič ne de. Maja bo-
de pa srečna, ker dobi izplačano ve-
likansko srečko, srečni pa ne bodo
o tem njeni sorodniki, ki jo nič kaj ne
marajo, pač pa oni, ki ji bodo dobro
postregli. In te sreče si je vendar za-
želel po njeni smrti in tudi med živ-
ljenjem marsikdo, posebno prijazni
so bili z njo pa gostilničarji, ki bi jo
bili prav radi vzeji k sebi na stano-
vanje in so jo nekateri neki tako ra-
di imeli, da so ji dajali jedil in pijače
kar zastoni, ali pa pod ceno. Saj je
pa tudi obljubovala, da dobi oni, ka-
mor bode šla stanovat, takoj polovi-
co denarja izžrebane srečke, da bo-
de le dobro ravnal z njo, polovico
bode pa do njene smrti že zadostno-
vala za njene potrebe. Kar bode pa
še ostalo, bode zapustila pa raznim
dobrim prijateljem in prijateljicam.
To je tako inponiralo, da so ji neka-
tere ženske donosale zastoni, kar je
potrebovala. Seveda, ker jih je zato
potem dobro pogostila, so ji pač ver-
jeli in bi bila dobila tudi denar, ako
bi bila hotela zanj le reči. Ker se ji je
šentviški tisočak hitro tajal, si je na-
vihanka brčkone s tem napravljala
pot za novo žrtve, katere bi bila
prav lahko dobila, tako trdijo neki
»interesenti« sami, ako bi preje ne
bila zapadla roki pravice. Vsi, ki so
upali na bogato dedščino, nočejo se-
daj o tem ničesar vedeti in sramo-
ljivo zro v tla, ako se jih povpraša za
»bogato« Dolenjko.

Vlom. Na Trnovskem pristanu
je bilo v barako trgovca Hinko Rih-
terja vlomljeno in ukradenih 5 kg
sladkorja v koščkih, 8 kg sladkorja v
zavitkih, steklenica brinovca, stekle-
nica Florijana, potem nekaj jajc, ci-
tron, več rusov, zavitek cersa itd.
O storilcih ni nobenega sledu.

Krava ukradena je bila iz zapre-
tega hleva v Soteski pri Stari Loki
nekemu posestniku. Krava je rdeča-
ste barve ima velike roge in je vred-
na 270 K. Mesarji pozor pred naku-
pom.

Konja splašila sta se snoči neke-
mu ognjčarju, ko ju je pustil v Šiški
brez nadzorstva. Dirjala sta po Ce-
lovški, Marije Terezije cesti do Du-
najske ceste, kjer ju je ustavil neki
vojak-topničar.

Alarmiran je bil snoči oddelek
gasilnega in reševalnega društva,
ker mu je bilo naznanjeno, da gori
neka šupa na Ljubljanskem polju. Ni
pa gorela šupa, pač pa se je kadilo v
obližju dotične iz kupa žaganja in pe-
pela. ki ga tja vozijo iz Globočnikove
tovarne za žeblice.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z
južnega kolodvora odpeljalo v Ame-
rike 78 Slovencev, 17 Hrvatov in 10
Ogrov. V Buchs je šlo 27, v Heb pa
17 Hrvatov. Na Dunaj se je odpelja-
lo 10 Kočevarjev, nazaj jih je prišlo
pa 27.

Izgubila je Karolina Peterlinova
srebrno žensko uro z dolgo verižico.

V kavarni »Central« koncertuje
vsak dan damska kapela »Graničar«.

Tomasova žilindra. Opozarjamo
na današnji inserat slovenske firme
tvrdke Peter Majdič v Celju o umet-
nih gnojilih.

Narodna obramba.

V Središču se je vršil zvečer
23. t. m. dobro obiskani občni zbor
C. M. podružnice v Horvatovi go-
stilni. Zborovanje je otvoril predsed-
nik g. Jak. Zadržavac z lepim, bo-
drišnim nagovorom. Spominjal se je
pok. dobrotnikov podružnice gđc.
Julke Plohave in g. prof. Mat.
Šinka. Tajnik g. Najžer je ob
koncu svojega dovršenega poročila
želel nekatera pojasnila glede glav-
nega vodstva. Mesto g. Robiče-
ve kot blagajničarke, ki jo je zadrž-
žala bolezen, je poročal soprog g.
Makso Robič. Podružnica je imela
522 K dohodkov ter je lepo napredo-
vala glede dohodkov in članov. Tudi
je priredila tombolo, ki je vrgla 150
kron čistega prebitka. Potovalni uč-
itelj Ante Beg je v daljšem govoru

razmotrival potrebo in cilje narodne
obrambe, očrtal delokrog podružnic
ter končno pojasnil glede nekaterih
nesporazumljenj na tajnikove inter-
pelacije. Zborovalci so se s pojasnili
popolnoma zadovoljili. Nastalo je
najlepše soglasje, kar so pokazale
nato volitve. Izvoljen je bil z velikim
navdušenjem ves dosedanj, vzorno
delujoči odbor, in sicer g. Jakob Za-
državec za predsednika, g. Ivan
Najžer za tajnika, g. Franja Ro-
bičeva za blagajničarko. Podpred-
sednica je g. Mar. Kosijeva. Od-
borniki in odbornice pa so: Julka
Plepelečeva, Ema Cajnkova,
Stanislav Dogša, Matej Ivan-
uš, Mart. Rakuš. Pregledo-
valca računov sta gđc. Makso Ro-
bič in I. Ravšl. Novi odbor bo zo-
pet storil vse, da bo podružnica tudi
letos izkazala napredek ter prosla-
vila narodno zavedni trg ob madžar-
ski meji. Občudovali smo posebno
požrtvovanost gđc. Eme Cajnkove,
ki je prišla z oddaljenega Sv.
Bolfenka ter se ponoči vracala na
oddaljeni dom.

Društvena naznanila.

»Spi spanje pravičnega.« Pod
tem naslovom je napisal g. I. M. v
prilogi »Sl. N.« preteklo soboto ide-
alizovan članek o Kočevju in kočev-
skih razmerah. K temu članku prihaja
iz sokolskih krogov župe Ljublja-
ne I. sledeče pojasnilo: Za občni zbor
kočevskega »Sokola« župa sploh ni
vedela (skoro gotovo tudi zveza ne!)
ker ni prišlo na predsedstvo župe ni-
kakršno obvestilo. Sokolska organi-
zacija se je za kočevsko društvo
mnogo brigala. Župa Ljubljana I. mu
je cela leta brezplačno pošiljala or-
ganizacijski list »Sokolski Vestnik«,
vabila je društvo na okrožne vadi-
teljske sestanke v Ribnico, ribniško
društvo je storilo za Kočevje prav
mnogo v gmotnem oziru. Poskrbelje-
ne je vse, da se bo kočevski »So-
kol« lahko dvignil v kolikor širša
organizacija lahko stori za posame-
no društvo. Sleherno društvo pa
mora biti zmogljivo, razvijati se samo
iz sebe. Kjer teh pogojev ni, je vsaka
zunanja pomoč udarec v vodo. Ko-
čevje je šovinistično nacionalno me-
sto, »Sokol« je brez telovadnice ves
čas svojega obstoja, kako naj razvi-
je svojo moč brez telovadnice? To
vprašanje adresujemo na naslov
krajnih faktorjev in pa kočevskih
slovenskih veljakov. Župa je iskala
ožje zveze z društvom, toda na 8—10
dopisov ni prejela niti enega odgo-
vora. Na en dopis je poštni urad v
Kočevju pripomnil: Verein Sokol hier
unbekannt. — Veselijo nas navduše-
ne besede gosp. I. M., ki je, kakor
razvidno iz članka, iz Ljubljane. Va-
bimo ga na težko, drobno, pogosto
zelo težavno sokolsko delo, izven re-
prezentativnega na obč. zborih. Naj
se približa žup. predsedstvu, naj se
izreče, da je pripravljen pomagati. S
tem bo stvari koristil, obenem pa do-
kazal, da navdušenje temelji na resni
realnosti dela.

Sokol I. priredi v nedeljo, 9.
marca t. l. v restavracijskih prostori-
h hotela Štrukelj v Kolodvorski
ulici svoj občinski družinski zabavni
večer z zelo mnogovrstnim spore-
dom. Začetek ob 8. zvečer, vstop
prost. Prireditve veleagilnega dru-
štva so širšemu občinstvu dobro zna-
ne in priljubljene, zato je pričakovati
obilne udeležbe članov in prijateljev
Sokola I.

Politično in izobraževalno dru-
štvo za dvorski okraj izreka naj-
iskrenejšo zahvalo vsem, ki so mu v
zadnjem času darovali knjig za nje-
govo knjižnico, osobito pa velenje-
ni rodbini Filip Spančičevi (2. dar),
blag. ge. Ivanki Leskovčevi, trgovče-
vi soprogi in ge. Josipini Košakovi,
gostilničarki ter g. strojniku Rado
Korenutu (4. dar). Ker se poset knjiž-
nice množi od dne do dne in nujno
potrebujemo še dobrih knjig, da la-
hko zadovoljimo vsem zahtevam čita-
jočega občinstva, nujno vabimo vse
p. n. krajan in somišljenike, da nam
priskorijo na pomoč in nam darujejo
knjig, ki jim prhné nerabljene po
omarah. Knjige se lahko oddajo v
društvenem lokalu Pred igriščem št.
3 ali pa se naj naznani po dopisnici
društvu, da pošlje ponje. Društvo ku-
puje tudi antikvarično dobro ohrane-
ne knjige ob knjižničnih poslovnih
urah, to je vsako sredo od 6. do 8.
zvečer in ob nedeljah in praznikih
od 10. do 12. dopoldne.

Napredno politično in gospodar-
sko društvo za poljanski okraj. Od-
borova seja se vrši v ponedeljek 3. t.
m. ob 7. zvečer v društveni sobi (go-
stilna »Pri Konjicku«, na dvorišču
zadaj (pod Konjicko cesto). Odborniki
se vabijo, da se zanesljivo udeleže
seje.

Izredni občni zbor društva
zdravnikov se je vršil snoči v pose-
bni sobi hotela »Union«. Predsednik
dr. pl. Bleiweis je naznanil, da
se je udeležil zborovanja društva in-
ženirjev v prilog realni gimnaziji tipa

A in bil tudi z deputacijo pri dežel- nem predsedniku, ki je obljubil svo- jo pomoč, tako da je upati, da se pri- čne že prihodnje leto s podukom. Oddalo se je nato 1155 K Löschner- Maderjeve ustanove 11 vdovam in sirotam, in sicer dvema sirotama skupaj 300 K, ostalih 855 K pa 8 vdo- vam po 100 K in eni vdovi 55 K. Od- klonili sta se samo dve prošnji. Dru- štvo pa opozarja, da se v prihodnje ne bo pod nobenim pogojem več ozi- ralo na prekasno vlozene, ali na pre- malo utemeljene prošnje. Obvezno za vse zdravnike je sklenilo društvo, pridružiti se sklepu avstrijskih zdravniških zbornic o dogovoru teh zbornic z zastopniki zavarovalnic, glasov katerega se sprejme stopnje- valni tarif, tako da znaša pri zava- rovalnih vsotah do 5000 K zdravni- ški honorar 10 K; do 10.000 K 15 K in do 20.000 K 20 K. Če je potrebna preiskava na domu, je plačati še po- sebe 2 K, izven kraja pa še potni stroški, pri specialističnih preiska- vah razen tega še 3 K. — Gališki zdravniki so sklenili z ozirom na ve- liko produkcijo in hitro menjavo zdravil, ki jih producenti anonisirajo v dnevniki, vsled česar gre zlasti mnogo denarja na Nemško, da ne ordinirajo več zdravil, ki se anonis- rajo v dnevniki. Isto je sklenilo tudi društvo zdravnikov z dostavkom, da velja to samo za prava zdravila, ne pa tudi za hranilna sredstva. Z ozirom na ta sklep prinašamo na drug- em mestu zelo podoben slučaj. — Honorarji med zdravniki samimi naj gredo po lastnem preudarku v Blei- weisov fond za onemogle zdravnike. — Sklepi zdravniškega društva se tiskajo in določajo vsakemu zdrav- niku, ki na novo pristopi. Za nečlane društvo ne prevzame odsej nobene intervencije več. Na honorarnih list- kih se bodo natisnili na zadnji strani najvažnejša določila glede ordi- nacij. Ureditev te zadeve prevzame stanovski odsek, zlasti je treba opo- zoriti, da je zdravnik upravičen, po preteku enega leta zahtevati tudi sodnim potom svoj honorar. Za ma- lomarne plačevalce si bo društvo naložilo samo zdravnikom dostopno črno knjigo. Vršile so se nato volitve nekaterih odsekov ter so bili izvolje- ni v stanovski odsek gg.: dr. Gre- gorič, dr. Derganc, dr. Rus in dr. Zajec; v terminološki odsek gg.: dr. pl. Bleiweis, dr. Göstl, dr. Homan, dr. Levičnik; dr. Demšar in dr. Derganc; v od- sek za higieno in protialkoholizem gg.: dr. pl. Bleiweis, dr. Derganc, dr. Tičar, dr. Gregorič, dr. Krajec in dr. Levičnik; v odsek za popularno knjigo pa dr. Derganc, dr. Göstl in dr. Le- vičnik.

Na plesni venček, dne 1. sušca v parkhotelu »Tivoli« usoja se podpi- sano društvo kar najljubše vabiti vse znanee in prijatelje društva; tu- di one, ki v slučaju nepoznanega na- slova niso prejeli povabil. Začetek venčka ob 9. zvečer. Obлека temna. Popolne udeležbe prosí odbor dru- štva slov. trg. sodelavnikov za Kranj- sko s sedežem v Ljubljani.

Občni zbor jugoslovanskih želez- ničarjev podružnice Ljubljana se vrši v nedeljo, dne 2. sušca ob pol 4. po- polndne v restavraciji Narodnega do- ma po običajnem dnevnem redu. Ker je treba ob tej priliki voliti tudi dva odbora za Ljubljano in Ljubljano I., naj smatra vsak član za svojo dol- žnost, da se običnega zbora gotovo udeleži. Ker bode navzoč tudi dele- gat centrale, bomo imeli priliko sli- sati poročilo o uspehih vse naše or- ganizacije, kar nam bode dala pogu- ma za še uspešnejše delovanje.

Slovenskim odvetoškim in no- tarskim uradnikom! Cesar nismo pričakovali, se je zgodilo. Substitu- cijska pravica pisarniških uradnikov za celo Avstrijo je od justičnega od- seka poslanske zbornice sklenjena. Strokovna izobrazba se bode po- stavljala na osnovi strokovnih šol. Stro- kovne in socialne pravice so pribi- jevane. Delovalo se bode še naprej v dosegu raznih drugih naših uteme- ljenih zahtev. — In čigavo delo je to? Kdo izmed vas ima še pogum, izreči mnenje, da organizacija nima pomena? Kolegi in kolegije širom naše ožje domovine in vi tovariši goriški, tržaški in dalmatinski! Ve- liko zahvalo dolžujete združeni orga- nizaciji. Ne dopustite dalje, da bi de- lovala le pečica organiziranih kole- gov, temveč pristopajte v obilnem številu svojim strokovnim društvom, da bode močnejša, zaosnovati v krat- kem »Zvezo jugoslovanskih odveto- ških in notarskih uradnikov«, koja zveza bode za vas in vaše družine velikanskega pomena. — Prijave sprejema Josip Christof, solicitor v Ljubljani. Na delo torej!

Velik zabavni večer z vsako- vrstnim sporedom priredi telovadni odsek Sokola I. v Mostah pri Ljubljani- ni jutri v nedeljo, dne 2. marca v re- stavraciji »Predovičovo selo« na Se-

lu. Vprizori se burka »Nemški ne- znajo«. Po igri velika tombola s krasnimi dobitki in srečolov. Ker je to prva letošnja prireditev, pričaku- jemo obile udeležbe. Začetek točno ob 6. zvečer. Vstopnina 30 v. Na- zdar!

Gasilno društvo v Begunjah na Gorenjskem priredi dne 2. marca predstavo narodne igre »Krivopri- sežnik«.

Občni zbor podružnice sloven- skega planinskega društva v Radov- lici se je vršil ob prav lepi udeležbi pretečeno nedeljo v restavraciji R. Kunstlja. Načelnik Iv. Šega pozdra- vi v iskrenih besedah došle člane, spominja se dalje v toplih besedah prerano umrlega bivšega načelnika dr. J. Vilfana, kakor tudi pokojnega odbornika Franceta Doboviška. Iz zanimivega poročila tajnika Iv. Ku- šarja posnamemo sledeče: Podružni- ca je štela v pretečenem letu 7 usta- novnikov in 103 redne člane. Odbor je imel 5 rednih sej in več sestan- kov, kjer se je reševalo tekoče stva- ri. Odbor se je obrnil s posebno proš- njo na razna županstva v okraju za- gnotno pomoč, a žal, da so se od- zvala prošnji le dva županstva: Bled in Bohinjska Bistrica po 10 K. Dru- štvo je priredilo dne 4. avgusta 1912 lepo uspešno veselico v gostilni »Tri- glav« v Lescah, ki je dobro izpadla v vsakem oziru. Podružnica je pri- redila tudi prav lep »Silvestrov večer«, kjer je imel načelnik pozdravni govor na l. 1913. Podružnica oskrbu- je kočjo na Begunjski, znano dr. J. Vilfanovo kočjo v raju gorskega cvetja. Kočo je obiskalo v l. 1912 228 turistov, ki so bili prav zadovolj- ni z oskrbo. V tekočem letu bo treba večjih poprav pri tej koči. Ravnotako je podružnica lastnica planinske ko- če na Babjem zobu, ki se mora prej ali slej izročiti turistovskemu pro- metu. — Podružnica je napravila ne- kaj novih markacij, nekaj starih pre- novila, a postavlja precej novih ori- entacijskih tabel itd. — Podružnica je tudi letos nameravala napraviti planinski ples v »Zdraviliškem do- mu« na Bledu, a žal, da ni dobila »Zdrav. doma« na razpolago? — Tajnik je žel za svoje poročilo, ki se objavi doslovno v »Plan. Vestniku« — zaslužno pohvalo. — Iz obširne- ga poročila blaginjskega A. Rihteršiča poročamo, da je imela podružnica 1879 K 18 vin. dohodkov, 1283 K 86 vin. stroškov, čistega tedaj 595 K 32 vin. — Podrobneje sledi v »Plan. Vestniku«. — Poročilo se je odobru- je vzelo na znanje. — Na mesto umr- lega odbornika Fr. Doboviška je bil voljen v odbor Al. Chladek, a pre- gledovalcem pa L. Koritzky in Jos. Pogačnik. — Mnogo debate je bilo pri raznoterostih. Sklenilo se je, na- praviti pri Vilfanovi koči kapnico, kakor tudi pod streho postelje. — S tem je bil občni zbor končan.

Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb v Ribnici ima svoj občni zbor dne 5. marca 1913 ob 4. popoldne v dekliški šoli. Člani in pri- jatelji društva se najljubše vabijo.

Craonalski godbeni klub prire- di v nedeljo, dne 2. marca 1913 v Črnomlju v dvorani hotela »Lack- ner« koncert.

Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju priredi svoj V. redni ob- čni zbor v torek, 4. sušca ob 8. zvečer v restavraciji »Siegel« III. Neu- lingasse 28 z običajnim dnevnim re- dom. Slovanski gostje dobrodošli!

Slovenski telovadni oddelek na dunajski univerzi priredi v četrtek, dne 6. marca javno telovadbo v ve- liki dvorani Češkega doma (I. Fleis- chmarkt, Hotel »Post«). Po sporedu plesni venček. — Igra godba br. Houdka. Vstopnina: sedeži na odru 5 K, v dvorani 2 K, na galeriji 1 K 50 v; stojšča 1 K. Začetek ob pol 9. zvečer. Vstopnice se dobijo v prodajali v slov. akad. društvih »Sava« VIII. Laudong. 25 in »Slove- nija« VIII. Leningasse 7/12. Ker je čisti dobiček namenjen podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju, se preplačila hvaležno spre- jemajo. — Pisma, reklamacije in dr- uge pošiljajte naj se blagovolijo poš- ljati na naslov: »Slovenski telovadni odsek na dunajski univerzi«. Dunaj VIII. Leningasse 7/12. — Odbor.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes, v soboto (nepar) prvič Rossinijev »Briv- ec seviljski«, blesteči vzor opere »buffe«, ki si je osvojil izza svoje znamenite repize pred malone sto leti vse večje odre. Dasi je bil napi- san v 25 dneh, ni v njem sledu roko- delske rutine in šablone. V njem se odraža vsa dobrobrčnost Rossinije- ve narave, vedri humor in veseli na- tivni značaj italijanskega ljudstva. Realizem, upravičenost prizorov, ži- vost oseb, njih ognjeni temperament živi v fini, iskreni se melodiki. Vse je sveže, vse na svojem mestu, nič ne pada iz okvirja, nego služi dramati- ški karakteristiki oseb in situacije. —

V nedeljo popoldne (izven abonae- menta, za lože nepar) razposajena burka »Robert in Bertram«; zvečer se ponovi »Brivec seviljski« za par. Začetek ob 7. konoc ob pol 10. uri. — Prihodnji teden se priredi g. Danilu v proslavo njegovega 35letnega delo- vanja na slovenskem odru častni več- er. Vprizori se Italijana Sem Benelli- ja trodejanka »Amore dei tre re«, ki jo je prevedel iz izvirnika pesnik Alojzij Gradnik. Gosp. Danilo bo igral vlogo starega slepega »lugo- bardskega barona Arhibalda«.

Danilo vabi najljubše na svoj častni večer v četrtek 6. marca ob priliki svojega 35letnega umetniškega delovanja na slovenskem odru. Vprizori se Sem Benellija tragičen po- em »Ljubezen treh kraljev«.

Glavna skupščina »Matice Slo- venske« bo v nedeljo, dne 9. marca ob 10. uri popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani. Dnevni red: 1.) Ogovor predsednikov. 2.) Poročilo tajnikovo, 3.) blaginjsko, 4.) poro- čilo preglednikov računov, 5.) dopol- nilne volitve v odbor, 6.) volitev ra- čunskih preglednikov, 7. samostalen predlog odbora, 8. slučajnosti.

Umetnost.

Dvořakov »Mrtvaški ženina«, ki ga bo izvajala »Glasbena Matica« v koncertih dne 7. in 9. marca t. l., je izšel prvič v angleščini kot »the spectre's bride« povodom glasbene svečanosti v Birminghamu leta 1885., potem v češčini Pragi in pred 17 leti ga je igrala »Glasbena Matica« na Dunaju v slovenskem jeziku. Iz- vajal se je že tudi v Ameriki. To de- lo kaže Dvořakov sijajen talent in globoko čutečo dušo. Ljubeznjiva je ta skladba v čisto lirskih partijah, karakteristična in polna efekta v sli- kanju. Specifični glasbenik Dvořak v tej baladi nadkriljuje dramatika. — Dekle v boju med nebesi in peklo- m tvori središče te v 18 delov razpre- deljene balade. Kriz in rožni venec slavi zmagi nad peklo in od mrt- vega ljubca odeljano dekle je sprič- o pobožne stanovnosti rešeno več- ne pogube. — Skladatelj se s poseb- no ljubeznijo mudi ob sentimentalnih spevih in nudi celo mrtvemu ženinu uprav človekoljubneje kantilene. Prijateljem glasbe bodeta ta koncerta nudila izreden užitek, zato opozarja- mo, naj nihče ne zamudi te lepe pri- like.

Pri koncertu »Glasbene Matice« se bo izvajalo znamenito glasbeno delo za Smetano najslavnejšega no- vodobnega češkega skladatelja A. Dvořaka, o katerem so se izjavljali nemški glasbeni kritiki, da glasba vre iz njega kakor iz živega vrelca. Dvo- řak pa je bil na glasbenem polju tudi izvanredno delaven in plodovit. Ne- šteta so skoro njegova dela, stoječa vsa skozi na veliki višini. Češki ži- velj ima v novem času samo en genij sličen Dvořakovemu, to je genij Ja- roslova Vrhlickega, ki je istotako s čudovito delavnostjo in plodovitostjo obnavljal delo na delo, drugo večje od drugega, skoraj v čudezni vspe- rednosti z Dvořakom. Kakor je Vrhli- cki spenil češkemu narodu veliko knji- žnico, velikih in vzglednih del, tako je ustvaril Dvořak češkemu narodu ve- lik arhiv največjih in naslavljenih, po celem svetu izvajanih in občudo- vanih glasbenih del. Med njimi je na- šla tudi svetovno slavo baladna skladba v mrtvaškem ženinu.

Književnost.

— Slovenski sokolski koledar za leto 1913 je v zalogi pošel. Zato opo- zarja vadiateljski zbor Sokola v Kra- nju vsa društva, ki doposlanih kole- darjev še niso razprodala, da pošljejo najkasneje do 10. marca t. l. nepro- dane koledarje nazaj. Po tem dnevu se koledarji več ne sprejemajo, ne- plačane koledarje pa bo izterjal vadi- teljski zbor v začetku aprila.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnegasodišča. Kranjski apaši.

(Popoldanska in večerna razprava.) Po tem neuspehu v Šmarnu se je napotila naša odlična trojica na Go- renjsko. Pot, ki so jo napravili ropar- ji po Gorenjskem, in katéro nam bo- do pokazale v teku obravnave jasno priče in njih izvršeni in poskušeni vlomi, je sledeča:

Pojavili so se na Otočah, od tod so šli na Brezje, v Radov- ljico, v Lesce, v Zagorico, na Bled, v Rečico, od tod nazaj ob jezeru v Zeleče čez Ribno na Lancovo, od tod zopet v Ra- dovljico, v Mošnje, na Otok in zopet čez Brezje na Dobra- vo in nato nazaj čez Otoče, kjer so aretirali dva obtožena na otoč- kem mostu, tretji »Johan«, pa je pobegnil. — Dne 31. oktobra je vi- dela posestnica na Otočah in pobira- teljica mostnine te tri fante. Zorma-

na in Peška pozna, Zorman ti je pla- čal mostnino. Na Brezjah so preno- čili in rekli, da gredo vasovat. Na poti v Radovljico jih je videla Ivana Novakova iz Predtrga, ki se je peljala na Brezje, in jih je srečala sredi pota med Radovljico in Brez- jami. Tudi ona jih spozna. Prišli so nato v Zagorico, kjer so se ustavili v gostilni Vestrovi. Tudi Vester jih spozna. Iz Zagorice so šli na Re- čico. Tam so si ogledali trgovino Brinšekovo. Pri tem ogledu sta jih videla Katarina Poljančeva in Ant. Slivnik. Oba jih poznata. Isti večer so izvršili v loim pri Brin- šeku. Vdrl so skozi okno, šipo so zrezali, mrežo pa raztrgali. Mimo je prišla ravno takrat Frančiška Ka- pusova, bilo je okoli treh zjutraj, in tatovi so bili prepojeni. Odnegli so pa vendar nekaj denarja in en nož. Predsednik: Zorman, kje ste dobili ta nož? Zorman: Kupil sem ga od nekega Dalmatina v Ljublja- ni. Nato so se obrnili tatovi v pa- viljon Petra Rusa na Bledu. Razmetali so celo trgovino in po- trdili eno pelerino, plavo obleko, ene salonske hlače, 3 srace, 2 spodnje hlače, eno mrežasto sraco, ene hlače- nike, eno čepico, ene ženske hlače, eno ovratnico in eno dleto za šivalni stroj. Rus je našel v grmovju drugi dan eno razrezano sivo žensko čepi- co in ene razrezane ženske hlače. Večino ukradenega blaga je dobil Rus danes nazaj. Pri tem je vprašal predsednik, če naj se da to blago po- sestniku Rusu nazaj. Zorman: »Ja, le dajte mu!« Pišek pa je re- kel: »Mrežasta sracija je moja!« Končno pa je le velikodušno dovolil, da je vzel Rus svoje blago nazaj. Po- leg tega so vlomili roparji še v vilo Lukmanovo v Zelečah, kjer so vse razbili in razmetali in od koder so odnesli nekaj vina in nekaj perila. Razrezali pa so eno torbico in eno ruto in polili eno steklenico črnila, dalje so vlomili v vilo Stareto- vo v Zagoricih, kjer so potrli 17 ključavnic in ukradli nekaj vina, da- lje v vilo Josipa Lenčeta, kjer so vse prevrgli in ukradli 9 ključ- čev. Od tod so šli roparji v Ribno in so se zgledali okoli 7. ure zjutraj v gostilni Marije Ferjanove. Pili so in jedli, ceho je plačal »Johan« in sicer tudi s samim drobižem. Iz Ri- bna so šli za Savo in se ustavili v go- stilni pri radovljiškem savskem mo- stu in sicer po domače »Pri Pižu«. Tam so zapili dve kroni 70 vin. »Jo- han« je plačal zopet z drobižem. Go- stilničarka H. Mulej jih spozna in se še posebno spomni na rjave čev- lje. Od tod so šli v Mošnje in se zgle- dili v gostilni Ant. Praprotnika, ki jih tudi spozna, enako jih spozna tudi gostilničarka Marija Debelakova na Otoku, kjer so tudi zapili 4 krono in plačali z drobižem. Isti večer so poskusili vlomiti v trgovino Pogačnikovo na Brezjah, kjer so jih pa tudi prepočili. To pa je bil tudi njihov zadnji poskus na ti poti. Že jim je bilo za petami orožni- štvu in ljudje sami so se teh postop- ačev zbal, kajti kamor so ti ljudje prišli, tam se je zvečer izvršil kak vlom. Aretirali jih je stražmojster iz Radovljice, A. Planinšek, dru- gi dan in sicer na poti s Posavca na Otoče in sicer pri mostu. Skrivali so se roparji celo noč in cel dan v ne- kem kozolcu, ko so pa hoteli pobeg- niti, je orožnik prišel današnja dva obtožena, tretji »Johan« pa mu je ušel. Obtožena sta še zelo mlada, 22 in 21 let, in oba zelo na slabem glasu, posebno Zorman je zloglasen tat in nevaren nasilnež. Oblasti same prosijo, da naj ga sodišče kar možno strogo kaznuje. Sodišče je stavilo nato porotnikom 18 vprašanj in sicer za vsakega obtožena devet. Vpra- šanja se tičejo izvršenih ropov na Gočah, v Logatcu in na Bledu, dalje poskušanih vlovov, hudobne po- škodbe in vlačuganja. Po kratkem govoru državnega pravdnika dr. Neubergerja in še po krajših zagovorih zagovornikov dr. Pape- ža in dr. Tekavčiča in po resu- meju predsednika senata, svetnika Vedernjaka — prisednika sta bi- la svetnika Persche in Milčinski — so porotniki soglasno potrdili vseh 18 vprašanj. Državni pravdnik je predlagal, da se obtožena kaznu- jeta zaradi hudodelstva ropa in tatvi- ne, zaradi prestopka poškodbe tuje lastnine in po vlačugarskem zakonu. Obenem predlaga, da naj sodišče sklepa, če bi bilo potrebno obtožena izročiti po prestani kazni v prisilno delavnico. Končno predlaga še ne- kaj olajševalnih okoliščin, kakor mladost in slabo vzgojo. Temu predlogu se pridružita tudi oba zagovornika, nakar je obsodilo sodišče Antona Zorman na deset let težke ječe, po- ostrene vsakega četrta leta z enim po- stom in trdim ležiščem, in Franca Piška na pet let težke ječe, poostrene z enim postom in trdim ležiščem vsako četrletje, ter v povračilo vseh stroškov in napravljene škode. V kazen se jima všteje preiskovalni zapor.

Nepričakovano žalostna posledica sunka z nožem.

V lepi junijski noči, bilo je v to- rek 4. junija so sedeli v gostilni Mar- jete Mušičeve v Trzinu fantje Franc Kmetič, Peter Verbič (22 let) in Janez Nagode. Kot zad- nji je prišel posestnikov sin, 19letni Franc Jemc, ki je spremil domov svojo ljubico Franco Šimenčevno, in katerega je že naprej grede med potjo povabil njegov prijatelj Nago- de, da naj pride v gostilno, češ, da je notri tudi njegov najboljši prijatelj, že omenjeni Peter Verbič. Jemc je pri- sedel k mizi, bil je videti zelo slabo- voljen, potegnil je klobuk čez čelo, podprl si je glavo z rokama in ni nič pil. Fantje so ga pustili v miru in ga niso hoteli dražiti. Sedeli so gosti še nekaj časa pri mizi, nato se je druž- ba razšla. Ošla sta fanta Kmetič in Peter Verbič. Kmalu za njima pa Na- gode in Jemc. Nedaleč od gostilne so trčili gosti zopet skupaj in brez ka- kavega povoda je pograbil Nagode Verbiča in ga vrgel ob tla. Ko se je hotel Verbič pobrati, je stopil k njemu na- vedež popolnoma mirno Franc Jemc, zavil hotel je roko, v mesečini se je zasvetil nož, in udaril je z njim Verbiča v hrbet. Zgrudil se je Verbič na tla in ta hip začutil strašno bole- čino — v levi nogi. Noga mu je po- stajala vedno bolj mrzla in ni je mogel več rabiti. Sunek z nožem v hr- bet mu je ranil hrbtni možek in po- sledica je bila, otrpljenje leve noge. — Pri obravnavi se zagovarja obto- ženec s pijanostjo. Toda vse okoliš- čine kažejo, da je ta zagovor le za- govor za silo in da je Jemc sovražil Verbiča in se hotel nad njim mašče- vati. Da bodo nastopile tako žalostne posledice, tega seveda ni mislil, in verjetno je tudi, če bi bil vedel, da bo s tem lahkomišelnim sunkom spravi- l v nesrečo za celo življenje svoje- ga tovariša in ga ohromel, da bi bil posegel za svoje maščevanje raje po kakem drugem sredstvu. Žalosten in naravnost pretresljiv je bil prizor, ko je pripeljal očel mladega 20letnega sina ob bergljah, hromelega na levi no- gi v sodno dvorano. Reče je izpo- vedal slično kot smo omenili v ur- du. — Porotniki so krivdo Jemca po- trdili in je bil obsojen na 2 leti težke ječe, poostrene vsak četrta leta s po- stom in trdim ležiščem. Tudi mora plačati Jemc Verbiču tisoč kron o- škodine in mu povrniti stroške za bolnico in zamujeni zaslužek. V ka- zen pa se šteje Jemcu preiskovalni zapor.

Razne stvari.

* Odvetnika ubil. Iz Segedina poročajo: Neki kmet je ubil odveto- nika dr. Franca Csonkaria, ker ga je ta zarubil za 30 kron.

* Gledališče zgorelo. Iz Pariza poročajo: Predčerašnjim zvečer je zgorelo gledališče Bellas Artes v San Sebastiano. Zgorelo je tudi sedem so- sednjih hiš.

* Veleizdajstvo in špionaža. V Tridentu so aretirali akademičnega slikarja Maria Belutto, ker je osu- mlen veleizdajstva in špionaže. Hišna preiskava je dognala zelo obremenje- len material. Aretirali so še tri dr- uge osebe.

* Blamaža nemškega cesarja. Iz Berlina poročajo: Nemški cesar je kot lastnik posestva Kadinen odpo- vedal najemniku Sohstu. Prišlo je do tožbe. Deželno sodišče v Elbingu je cesarjevo tožbo zavrnilo. Najemnik Sohst ostane še nadaljnih pet let na- jemnik cesarjevega posestva.

* Tovarna za patrone v Steinfeldu gori. Z Dunaja poročajo, da gori tovarna za patrone v Steinfeldu. Požar se vedno bolj širi. Tovarna za municijo in municijski objekt 16, kjer je skladišče smodnika, sta v nevar- nosti. Postajni načelnik pa poroča, da je gorel neki skedenj.

* Zločin barona Dolmatova. Pred nedavnim je bila v Parizu umorjena madame Thiene. Morilec je baron Dolmatov. Policija je prišla na sled različnim drugim njegovim zločinom. Dolmatov je pod napač- nim imenom izvršil mnogo sleparij in tatvin. Tako je kupil kot grof Sere- metier in kot adjutant cesarjev šest avtomobilov na kredit, osleparil več juvelirjev za dragocenosti v znesku 40.000 frankov in oškodoval tudi več aristokratov. S svojim prijateljem baronom Geismarom je obiskal vse plesne palače poslaništva ter tam kradel na vse mogoče načine. Dol- matov je ukradel tudi oni dragoceni briljantisti lišp, ki je bil ukraden na plesu avstro-ogrškega poslaništva nečakini nekega tujega poslanika.

* Poroka na menico. V Ameriki se je izvršila jako čudna poroka. Ugledni trgovec Selbert v Kilennyu je obljubil neki mladi deklici, da jo poroči 14 dni po smrti svoje soproge. Kot jamstvo ji je izročil menico — ki je skoro gotovo veljavna le v Ame- rik! — sledeče vsebine: »Zavezujem se, da hočem štirinajst dni po smrti svoje soproge poročiti gospodično

Elzo Morand, oziroma ono damo, ki mi prezentira to menico. Imetnica menice je umrla kmalu potem, ko je dobila menico. Menico je v svoji oporoki zapustila neki svoji prijateljici. Toda tudi ta je umrla pred smrtjo trgovčeve soproge. Menico je končno dobila nečakinja Elze Morandova. Ta je predložila menico trgovcu, ko je temu umrla njegova soproga. Trgovca je poročil. In ta zakon je baje srečen.

Nervoznost, ta bolezen našega časa, se s slabim telesnim odvajanjem še bolj poslabša, zakaj s tem povzročena motenja se občutijo tudi v vsem telesu in povzročajo splošno vznemirjenje. S prirodno Franc Jožefovo grenčico se pri mnogih boleznih prebavi dosežejo izborni uspehi. To preizkušeno rudninsko vodo pacienti radi uživajo in tudi ob daljši rabi prav dobro prenašajo. Profesor Obersteiner, predsednik društva dunajskih zdravnikov živčnih bolezni, piše: »Že mnogo let sem prepričan o izbornem učinku Franc Jožefove grenčice«. — Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Razpošiljalno ravnanje Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budapešti.

Obsodba „Domoljuba“.

V Ljubljani izhajajoči tednik »Domoljub« je v svoji 51. številki z dne 19. decembra 1912 prav nesramno napadel semiške Sokole s tem, da jih je lažljivo obdolžil hudodelstva motenja vere, oziroma najmanj pregreška razžalitev zakonito priznane cerkve. Semiški Sokoli pa tega lažnjivega napada niso mirno prenesli, temveč so vložili po ljubljanskem odvetniku g. dr. Kokalju pri ljubljanskem deželnem sodišču predlog na uvedbo vnočne preiskave zaradi tiskovnega pregreška proti g. Ivanu Rakovcu, odgovornemu uredniku »Domoljuba«. Sedaj so imeli naši brumni katoliški obrekovalci priliko, da pred porotniki dokažejo resnico svoje obdolžitve. Ker se za klerikalci boje sodbe nepristranskih porotnikov kakor hudič križa, so pa zlezli pod klop in so rajši žrtvovali odgovornega urednika »Domoljuba«, da je radi zanemarjanja dolžne skrbi prišel pod obsodbo. Danes se je vsled tega vršila pred tukajšnjim okrajnim kot tiskovnim sodiščem proti odgovornemu uredniku »Domoljuba« glavna razprava zaradi prestopka zanemarjanja dolžne skrbi. Obtoženi odgovorni urednik g. Ivan Rakovec je bil tudi radi tega prestopka obsojen v denarno globo 100 K, oziroma za služaj neizterljivosti v zapor 10 dni in mora tudi na svoje stroške leto razsodbo z razlogi vred pričbiti v »Domoljubu«. S to kazensko zadevo se je zopet enkrat spravila na dan in obsodila ona katoliška moral, katere se naši patent-katoliški poslužujejo pri svojem tisku, v katerem dan na dan blati, črni in obrekuje vse, kar ne trobi v njihov ro. Da bode pa tudi širša javnost zvedela za lepo početje teh katoliških junakov, bomo pa približno še v celoti pričeli to podučno razsodbo.

Telefonska in hrzjavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Situacija.

London, 1. marca. Daily Telegraph poroča, da je situacija za mir zelo ugodna. Mir bo morda sklenjen že v najbližnjih dneh. V političnih krogih se zatrjuje, da so sporčile velesile Tevlik paši, da so pripravljene posredovati le če Turčija se naprej izjavi, da odstopi Odrin in se že naprej zaveže, da prepusti končno odločitev glede miru popolnoma velesilam. Turčija bo baje že v par dneh pritrčila tej zahtevi velesil.

Rusko-avstrijska pogajanja.

Dunaj, 1. marca. »Wiener Mittags-Ztg.« piše, da je izvedela iz visokih berlinskih diplomatskih krogov, da so pogajanja med Avstrijo in Rusijo glede albanskih mej vedno ugodnejša in da bo v kratkem rešeno skadsko vprašanje v avstrijskem smislu.

Bolgarska in Romunska.

Bukarešta, 1. marca. Bolgarski poslanik v Bukarešti Kalinkov je izjavil, da je zelo verjetno, da se bodo velesile, ki se posvetujejo v Petrogradu glede bolgarsko-romunskega skora, skoro zedinile.

Sofija, 1. marca. Bolgarsko-romunski spor še vedno ni rešen, zlasti ker so se pokazale difference med velesilami samimi. Trozveza zagovarja posredovanje velesil, tripelcenta je za razsodišče. Tako se da tudi razlagati, da med Bolgarsko in Romunsko ne more priti do zedinjenja.

Skader.

Cetinje, 1. marca. Kralj Nikolaj je izjavil, da je Črna gora vedno pripravljena končati prelivanje krvi. Črna gori pa je nemogoče končati vojno, če ne dobi Skadra. Če bi se med časom dokler Skader še ni padel sklenilo premirje, bi igrala Črna gora isto vlogo kakor Grška med prvim premirjem. Črna gora brez Skadra nikdar ne sklene miru.

Belgrad, 1. marca. Srbska hoče res ojačiti svoje čete pri Skadru. Glasom privatnih poročil je odšlo že več srbskih polkov čez Mitrovico pred Skader, ker je treba najprej konstatirati, kje se nahaja turška vojna ladja »Hamidie«.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 1. marca. Sobranje se je snoči sestalo. Finančni minister Theodorov je predložil zakonski načrt glede dovolitve naknadnega kredita 50 milijonov levov, ki je namenjen za potrebe armade in ki se naj pokrije z nakaznicami na zaklad.

Romunski državni zbor.

Bukarešta, 1. marca. V državnem zboru je interpeliral nacionalistični poslanec Jorga naučnega ministra ter protestiral, da sta dobila dva profesorja vseučilišča v Bukarešti od naučnega ministra dopust, da sta se udeležila potovanja kucovlaških odposlanstev po evropskih mestih. Najbolj je obžalovali, da se je odposlanstvo ustavilo najprej v Budimpešti, ravno ko je ogrska vlada prekinila pogajanja z Romuni na Ogrskem.

Carjevo darilo.

Petrograd, 1. marca. Ruski poslanik na Cetinju pl. Giers je izročil črnogorski vladi kot darilo carja Nikolaja 375.000 pudov (= 6.142.500 kg) žita in 180.900 pudov (= 2 milj. 963.142 kg) moke za črnogorsko vojsko.

Suspendiran bolgarski list.

Solun, 1. marca. Grške oblasti so suspendirale v Solunu izhajajoči bolgarski list »Pravda«, ki je trdil, da vprašanje posesti Soluna še ni res rešeno in da se bo rešilo še le po končani vojni.

Ustreljen volan.

Belgrad, 1. marca. Včeraj so v Belgradu ustrelili zaradi volunstva na smrt obsojenega bivšega srbskega uradnika Svetozarja Gavrilovića.

Koncentracija turških čet.

Berolin, 1. marca. »Deutsche Tagesztg.« poroča iz Carigrada, da koncentrir Turčija svoje čete južno od Čorluja in da je tam pričakovati v kratkem odločilne bitke.

Ustavljena ruska ladja.

Sofija, 1. marca. Pri Burgasu so bolgarske torpedovke ustavile parnik, ki je bil natovoren z žitom in namenjen v Carigrad.

Poveljnik srbskih čet pred Skadrom.

Belgrad, 1. marca. »Stampa« javlja, da je vojno ministristvo vpoklopilo poveljnika srbske armade pred Skadrom. Popovića.

Parlamentarna situacija.

Dunaj, 1. marca. V političnih krogih presojaajo parlamentarni položaj zelo pesimistično. Danes dopoldne so se vršile dolgotrajne konference med min. predsednikom, galskim namestnikom in predsednikom Poljskega kluba dr. Leonom radi poljsko-rusinskega sporazuma, ki ga ovira odpor poljskih konservativcev, ki zahtevajo petrificiranje okrajnih zastopov. Na konferenci se je sklenilo izdelati do ponedeljka posredovalni predlog, ki bi naj končno omogočil poljsko-rusinski sporazum.

Italijanska vojna odškodnina Turčiji.

Carigrad, 1. marca. Turški veleposlanik Nabi beg je interveniral pri italijanski vladi zaradi izplačanja italijanske vojne odškodnine. Italijanska vlada bo nakazala Turčiji 35 milijonov lir v Londonu in 15 milijonov lir v Parizu.

Tujci v Odrinu.

Carigrad, 1. marca. Statistika tujcev v Odrinu izkazuje 100 Avstrijcev in 91 rodbin pod avstrijskim varstvom, 30 Nemcev, 50 Francozov, 20 Rusov, 5 Angležev in nekaj Italijanov.

Sveta gora.

Atno, 1. marca. Odposlanstvo sedemnajstih grških samostanov na Sveti gori je dospelo sem, da izroči ministrskemu predsedniku Venizelosu memorandum, v katerem protestirajo samostani proti vsaki izpremembi, ki bi ogrožala tisočletne pravice grških samostanov. Memorandum zahteva samoupravo z grškimi oblastmi.

Albanski kongres v Trstu.

Trst, 1. marca. Danes ob enajstih dopoldne je bil odprt albanski kongres. Navzočih je nad sto delegatov. V dvorani je razobešena albanska zastava, poleg nje pa razobe-

šena avstrijska črnožolta. Albanski delegatje se med sabo radi velike različnosti svojih dialektov skoro nič ne razumejo in razpravljajo večinoma v laškem jeziku.

Cesarjev namestnik v Galiciji.

Lvov, 1. marca. Cesarjev namestnik Bobrznynski je odpotoval včeraj na Dunaj, da poda zaradi nepričakovane izda poljsko-rusinskih spravilnih pogajanj svojo demisijo. Najbrže se bo ministristvo trudilo ga pregovoriti, da naj ostane na svojem mestu.

Avstrijsko-ruska demobilizacija.

Dunaj, 1. marca. Iz Petrograda poročajo, da je stopila zadeva avstrijsko-ruske demobilizacije v odločilni štadij. Car je odredil, da naj se vrše predpriprave tako, da bo demobilizacija ob začetku jubileja hiše Romanovov v polnem teku.

Požar v Dunajskem Novem mestu.

Dunajsko Novo mesto, 1. marca. Vesti o požaru v Dunajskem Novem mestu so se izkazale za pretirane. Zgorela je samo neka baraka, škoda je 500 kron, požar je bil ob 1/11. pogasjen.

Ogrska zbornica.

Budimpešta, 1. marca. Ogrska zbornica je sprejela danes zakon, s katerim se izreka suspenzija novih davčnih zakonov.

Jubilej hiše Romanovov.

Dunaj, 1. marca. Cesarja bo zastopal na jubileju hiše Romanovov dne 6. marca avstro-ogrski veleposlanik v Petrogradu grof Thurn Valssina.

Berolin, 1. marca. Nemškega cesarja bo na jubileju v Petrogradu zastopal princ Eitel Friderik.

Francosko vojaštvo ob belgijski meji.

Pariz, 1. marca. Francoska vojna uprava koncentrirala ob belgijski meji nove čete.

Manifest proti blaznosti oboroževanja.

Berolin, 1. marca. Francoski in nemški socijalni demokrati so izdali »Manifest proti blaznosti oboroževanja«, v katerem protestirajo proti novemu oboroževanju, ki spravlja svet v nove konflikte te provzroča katastrofe in uničuje ljudstva.

Velik požar.

Novo Jork, 1. marca. V Omahi je izbruhnil velikanski požar v glavnem hotelu. 35 trupel so potegnili izpod razvalin, mnogo oseb se je ubilo, ko so poskakale z oken. Škoda znaša več dolarjev.

Bombardiranje mesta Verakruz.

Novi Jork, 1. marca. Ameriška križarka, ki je usidrana v pristanišču pred mestom Verakruz, je včeraj izstrelila na mesto granato. Mesto je začelo goreti. Ena oseba je bila ubita, tri pa ranjene. Poveljnik križarke zagotavlja, da se je granata izstrelila pomotoma.

Kupite pridno srečko »Sploš. ženskega društva« v korist slovenskih umetnikov. 200 krasnih dobilov, slik domačih slikarjev. Srečka à 1 K.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo Anton Kržič, gost. v Rakitni pri Borovnici 9 K, nabrala ga. Logarjeva na predpustnih veseljah pri Rihterju in Logarju v Rakitni, (darovali g. Logar 2 K, gospa njegova 1 K, učitelj g. S. Kavčič 1 K in ostalo drugi zavedni narodni Rakitčani) z geslom:

Pust veseli praznovali smo pri Logarji, vsoto malo smo darovali Rakiški Ciril-Metodariji!

Za »Rdeči križ balkanskih držav«. Dako Makar iz Metlike 15 K, nabral na predlog gospoda I. Nemačiča, podžupana iz Božakova v vesele belokranjski družbi v Metliki. Živel! nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 26. februarja: Marija Ahlin, posestnica, 60 let, Karlovška cesta št. 28. — Ivan Berce, hiralec, 70 let, Radeckega cesta 9. — Andrej Prebil, mestni ubožec, 75 let, Japljeva ulica 2.

Dne 27. februarja: Anton Jebačin, južne železnice sprevodnik v pok., 71 let, Emonska cesta 2. — Leopoldina Pečar, rejenska, 16 mesecev, Opekarska cesta 41. — Ignacij Ocvirk, rejenska, poldrugo leto.

V deželni bolnici:

Dne 25. februarja: Franc Zupančič, železniški čuvaj v pok. 68 let.

Današnji list obsega 18 stran.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnika in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

marca	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
28	2. pop.	730.3	10.1	sl. jzh.	jasno
„	9. zv.	732.3	4.1	brezvetr.	„
1.	7. zj.	736.5	1.0	sl. jvjzh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 5.5, norm. 1.2. Padavina v 24 urah 0.0 mm. Včeraj ob 4 1/4 uri popoldne slab valovit potres, trajal 3 sek.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznarijamo tužno vest, da je naša ljubljena mati, oziroma stara mati, gospa

Uršula Rupnik

vdova c. kr. gozdarja

dne 18. svečana 1913 v starosti 84. let, prevedena s sv. zakramenti, po kratki boleznimi mirno v Gospodu zasnela

Pogreb blage rajnice se vrši v nedeljo, dne 2. marca 1913 ob 1/2 4. popoldne na mestno pokopališče v Idriji.

V Idriji, dne 1. marca 1913

Marija Levstek

hči.

Vsi vnuki in vnukinje.

Proda se dobro ohranjen Seifertov

billard

po nizki ceni. 817

Naslov pove, upravništvo »Slov. Naroda«.

Išče se

kuharica.

Ponudbe z navedbo starosti, dosedanjih služeb in zahtevo plače pod »A. B. 100«.

Roka, posto restante. 819

Trgovski sodrudnik

vešč slovenskega in nemškega jezika ter popolnoma zmožen specerijske, manufakturne, železninske kakor tudi steklarske stroke, želi vstopiti takoj ali pozneje v kakšno večjo trgovino v mestu ali na deželi

Ceni, dopise na uprav »Slovenskega Naroda« pod »Samostojna moč«.

CELJE!

Zaradi smrti se proda renomirana, dvonadstropna

najemninska hiša

z dobro idočo gostilno, v velikim dvorišču in vrtom. Hiša je prav blizu sodišča in okrajnega glavarstva in je pripravna tudi za vsako drugo podjetje. Šestnajst tisoč (16.000) kron je treba, drugo lahko ostane.

Vprašanja na uprav. »Slov. Naroda«.

P. št. 45.

825

Pisarniški pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, se sprejme s prvim aprilom 1913

pri c. kr. okr. glavarstvu v Brežicah. Prošnje opremljene s šolskim in zdravniškim spričevalom naj se pošljejo do 10. sučca t. l. podpisane glavarstvu.

C. kr. okr. glavarstvo Brežice,

dne 28. februarja 1913.

C. kr. okrajni glavar:

Attens.

Trgovina z železom

se radi drugih podjetij 814

takoj proda.

leži na glavnem prometu in obstoji od leta 1867. — Natančno se izve pri

J. Rudevits Zagreb, Jelačičev trg 4.

Notarski kandidat se sprejme.

796

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Odda se s 1. aprilom v najem

manjša trgovina

Ponudbe pod »Trgovina« pošto ležeše, Ljubljana. 821

Dobro ohranjen 823

pianino

se cenó proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega c. 2, l. nad.

Lepo mehlovana soba

I. nadstropje, solnčna lega, na ulico, se takoj odda.

Marmontova ulica 12, minuto od tobačne tovarne, na Mirju.

Prodajalka

mešane stroke, boljša moč, z večletnimi izpričevali

Želi s1 a.r. t. remeniti dosedanje s'ložbo.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Francoski in italijanski

trgovski korespondent

išče za 3 ali 4 ure dnevnega primernega dela. Preskrbi tudi vsakovrstne prevode teh jezikov. Naslov: »Korespondance commerciale« Poste restante, Loco.

Korespondenca.

Mlad izobražen gospod želi stoviti v korespondenco z mlado, izobraženo gospoico.

813

Cenjene ponudbe do 20. marca na uprav. »Slov. Naroda« pod »Mlado veselje«.

Bencinov motor

trdke Langen & Wolf, z 8 PS. najnovjše-konstrukcije, malo rabljen, še v obratu (se lahko ogleda)

se pod ugodnimi pogoji proda.

Natančnejša pojasnila daje J. Rozman, Kranj. (Reklamne zadeve.)

Prirodna vina

beli in svetlordeča K 40 do 56, stara, voljna K 68 do 76, pristen slivovec in drožnik K 116 za 100 litrov dobavlja

J. Kravagna v Ptuj.

Sprejemem

747

kontoristinjo

zmožno samostojnega knjigovodstva za takoj J. Krašovic, Žalec v Savinski dol.

Pozor!

Dobro uspevajoča stara špecerijska trgovina

z letnim prometom 100.000—120.000 K na zelo prometnem kraju v Ljubljani, se pod zelo ugodnimi pogoji (plača se samo najemnina; najemnik prevzame blago po lastni volji) za takoj ali pozneje odda. — Vprašanja pod šifro »Trgovina« na »Prvo anončno pisarno« do 10. marca t. l.

827

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
nega blaga.

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Samo 5 kron

stane moja pristna švicarska remon-
toirka patentirana ura na sidro, sistema
Resskopf št. 4000, z masivnim sidrom,
matanko regulirana s triletim pisanim
garancijom, št. 4002. Ista v sekundnem
kazalcem K 5-50. Brez rizika. Zameo
dovoljena ali denar nazaj. Pošilja proti
povzetju ali če se pošlje denar naprej
prva trgovina ur
JAN KONRAD
c. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 2369 (Češko).
Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo gratis in franco

Zajamčen uspeh
ali denar nazaj.
Zdravniški izkaz
o izvršnem učinku.
Bujne, lepe prsi
dobite ob rabi med.

Dr. A. Rixa kreme za prsi
oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsako starost, **zanesljiv uspeh**. Rabi
se zunanje. Polzkušna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8-
Razpošiljanje strogo diskretno. 795
Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E
Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zla-
tem jellenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.

Modna in športna trgovina za gospode

P. MAGDIČ

Ljubljana — nasproti glavne pošte — Ljubljana

se usoja svoje p. n. odjemalce opozoriti, da je svoj modni oddelok za gospode založil
nedvomljivo z najnovejšim in najboljšim blagom iz prvih in zanesljivih tovarov in sicer
v nedvomljivo največji izbiri.

Od 20. februarja 1913 naprej prostovoljno odražunam 10 % popusta
vsakemu odjemalcu pri gotovem plačilu od mojih skromnih stalnih cen pri nakupo-
vanju klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, majic, ovratnikov, zapestnic, kravat, rokavic,
nogavic, naramnic, žepnih robcev, palic, dežnikov, gumbov itd., kar bode pri sedajšnji
draginji gotovo vsak z veseljem pozdravil in uvaževal. Pazite na cene v mojih izložbah!

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo
in
zaloga štedilnikov
se nahaja: 535
šmbožev trg št. 9.

V plačilne težkoče zašli
trgovci in industrijci

se razžirajo

najhitreje in popolnoma diskret-
no in se tudi eventuelno denar
preskrbi. — Vprašanja pod „Fili-
alka Ljubljana“ na upravnishvo
Slovenskega Naroda.

Inozemska prve vrste tvornica pnevmatik

s sedežem na Dunaju išče za Ljubljano in okolico firme, ki bi proti obvezi
za odjem prevzela

generalno razpečevališče.

Za dobroto je porok kilometrska garancija. Prav zmerne cene. — Cenjeni do-
pisi pod „Erstklassige Marke 9572“ na anončno ekspedicijo **M. Dukas**
Nachf. d. d. Dunaj I/L. 767

Za zdravo in močno deklico

iz boljše hiše, z dobrimi spričevali,
ki ima veselje do trgovine z meš. blagom,
se išče primernege mesta za uk.

Naslov pri upravnishvu »Slov. Naroda«
pod „R. 40 749“. 749

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.

Juvelj, zlatnina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Geniki zastonj. Geniki zastonj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
seženi sodni cenilec. 234
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Najfinejši

špirit

: iz žita, najboljša:
kakovost za žganje

se dobi **edino** v množinah
od 60 litrov naprej po nizki
tovarniški ceni pri tvrdki

M. Rosner & Ko.

Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Daje se v najem odnosno tudi prodajati hiša z gostilno

že čez 25. let obstoječa in z lastno koncesijo, prikladna je tudi za prodajalno ki je že
več let bila v tej hiši. Hiša ima vse gostilniške prostore, sobe, kuhinjo, shrambo, klet in
prekrasen senčnat vrt. — Hiša leži tik ceste, vodoče v Zagreb-Samobor-Brežice-Zumberak,
a v bližini se nahaja tvornica s 300 delavci, torej bodočnost zjamčena. Omeniti je še to,
da v letno sezono prihaja vedno mnogo izletnikov iz Zagreba in Samobora-Brežice in da
se bode v kratkem času železniška proga iz Samobora do omenjene gostilne podaljšala.
Hiša se nahaja na Bregani na hrvaško kranjski meji.

Ravno tam se prodajati tudi lepo stavbišče, jako prikladno za hišo.

Daljna vprašanja na podpisanege

Eduard Presečki, veleposesnik in trgovec, Samobor, Hrvaško. 766

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOV

LJUBLJANA.

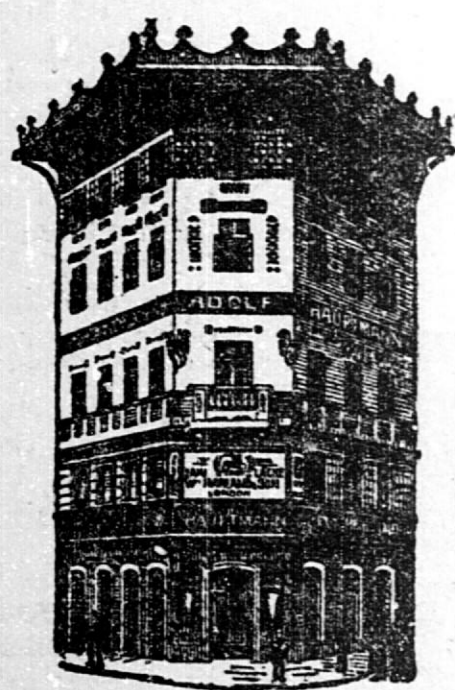
Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
firnežev,
čopičev,
lakov,

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dolniška glavnica K 8,000.000.

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Priporoča promese Dunajskih komunalnih srečk

k žrebu 1. marca 1913 a 20 K. — Glavni dobiček 300.000 K.

Reselj — Kress.

Slep je, kdor se s petjem
vkvarya —
Kranjec moj mu osle kaže,
Njemu vedno sreča laže.
On živi in vmre — brez
d'narja!

Dr. Prešeren.

Tako bi se lahko pevalo in govorilo ne samo o pesnikih, ampak malone o vseh duševnih velikanih, ki so s svojo umetnostjo, s svojimi dalekosežnimi vzorci in iznajdbami neizmerno koristili vsemu človeštvu, splošni prosveti in novodobni kulturi.

Postavili smo si zadošč napisa: nekako paralelo o dveh duševnih velikanih, kojih iznajdbe so pridobile moderni trgovini, obrtni in splošnemu svetovnemu prometu že milijarde in milijarde, med tem ko sta oba za človeški rod vlezaslužna duševna velikanja se preselila s tega sveta — kot berač!

Zopet nam poročajo dnevne novice, da je 24. t. m. na Dunaju — ali v okolici — preminul prvi borilec na letalnem polju, inženir Viljem Kress v 77. letu svoje dobe. On je na polju zračne plovbe počel orati ledino!

Ne bode odveč, ako podamo kratko življenjepisno črtico tega epohalnega moža.

Kress se je rodil dne 29. julija 1836 v Petrogradu na Ruskem. Dovedši tehnične študije je postal sicer inženir, a svojih znanosti ni izvrševal kot inženir po poklicu.

Že zgodaj, v svojih mladih letih se je začel pečati z idejo, kako bi bilo človeku mogoče premagati vse težkosti pri zračnem letanju, enako ptici, — in je napravil razne modele in poizkuse, katere je tudi v raznih krajih razkazoval ter ž njimi eksperimentiral. Ali ravno tako, kakor njegovemu sovratniku Lilienthalu in drugim se je svet posmehoval, češ, da so to navadne prismođarije in norosti in da se človeku ne bode nikdar posrečilo — leteti po zračnih višavah! Zgled karij v stari zgodovini!!

Ali vstrajnost vse premaga. Kress je prišel na Dunaj izgotovil leta 1877. neki model, ki ga je leta 1880. tudi kazal in dokazoval, da ravno kakor prvi njegov izdelani model leti v zaprti sobani s hitrostjo 3 do 4 metrov v eni sekundi — se more posrečiti tudi velikemu stroju, ki bode prevažal ljudi in blago, da se bode vzdržal v zraku!

S tem modelom je postal Viljem Kress ustanovitelj avstrijske aeronavtične sploh!

Leta 1898. je bil iznajditelj tako do čela prepričan o praktični izvršitvi svojega problema, da je dal napraviti prvi letalni stroj, koji je bil preizkušen na tako zvanem tulnškem jezeru blizu Dunaja. Mesto sedanjih koles je počival stroj na saničnih klasiših (Kufen.)

Nekaj časa se je držal stroj na vodni površini — a se je pri četrti poizkušnji zvrnil in pogreznil v vodo: — stroj je bil uničen in le komaj si je rešil izumitelj za človeštvo tako dragoceno življenje!

Se enkrat je skušal svojo srečo in je počel leta 1902. graditi nov, velike uspehe obetajoč letalni stroj — katerega pa žal ni mogel dovršiti, ker ni imel denarnih sredstev na razpolaganje.

V raznih spisih in predavanjih se je obrnil Kress na občinstvo, naj bi mu priskočilo na pomoč z denarnimi sredstvi — a vse je bilo zaman! — Duševno in gmotno uničen dobi ta velikan — izumitelj obvestilo o uspehih zračnih poletih bratov Wright.

Kressova ideja je zmagala! Pravilnost njegovih nazorov je bila dokazana, človek je letel po zraku, — ampak slavo in sadove te epohalne iznajdbe so — želi drugi! Legagneux in Bleriot sta bila 1904 na Dunaju in sta napravila na »Simmering Heide« stotisočnim Dunajčanom s svojimi zračnimi poleti veliko zabavo in občudovanje. Osiroteli inženir Kress je bil tudi med

gledalci — in se je razjokal; ali samesega veselja ali žalosti in obupa — kdo ve?

Tako se je izpolnila neizprosna usoda velikih ljudi, kateri so prinesli človeštvu velikanskih gmotnih zakladov — sami pa so umrli v velikem pomankanju in nesrečni bedi.

Da bode slika popolna, nam je še pristaviti nekaj vrstic še o drugem po neizprosni usodi preganjanem veleumu, čigar zemeljski ostanki počivajo na našem grobišču pri Sv. Krištofu v Ljubljani.

To je bil Josip Reselj, ki je iznašel, v našem Trstu bivajoč, sedaj splošno razbljeni vijak pri lačjah! Tudi ta nadarjeni in duhoviti izumitelj ni žel sadov svojega izrednega duha, ampak tuji ljudje, Angličani so na res praktičen način izvršili in vpotrebili njegovo izredno iznajdbo! — In res čudna so pota, s trnjem pokrita, koja morajo hoditi veliki duševni izvoljenci:

Tudi pri Jos. Reslju se je njegov prvi poizkus z vijakom leta 1829. v Trstu ponesrečil — a vendar je večna ideja naposled le zmagala!

Tudi o iznajditeljih, o velikih muzikalčnih talentih in sploh vseh umetnikih bi se lahko reklo s pesnikom:

Žive bedno, — mro brez d'narja!
Žive bedno, — mro brez d'narja!

Pomankljiva prebava je vzrok skoro vseh bolezni. K stalni ureditvi prebave vodi voraiba izbornega dr. Bose balzama za želodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi po tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat. X. a

Namesto ribjega olja

Koliko otrok silijo, naj pijo ribje olje; seveda imajo starši dober namen, otroci pa jim bodo hvaležni ako smejo namesto ribjega olja uživati Scottovo emulzijo. Zakaj v tem preparatu ni več zarnati duha in okusa ribjega olja, otrokom pa smetanasta zmes prija največkrat tako, da pri pogledu na steklenico prično vpiti in brčati z nogami. Uspeh Scottove emulzije je — kakor nas uči izkušnja — pogosto presenetljiv, da slabotni otroci svoje vrstnike pogosto telesno in duševno prekosijo. Pa vedno samo pristna Scottova emulzija, nikoli ponaredb.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Pred vsakršni so v vseh smislih dobite od trditve SCOTT & BOWNE, d. z. o. z. na Dunaju VII. avličevje se na naš list enkratno pošiljate poizkušnje od kake lekarne.

STOLLWERCK ZLATO

najnovjša
cokolada

Neprekošljiva v kakovosti
in kupni vrednosti

PRIZNANA
NAJBOLJŠA
PETA IZ GUMIJA

Vrnitev od vojakov.

»Ako Vam pišem, tedaj je zaradi mojega sina, ki vrnivši se od vojakov, kašlja. Vsako jutro kašlja uro dolgo; meče iz sebe žolč in slino, ki se le teko ločijo. Po zajtrku ga zapusti kašelj. Poleg tega je zdrav ter ima dober tek. Njegovi starši niso nikoli kašljali; v svoji družini nima nobenega, ki bi bil bolan na prehl. Ker imamo neko prijateljico, ki je ozdravela po vašem katranu, Vas prosim, da bi mi poslali steklenico istega zdravila. Ana Böhme, Berlin, Schönhauser-Allee 14 I. a.

Lekarnar dobivši to pismo dne 10. septembra 1907. je takoj odpisal zaželeno steklenico. Nekaj tednov pozneje je pisala gospa Böhme v novici: »21. novembra 1896. Gospod Guyot! Kakor je moj sin zavzel zdravilo, ki ste mu ga poslali, je nehal

Böhme.

dajati od sebe slino in žolč, in ni kašljaj skoraj nič več. Moči je zopet dobil in ko je še nekaj časa rabil ono zdravilo, je bil popolnoma ozdravljen. Najsrčnejša hvala. Vse svoje življenje Vam bodem hvaležna, in bala sem se že za njegovo življenje, ki mu je potrebno za njegov vsakdanji kruh. Jaz Vam radovoljno dovolim moje pismo razglasiti, in ne morem zadostno priporočiti tega zdravila vsem, ki trpe na plućih in na prehl. — Ana Böhme.

V izogib tej strahoviti bolezn, ki moči dosti priporoči, da pazimo na kašelj ali katar ali pa celo vnetje sopl ter da to zlo uničujoče takoj spočeta, da se ne izžini iz tega hujša bolezen.

Od sredstev proti obojlostim sopl spada med najstarejša in najpreizkušenejša katran in iz njega pridobljene snovi. Njih bakterije uničujejo zdravilni učinek pri kašlju, bronhialnem katarju. Je že zdavnaj znan. Zatorej: je bil to velik napredek, ko se je pred 30 leti posrečilo G. H. Guyotu, slavnemu lekarnarju v Parizu, iznajti postopanje, kako se kotran v vodi topi.

Po tem postopanju napravljena koncentrirana kotranova raztoplina se dobiva po vseh lekarnah pod imenom »Gudron Guyot«. Ema ali dve kavni žlički na kozarec vode ali na kak drugi piščali, ki jo običajno pijemo pri jedi zadošča, da imamo takoj uspešen kotranov preparat.

Te razredčene raztopline je treba redno in neprestano uživati pri vsaki jedi eden do tri kozarce. Zdravljenje stane torej nekako 10 vinarjev na dan.

V odstranitvi pomot naj se natančno pazi na znakom. Gudron Guyotova nosi ime »Guyot« natiskano v velikih črkah v vijoličasti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: Maison Frere, 13, rue Jacob, Paris. Gudron-Guyot ima v litru 100 g najizvrstnejšega norveškega smrekovega kotrana.

Oni, ki se ne morejo privaditi kotranovemu okusu, ga lahko nadomestijo s kroglicami Guyot, ki so narejene iz pravega norveškega kotrana, in katere zavzemajo 1—2 pred ali tudi med jedjo, so lahko prebavljive, koristne želodcu in stanejo jako malo.

Barva pastil Guyot je bela, in vsaka je zavarovana s črno natiskanim podpisom »Guyot«.

Zaloga: Maison Frere, 13, rue Jacob, Paris in v vseh lekarnah. Dobiva se v lekarnah: Gabr. Piccoli, Sušnik, U. pl. Trnkoczy, Ph. Mr. Jos. Cizmar in pri vseh priznanih lekarnah.

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specielna mehanična
pletilna industrija
in trgovina

za površne in spodne
jopice, modercice, te-
lovnike, nogavice, ro-
kavice, posebne oble-
ke zoper tiganje pletilni
materijal i. t. d.
na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej,
pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in naj-
uglednejša prilika za dober zaslužek,
poduk brezplačen, trajno delo zago-
tovljeno; ker se ne poslužujemo agentur
so cene veliko nižje. — Stare nogavice
se ceno podpletujejo. 233

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

Aparat za valjenje

K 45—, izleže boljše od vsake kure. Za-
stoj na polskušnje.

G. Mücke, Pettendorf št. 41 pri Dunaju.
Na stotine referenc in izpričeval iz vse
monarhije gratis in franko. 256

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah
odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa

odstranjevalec kocin.

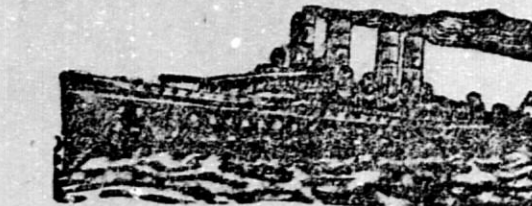
Zaj. neškodljivo, gotov
uspeh. Pušica za 4 K

zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17 E.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna »pri zlatem
jelenu«, drogeriji A. Kanc in »Adrija«.

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Ultonia iz Trsta dne 4. marca 1913.

Pannonia iz Trsta dne 18. marca 1913.

in se ustavi v Mesini, Palermu, Neaplju

Iz Liverpoola:

Lusitania dne 15. marca, 5. aprila 1913.

Mauretania dne 22. marca, 12. aprila 1913.

Carmania dne 1. marca, 29. marca 1913.

Pojasnila, vozne karte:

Andrej Odasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25

Dunaj I., Kärntnering 4, Trst, Via Ghega 8,

pri vseh agenturah v deželnih glavnih
mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki

Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih
agenturah in agencijah Dalmatije. III. razred.

Cena: Trst-New York 140 K, otroci pod 12
let K 70 — več 20 K pristojbine od osebe.

Ohranitev zdravega želodca

naved poglavitno v ohraniti, pospeševanju in
uravnavanju prebave ter odstranitvi neprijetne
telesne zaprtje. Preizkuš. se iz izbrane naj-
boljših in najbolj učinkovitih zdravilnih celic
skrbno pripravljeno, tak živilski, prebavo po-
spušča in v celoti odpravlja domače zdravilo.
ki razpošilja in odpravlja domače zdravilo.
način, slabo čisto, prehlajenost in zep-
nega telesnega zaprtja, a. pr. gorčice, napo-
slanje, presilno vročice, kisline ter krčne bo-
lezni, je DR. ROSE BALZAM ZA 25.3.3.3.3.
lekarne B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Val dell zavo
sine nesiljo
oblastveno zavarovano
varstveno znamko.

Glavna zaloga: lekarna

B. FRAGNER,

c. in kr. dvorni dobavitelj

»Pri črnem orlu«, Praga

Malá strana 203. Ugel Herudova ulice.

Razpošiljanje po pošti vsak dan.

1 cela steklenica 2 K, 1 polovita

steklenica 1 K. Ako pošljete po pošti

naprej K 1.50, imate malo stekle-

nico, ako K 2.50 eno veliko stekle-

nico, ako K 4.70 dve veliki steklenici.

za K 8.— 4 velike stekle., za K 22.—

pa 14 veliki steklenice polne, pristo-
na vse pošilja Avstro-ogr. monarhije

V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr, dr. A. Piccoli, Jos.

Cizmar, Zolova in lekarnah Avstro-ogr.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Berganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Dva še dobro ohranjena

portala

z izlozbenim oknom, železnim

zasterom in senčno streho 609

preda po nizki ceni

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri

41

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Pozor! Pozor!

Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem
preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na
Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno
silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez
konkurence po nizkih cenah in z najboljšim
blagom. — Opozorjam pa, da moje materične
drože so za 50% boljše od vsakih špirtin
drož. Špirtine so mehke in vsebujejo vodo, zato
jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s
spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož

3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Naivečja proizvodnja priznana naj-
boljših pšeničnih mok in krmičnih izdelkov
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge:

65

V Ljubljani, Cerknici, Trnovem,
Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Za-
dru, Spiljetu, Ercegovnem, Kotoru,
Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu,
Inomostu, Bolcanu in Tridentu

Brzo javi: Valični mlin, Kranj.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne
kupite in ne naročite nikier koles ali kolesarskih potrebščin,
» dokler ne poznate naših cen za leto 1913. »

Najboljši in najcenejši nakup
pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 9-12,

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in po-
sameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

apneno železnati sirup

Ze 43 let zdravniško preizkušen in priporočan prsni sirup. Razkrajja slez, blaži kašelj,
pospešuje tek. Povzdiguje slast in reditev trupla in je izborn za tvoritev krvi in kosti,
posebno pri slabotnih otrocih. — Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.

Edino izdelovališče in
glavno razpečevališče:

Dr. Hellmanna lekarnica „Zur Barmherzigkeit“ na Dunaju VII/1, Kaiserstrasse 73—75.

(HERBANNY-JEV naslednik).

Zaloge pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu.

Pristen samo s spodnjo
varstveno znamko.

Pred ponaredbami se svari.

aromatiška esenca

Ze 43 let uvedeno in vrlo preizkušeno bolečine tolažeče sredstvo za vdrgnenje. Lajša in
odstranja bolečine v sklepih in mišicah ter živčne bolečine.

Steklenica stane 2 K, po pošti 40 h več za zavoj.

Krojaškega pomočnika

za boljša dela sprejme 801
Vekoslav Jesenšek, Zagorje ob Savi.

!! 500 kron !!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec ko-
rena mazilo »Ria« ne odstrani brez bolečin
v 3 dneh kurjih oces, bradavic in otiščancev.
Lonček z jamstvenim pismom 1 krono. —
Kemeni, Košice (Kaschau) I. Postfach 12/64, Ogrsko.
616

V Mestni zastavljalnici

dne 16. januarja 1913 skupaj za
11 K 90 v prodanih: 761

1 sreb. zapetnica, 1 zl. bročica in 1 zl.
prstan, naj se izvoli kupec ali kdor
o tem ve — proti nagradi — zglasi-
siti pri J. Jontesu, slugi tega zavoda.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove
vzorke 3 za 1 K, 6 za
1 K 80 h, 12 za K, 342
ilustrovan cenovnik i,
zdravniški nasvet
gratis in franko (zaprt
30 h) — I. Singe-
higienična masu.
faktura, Dunaj I.
Wiesingerstr. 8 F

Renomirana tvornica za
blagajnice in ognja-
varne shrambe na
Dunaju

išče slovenskega
zastopnika

ki posluje v stroki pisarniške oprave
in daje na Kranjskem potovati.

Dopisi pod „M. 7024“ na: Haasen-
stein & Vogler, A. G. Dunaj I.

Samo enkrat v življenju!

50.000 spalnih odej po K 1-95

določenih za eksport na Balkan, pa zaradi vojne zadržanih, iz
pristne brnske himalajske volne, torej posebnih toplih in za zimo
neutrpljivih, okoli 200 cm dolgih in 130 cm širokih, prekrasen pasast
vzorec se samo kratek čas prodaja za polovično izdelovalno ceno
K 1-95 komad. Te zimske spalne odeje so vredne dvojnega de-
narja in se samo dokler bo kaj zaloge prodajajo
po nastopnih senzacijskih cenah.

1 zimska spalna odeja stane samo K 1-95
3 zimske spalne odeje stanejo samo K 5-70
6 zimskih spalnih odej stane samo K 11-
Edina prodaja po povzetju: 807

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiessgasse 13/23.

Št. 4267.

Razpis.

Za zgradbo železobetonskega mostu

čez potok Slavinšek na občinski cesti Slavina-Koče (občina Slavina pri Št. Petru)
na 2960' — K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne po-
nudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali dopla-
čila v odstotkih na enotne cene ali napovedbo pavšalne svote proračuna naj
se predložijo

do 17. marca t. l. ob 12. opoldne podpisanemu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopo-
slati je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzeto gradbo železo-
betonskega mostu čez potok Slavinšek“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, pa pripozna ponudnik stavbne
pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadjl še 5% stavbnih stroškov v gotovini
ali pa v pupilarovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo po-
nudbeno pravzravo.

Nacrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
uradu, Turjaški trg.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 24. februarja 1913.

Marljiv stavbni polir

zmožen več jstikov in popolnoma samostojen
delavec na stavbi in v pisarni, išče službo.
Gre tudi v druge dežele. — Ponudbe se prosijo
na P. Meronik, Draga-Moščenice, Istre.

išče se dekla

ki zna nekoliko kuhati ter je urna in
čista, za mesto na Dolenjskem. Plača
do 28 kron mesečno za samostojne
delavke. 822

Naslov v upravn. „Slov. Naroda“.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanj-
kanja prostora znižane cene. Dostavijo
se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za
skladiščem državnega kolodvora.

Vabilo

na

občni zbor

„Kmečke hranilnice in posojilnice“
v Šmartnem pri Litiji.

reg. zadr. z neom. savezom
ki bo dne 9. marca t. l. v posojil. pisarni.

DNEVNI RED:

- 1.) Nagovor načelnika.
- 2.) Poročilo tajnika in blagajnika.
- 3.) Poročilo rač. pregledovalcev.
- 4.) Branje revizijskega poročila.
- 5.) Odobritev rač. zaključka in
bilance.
- 6.) Raznotrnosti.

Načelnstvo.

Službo vrtnarja

ali hišnika in vrtnarja obenem išče
vrtnar več v vsem, oženjen, brez otrok.
Službo sprejme tudi zunaj Ljubljane na
kaki graščini ali drugje. Sprejme tudi
vrt v najem. Priporoča se tudi za ob-
delovanje vrtov, obrežovanje dreves itd.
Naslov: „Sreča 5“ poste restante, Ljubljana.

Stroje za valjenje

domače in divje perutnine, donosa perutninar-
stva uredi strokovno in ceno, posebno pe-
rutnino vseh vrst, vse priprave za rejo do-
bavlja specialna tvornica Nickerl & Co.
d. z o. z., centrala: Dunaj - Inzersdorf
Triesterstr. 30, telefon št. 9120. Zahtevajte
brezplačno cenovnik št. 84. 268

Nosna rdečica

kožne hibe, solne pege,
ogrci, raskava, ordečela
in razpokana koža ter
druge napake polti, izginejo takoj,
edino in samo z desetletja preiskušeno
in od strokovnjakov sijajno potrjeno in
oblastveno za neskojdivo preiskano
dr. A. Rixa

pasta Pompadour.

Poizkusni lonček K 1 — večji lonček
K 3 — Kosmetikum dr. A. Rixa labora-
torij na Dunaju IX. — Zaloge v Ljubljani
lekarna pri »Zlatem jelenu« parfumerija
A. Kanc, drogerija »Adrija« (Cvančara).

Prima solingenske britve

zajamčeno iz najboljšega angl. jekla kovane,
na roko brušene, kakor las osfro posnete,
že pripravljene za rabo št. 8701. Črno po-
liran držaj 1/4 otlo brušena, 1/4 široka, z nož-
nico K 170. St. 8702. Črno poliran držaj,
1/4 otlo brušena, 1/4 široka, z nožnico K 220.

Na večjo izbiro brilnih potrebščin dobite v
mojem glavnem katalogu s 4000 slikami, ki
se vsakomur pošlje zastoj in poštne pro-
sto. — Razpošiljanje po povzetju ali če se
pošlje denar naprej. — C. in kr. dvorni: dob.
Jan Konrad, razpošiljalnica, Most št. 2382 (Češko).

G. Flux

Gosposka ulica 4, 789
I nadstropje, levo.

Uradno dovoljena, že 20 let obsto-
joča najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb
je v udobnost cenj. občinstva zopet v
središču mesta.

„Priporoča in namešča lo boljše“
službe iskajoče vsake vrste

kakor
privatno trgovsko in gostilniško osebo
izbira različenih služeb, slasti za ženske
vestne in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosil znakma za odgovor.

Ženitna ponudba

4262

Mlad, dobro situiran, soliden
železniški uradnik se želi
tem potom seznaniti v svrhu
ženitve z lepo, dobro izo-
braženo gospico v starosti
17—28 let. Le resne ponud-
be s polnim imenom, in če
mogoče s priloženo sliko, ki
se vrne, se naj blagovoljno
vposlati pod šifro „Pomladno
prebujenje“ najkasneje do 8
t. m. pošto ležeče Trst, glav.
na pošto. Diskrecija strogo
zajamčena.

Ženitna ponudba

Proda se nov harmonij

z 10. registri, za zelo nizko ceno. —
Obratiti se je pod „Harmonij“
Poste restante, Ljubljana.
720

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo, sobo
za služkinje, 782
se odda za majev termin.
Elizabetna cesta šte. 5.

Kdor kupuje 619

hišo, vilo, stavbišče

v Zagrebu ali posestvo na Hrvaškem,
naj se obrne na:
Lj. Oražem v Zagrebu, Potok 54/L.

Krošnjariji in tržni fieranti

dajte si priposlati 120 cm široki plat-
njeni kanafas po 86 h, pavolnati ka-
nafas po 74 h vzorčni kosi. Različni
ostanki 5—6 m dolgi 40 m K 18—.
Razpošiljanje po povzetju nefrankirano.
Pri obratu do K 500— mesečni rabat.
Neugajajoče se franko vzame nazaj.

Naročila na upravo „Slov. Naroda“ pod
„Thalnica specialni kanafas“.

Renomirana trgovina v Ljubljani
išče 532

za razpečavanje svojih izbornih izdelkov
nekaj dostojnih, pridnih gospodov za

okrajne zastopnike.

Dobri, rastoči dohodki zagotovljeni. —
Ponudbe pod „Pridnost in uspeh“
na upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

Uradnik

želi popoldanske službe v kaki pisarni.
Vstop takoj. Cenjene ponudbe pod
„Dobra moč 27“ Ljubljana, po-
štino ležeče. 778

Sprejme se takoj 770

učenka

v trgovino z mešanim blagom.
Kje, pove upravnštvo »Slov. Naroda«.

Fina, samostojna 727

kuharica išče mesta

v boljši rodbini, ev. kot gospodinja
Ponudbe pod
„Kuharica“ upravnštvo »Sl. Naroda«.

Prode se ali v najem da takoj

majhno posestvo

hšt. 13, ležeča tik postajice Radovljica,
obstoječe iz 3 njiv, 3 malih gozdnih
parcel in hišnega vrta. — Več se izve
v gostilni v Rakovci, postaja Sv.
Jošt pri Kranju. 774

Dunajski rženi kruh

tečen in hraniv ter ki ostane čez 8 dni
enako svež in sočen, razpošilja po 36
vin. kg Gradjanska pekara d. d.
v Zagrebu, Dalmatinska ulica 12.

Iščemo marljive krajevne

zastopnike.

Gostilna „K grozdu“

v Mariboru prenovljena. 816

Izvrstne, novo opremljene sobe za tujce.

Priznana dobra kuhinja. Izborna raznovrstna vina. Vsak čas
kopol v hiši. Si parla italiano. On parle francais. English spoken.

Vincenc Spatzek, lastnik.

Krasne spomladanske novosti

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek I^a kako-
vosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših
moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice ter še mnogo
drugih v mojo stroko spadajočih predmetov.

Razglas.

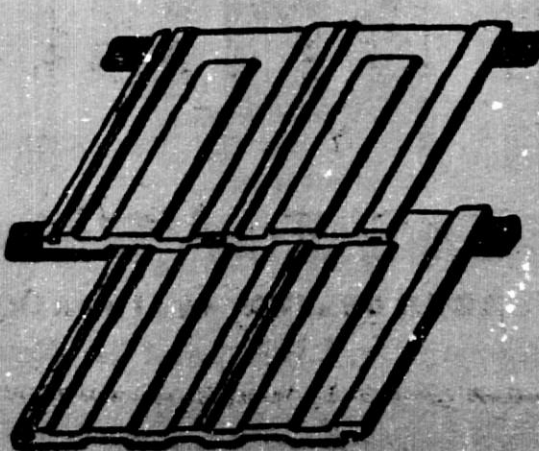
826

V četrtek, 6. sušca t. l. ob 9. uri dopoldne bo na
Škofljici hšt. 9. prostovoljna prodaja

18 glav goveje živine

simendolske pasme in sicer volov, krav, telic in juncev tako
za pleme kakor tudi za mesarje. Kupci se vljudno vabijo.

Parna tovarna opeke v Brdu
p. Vič, tvrdke I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke strojne zidne in
vsakovrstne zarezne strešne opeke
garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni.
Vzorec pošlji brezplačno. 579 Sprejema zastopniko.

Za kratek čas.

— Čestitam, prijatelji, čestitam! Sem slišal, da si se zaročil z bogato gospodično. Kakšna pa je nevesta?

— Ne vem, kako bi rekel — meni se ne dopade.

— Ali ste zaljubljeni, gospod doktor?

— Da, gospodična!

— V katero?

— V vse, ki so lepe.

— Katero hočete narediti srečno?

— Vse!

— Jaz mislim — katero name-ravate vzeti?

— Nobene!

— Ali si že slišal — dr. Žganc in Lectarjeva Matilda sta se vzela.

— To ni nič čudnega — kar se pozna, se nista mogla trpeti.

— Ti brezvestni in brezčastni zapeljivec! Meni si dal častno besedo, da me boš vedno ljubil in zdaj hočeš drugo vzeti? Mislija sem, da ima vsak človek le eno častno besedo!

— Saj jo tudi ima. In zato sem tebi dano častno besedo nazaj vzel in sem jo drugi dal.

Gospod: Gospodična Malčič... če bi Vas zdaj zasnil — ali bi Vi spoznali, kako velika je ljubezen do Vas.

Malčič: Ljubezen? Zdi se mi, da bi le spoznala, kako nujni in veliki so Vaši dolгови.

Dama: Kar je res, je res — galanten pa je naš gospod kaplan. Lani sva se z istim vlakom peljala v Prsto: gospod kaplan je imel listek II. razreda, pa se je peljal v III. razredu, samo da je meni družbo delal.

Kaplan: O milostiva... jaz bi šel še v živinski vagon, samo da bi bil v Vaši družbi.

— Ali ti je gospodična Minka povedala resnico, ko si jo vprašal, koliko je stara?

— Čisto resnico!

— Kaj ti je pa rekla?

— Rekla je, da mi ni nič mar, koliko je stara.

Zdravnik: Nekam slabo izgledate, to je res, ali drugače ste zdravi. Najbrže mnogo sedite?

Pacijent: Da, zdaj sem tri mesece sedel.

— Ti si bil hišni posestnik. Beži, beži. Kako pa moreš to dokazati?

— Mejš... hišni ključ imam še — to je vendar dovolj dokaza.

— Ti, Joško — tvoja čeznaravna žena — vsa čast — to si menda podedoval po očetu.

— Da, ženo sem podedoval po očetu, denar za gašenje so pa sami kapili.

Žena: Modistinja je rekla, da me ta klobuk naredi deset let mlajšo.

Mož: Oh, lepo te prosim, kupi si še en tak klobuk.

Sodnik: Vi lahko potrdite, da je bil obtoženec dotični večer popolnoma pijan?

Priča: Da! Jaz sem ga namreč gledal, ko je metal kamenje na svetilko; vrgel je gotovo dvajset kamnov, pa ni ne enkrat zadel.

Pri spovedi.

Župnik izprašuje fanta, ali je imel že kaj opraviti z dekleti.

Fant: Da, pri svojem dekletu sem spal.

Župnik: In nič drugega?

Fant: Ne, spal sem.

Župnik: Tako. Spal si. No, pa pojdi za pokoro koš sena — ker si bil osel.

Gospod Štrukelj je prijatelj lepih manir in finega obnašanja in porabi vsako priliko, da opozori svojega sedemletnega sinčka na družabne dolžnosti omikanega človeka. Med drugim ga je tudi naučil obnašanja na električni železnici.

»Če sediš na vozu,« ga je podučil, »in vidiš, da mora kaka dama stati, je tvoja dolžnost, da vstaneš in ji ponudiš svoj sedež.«

Sinko si je to zapomnil. Ko se je nekaj dni pozneje peljal z očetom na električni železnici, je bil voz tako poln, da je moral sedeti na očetovo koleno. Tedaj je zagledal mlado okroglo damo, ki je morala stati. Naglo je skočil z očetovega kolena in vljudo rekel:

»Prosim, gospodična, izvolite moj sedež...«

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati bolezni utešujoče, mišice in živce rep-jujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštni povzetji razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 5 33

Trgovski sotrudnik

z večletno prakso, samostojen delavec, želi vstopiti v večje trgovino na deželi.

Gre tudi kot samostojen voditelj trgovine ali večje filijalke. — Naslov pri upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

Izvežbana šivilja in učenka

se sprejmete v trajno delo. Francoze nabrožje 1, II. nadstr.

V večjem industrijskem trgu ob žel. postaji se odda takoj v najem

mesnica

s pritlikinami in vso opravo. — Istotam se sprejme ev. izučenega mesarja na račun ali v družbo. — Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 777

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

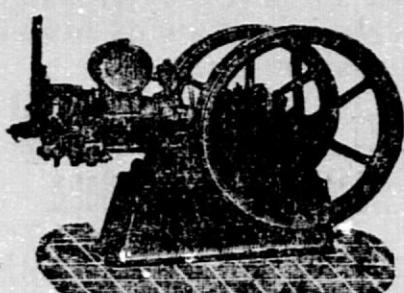
v Prešernovi ulici štev. 3

Je od 1. januarja 1913

zvišala obrestno mero za vse — stare in nove — hranilne vloge na

4½ od sto.

Rentni davek od obresti plačuje sama.

Najboljša, preizkušena, cenena obratna sila za poljedelstvo in industrijo

Bernhardtove lokomobile in motorji

Postavljajo se brez koncesije, brez dima, brez saj, brez duha.

Naprave za sesalni plin

Najcenejša obratna moč sedanosti.

Mlini za drobljenje in mlenje

za obrat na vsako silo (motor, voda, gepelj). — Nedosežna delozmožnost. — Ponudbe, katalogi brezplačno.

„Domača tverka.“

Prva priv. tvernica za motorje in stroje

Najfinejše reference.

G. Bernhardtts Söhne, Dunaj VII./2, Schönbrunnerstrasse 173/H.

Ottoman tukaj, Ottoman tam,

povsod me iščejo, povsod ljubijo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi.“

Rezervni fond K 58,461.432-36 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa posojila daje:

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici štev. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Vse obolelosti sopil, pljučne bolezni,

dušljivi in navadni kašelj, katarje, influenco in naduho

zdravijo premnogi zdravniki in profesorji vsak dan s SIROLINOM „ROCHE“.

Izborni, dobrodejni učinek se začuti prav kmalu. Tako zoprt nočno potenje izgine. Dvigne se tek in telovna teža. Sirolin „Roche“ lastna zdravilnost je že 15 let preizkušena. Manjvredne ponaredbe in takolimenovane nadomestne preparate odločno zavrača te in zahtevajte izrecno Sirolin „Roche“ v originalnem zavrtku. Sirolin „Roche“ se dobiva po vseh lekarnah po 4 K.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

„ K 214,160.979.— „

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjizice 31. jan. 1913:

„ K 68,415.529-72. „

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

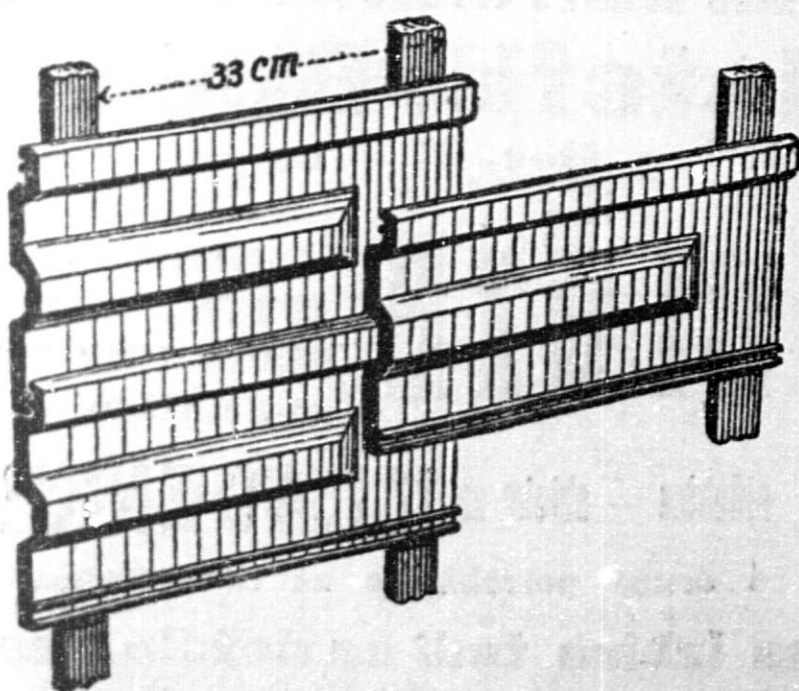
Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjizice brez rentnega danka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pislena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borskih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon štev. 41.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :

ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezanih

strešnik-zakrivač

z počevno obrezo in priveznim nastavkom.

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pojmamo takoj vzorce in poizkuse. Sretni zastopniki se sprejmejo.

Zastopnik

na muhiški predmet s dajno raz-
pečavo, se lada. Oda se ob mal-
malnem sklepu samostopetop. —
Nujni perabosni predmeti za vasko
trgovino. — Dopisi pod „Lelester
Gowina 0033“ na avončno ekspe-
dicio M. Dukes Nachl. A. G., Dunaj I/I.

Priporočam svojo veliko zalogo
raznovrstnih
starih najfinejših vin.
A. I. Graiser
trgovina z vinom — Kranj (Gorenjsko).

Lepi striček

Francoski spisal Guy de Mau-
passant; prevel Oton Župančič.

Broš. K 3.50.
Vez. K 4.70.

Rienzi, zadnji tribunov

Zgodovinski roman v 2 delih.
Spisal Edward Lytton-Bulwer.

Broš. K 4.—
Vez. K 5.20.

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ul. 7.
Poštnina posameznim knjigam je 20 v.

Sapho

Slike iz pariškega življenja. —
Francoski spisal Alphonse Dau-
det; prevel Oton Župančič.
Broš. K 2.—. — Vez. K 3.—.

So knjige nad
vse zabavne in
zanimive, da
kdor jih čita obdržega v naj-
večji napetosti, da jih ne od-
loži preje iz rok, dokler ni
prečital zadnjega stavka.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6.52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.
7.32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo-Topolice.
9.09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
11.30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1.31 popoldne. Osební vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo,
Stražo-Topolice.
3.32 popoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.
6.35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
Linc Dunaj.
7.44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10.00 po noči. Osební vlak na Kranj, Jo-
senice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza
na brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.

Prihod.

7.23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona)
Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.
8.39 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
9.51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža,
Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
Inomosta, Beljaka.
11.14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice
Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka
Tržiča, Kranja.
3.00 popoldne. Osební iz Straže-Topolice,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.
4.20 popoldne. Osební vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca,
Solnograda, Franzenfeste, Beljaka, Tržiča,
Kranja.
7.02 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z
zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
zenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).
8.18 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice
Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca
Beljaka, Tržiča, Kranja.
9.13 po noči. Osební vlak iz Straže-To-
police, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega,
Kočevja, Grosupljega.
11.33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.
Odhod na Kamnik: 7.27, 11.50, 3.12,
7.15, (11.00 ob nedeljah in praznikih).
Prihod iz Kamnika: 6.42, 11.00, 2.41,
6.15, (10.30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Izvela zaloga avtomobilov in avtomobilov
otroških vozičkov
in navadno do najfinjših
žimo.
M. Pakič
v Ljubljani.
Skladnja avtomobilov in
prijazni posluževanje.

Josip Rojina

krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožefa cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami
glede **finoga kroja** in ele-
gantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinejših angl.
in franc. specialitet blaga.

: Zavod za uniformiranje.

Novo otvorjeni

cvetlični salon

Selenburgova ulica št. 6.

Vijudno se priporočam si-
: občinstvu za naročbo :

šopkov, vancev,

svežih kakor suhih s tra-
kovi in napisom v vseh
barvah, ki so vedno v
zalogi. Dela se izvršujejo
v najmodernejši obliki.
Naročila z dežele hitro in
točno. Cene zelo nizke.
Z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

550 Naslov za brzojavke:
Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Zdrave, rdečelične otroke hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperi duh in vonj. 1 steklenica K 1.80.

Zoper kašelj, zasliže- nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše pre-
zkušeno in mnogostoransko priporočeno
trpetov osh. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih
specialitet ter priznanih do-
maćih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.
Vedno sveže gumijevke specialitete.

Oddajajo se tudi zdravila za
člane vseh bolnišniških blagajin.

Razpoložljive po 2 krat na dan na vsak sirup.

Pharm. Mag.

Josip Clžmár

lekar na pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Trgovina z orožjem in s. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

Priporočila po tvorniških cenah kot
najboljše branilno orodje avtom. žepne
pistolet, točno zastreljene sistemov
„Browning“, „Steyr“, „Mauser“ in
„Bayard“ samokresni najbogatejše iz-
bire 2- od K 5.50 naprej, floberti in
karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd
Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

dela mokre kleti, vlažna
stanovanja
zajamčeno suha
REFERENCE AVSTRA PATENT
ZASTON: ST. 36 PROSPEKT
Avst. ceresitna družba zez Dunaj XIX. Eisenbahnstrasse No 61. Tel. 22288.

V. Parma
Balkanska koračnica
za klavir
ki se je igrala že večkrat tudi v slovenskem dež.
gledališču in ki je žela tako buren aplavz, da se
je morala ponoviti, je ravnokar izšla v založbi
Narodne knjigarne.
Dobi se jo v vseh knjigarnah tu in na slovaškem jugu.
Cena K 1.20, s poštnino 10 v več.

Ne I 265/13/2

792

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Mokronogu je po prošnji lastnice Glav-
ne posojilnice in hranilnice v Mokronogu naprodaj po javni dražbi nepremičnina
vl. št. 24. k. o. Mokronog, obstoječa iz prostorne

za vsako obrt sposobne hiše s svinjaki,

za katero se je ustanovila izklicna cena 6600 kron.

Dražba se bo vršila dne **15. marca 1913.** ob 11. uri dopoldne pri

podpisnem sodišču soba št. 1.

Dražbeno izkupilo je izplačati lastnici.

Plačilo po dogovoru.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodišču soba št. 1.

C. kr. okrajna sodnija v Mokronogu oddelek I.
dne 21. februarja 1913.

Brez konkurence!
F. L. Popper čevlji
za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri
JULIJ STOR, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.
Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.
K 12.50—16.50.

Thomasova **: žlindra :**
priznana dobro umetno gnojila za vinograde, travnike, deteljizna,
polja in pašnike, prodaja na cele vagone in na drobno po ugodnih cenah
veletrgovina z železnino „MERKUR“
Peter Majdič v Celju,
kjer je zaloga in prodaja tvrdke 790
Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin.

V tej trgovini se prodajajo na debelo in na drobno tudi vsa druga umetna
gnojila kakor: **kalijsol, kajnit, žilski solitor, žveplenik, amonjak,** in **superfosfat,** nadalje vsakovrstno železnino, blago posebno:
palično železo, traverze, cement, strojna tepenka, poljedelski stroji, vsakovrstno orodje itd.

Priporočamo specialno damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šteč. 9. — Lastna hiša.

Krasno Fina Moderno
KOSTUME, PRAVNE PLAGSE, NOČNE HALJE, KRILA. **BLUZE** **STEZNIKE, SPORTNE KAPE, OTROŠKE OPIČE, PERILO.**

OTROŠKE obleke — obleke za MLADENKE

Higijenično perilo in druge potrebščine za nevestjenke.
Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Najboljši češki nakupil vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. aivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 6-10 K; kg velefinnega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, aivega 6 K, 7 K, belega, snega 10 K; najfinjši prani puh 12 K. Naročila od 6 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega draga, belega ali rumenega, prav stanovitim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne perlice 10 K, 18 K, 14 K, 16 K, glavice 3 K, 8-50, 4 K. Perlica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K, 17 K, 80, 21 K, glavica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K, 50, 5 K, 20, 5 K, 70, spodnja perlica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K, 80, 14 K, 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 787, Češko.

Čepa prilika! Čepa prilika!**Popolna acetilenska razsvetljevalna naprava za 100 plamenov**

se zaradi splošne uvedbe električne luči v trgu cenó prodá.

Naprava je bila samo 3 mesece v rabi in je kakor nova. Zraven spada okoli 400 metrov pocinjenih železnih cevi, okoli 20 lirastih svetilk, inventne svetiljke, lestenci, dvojne svetiljke, vrtno svetiljke, rezervni gorilci in stekla in kompletno rezilo za cevi. Prav pripravno za hotele, vile, graščine, kopališča, cestno razsvetljavo.

Vprašanja ozir. gledanje pri gosp.

Karlu Janiču v Zalcu, Spodnje Stajersko.

Idrija - Logatec, kolodvor.

Avtomobilna zveza

Idrija - Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:
ob 6— zjutraj
12— opoldan
3-30 popoldan

Prihod v Logatec:
ob 7-50 zjutraj
1-40 popoldan
5-10 popoldan

Odhod iz Logatec:
ob 8-30 zjutraj
2-30 popoldan
6-30 zvečer

Prihod v Idrijo:
ob 10-20 zjutraj
4— popoldan
8-15 zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:

	I. razred	II. razred
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—
Idrija - Godovič	1-50	1—
Godovič - Hotedrška	1-50	1—
Hotedrška - Logatec	1-50	1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razred	II. razred
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—
Idrija - Godovič	1-50	1—
Godovič - Hotedrška	1-50	1—
Hotedrška - Logatec	1-50	1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Volnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

BRNSKO-KRALJEVOPOLJSKA**tvornica strojev**

(Brünn-Königsfelder Maschinenfabrik)

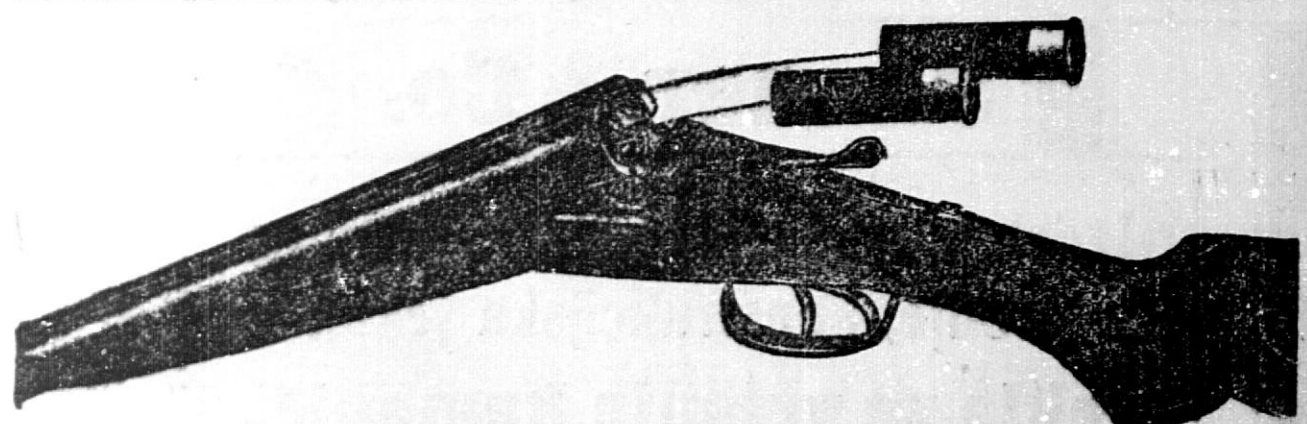
tvorniške delniške družbe za gradbo strojev in vagonov v Semerniku prej H. D. SCHMID. Tvornica v Kraljevem polju pri Brnu.

Kompletne naprave za ledenice in hladilnice.

Amonijakov in ogljenčevokislinski sistem za velike in male obrate

Parni stroji, parni kotli, motorji na sesalni plin, surovo olje, bencin in petrolin. Centrifugalne in črepalnice na drogovno gonilo, stroji za obdelovanje lesa, železne konstrukcije, čistilniki vode, cestni valjarji.

Ponudbe in prospekti zastoj. Ponudbe in prospekti zastoj.

Ljubljana

Fr. Ševčík

Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suških in čeških strogo preizkušanih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trocevke in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštino prosto.

Štampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe
pravil in izdelovalci kaviškovih štampilij

Ljubljana, Stari trg 20.
Čestiti franke. 235

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke
cilindre, čepice itd.

najnovije fasone
po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštino prosto.

Popravila in preoblike
: točno in ceno.

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si

mojo bogato zalogo pravih, najfinjših

švicarskih ur iz

zlata in srebra, ure

za dame z diamanti

in briljanti, zapestnice, uhane, vratne

verize, poročne in druge prstane,

krasne nastavke iz kina srebra, namizna orodja itd.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoj!

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni

delavnici točno in solidno.

:

:

:

:

:

:

:

:

Preizkušnje za pomočnike

tekem leta 1913 se bodo vršile ob ponedeljkih dne:

14. aprila, 16. junij 13. oktobra in 15. decembra.

Lastnoročno pisane, nekolikovane prošnje za pripustitev k preizkušnji je opremiti z učnim izpričevalom in z onimi obrtne nadaljevalnice.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1913.

707

Obrtno-oblastvena komisija za pomočniške preizkušnje.

Predsednik komisije: Ing. J. Foerster.

Ustanovljena 1. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firmeža

Telefon številka 154.

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.

Električna sila.

POZOR! NA OBROKE! BERITE!

Prva, največja, najstarejša in najposobnejša slovenska tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak c. kr. dož. sodnije

»Zvezda« nasproti : nunske cerkve : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti : nunske cerkve :

Klavirji, pianini in harmoniji
najslovičnejših svetovnih tvrdk
Bösendorfer Rudolfa (ne An-
ton) Stelzhammer, (najboljši
: angleški sistem sedanosti),
Köhl & Heilmann (neprekosl-
jivi pianini z Lexovo mehaniko),
Bratje Stingl, Czapska, Laub &
Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini)
in Hörstel (amer. harmonij od
90 K naprej), imam 10 let, njih
edini zastopnik za Kranjsko v
velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov).

Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od 15 naprej prvovrsten instrument goraj omenjenih najboljših tvrdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo.

Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamenja najugodnejša. Uglasevanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga tvrdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kako edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake rezije

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, zimnat modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

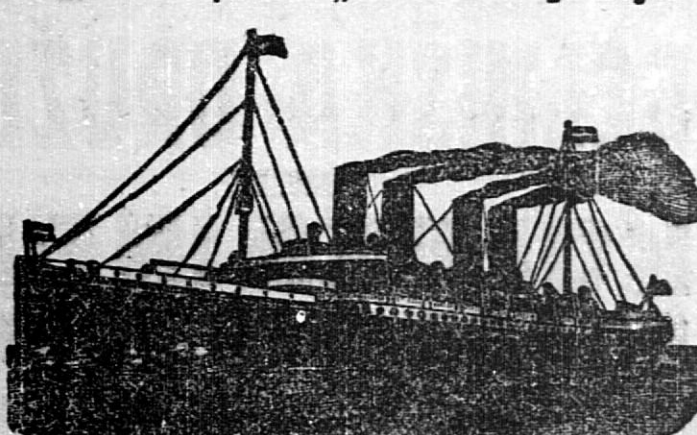
Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

3411

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35

nasproti občernani gostilni „pri Starem Tislerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pejasnila, ki so tihajo potovanja, tučno in brezplačno. — Postrežba poštena, resna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizono, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebn ugodno in izredno ceno čez Kalifornijo. Odhod na tej poti iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!!

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos
sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelkovne naprave
Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, pro-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

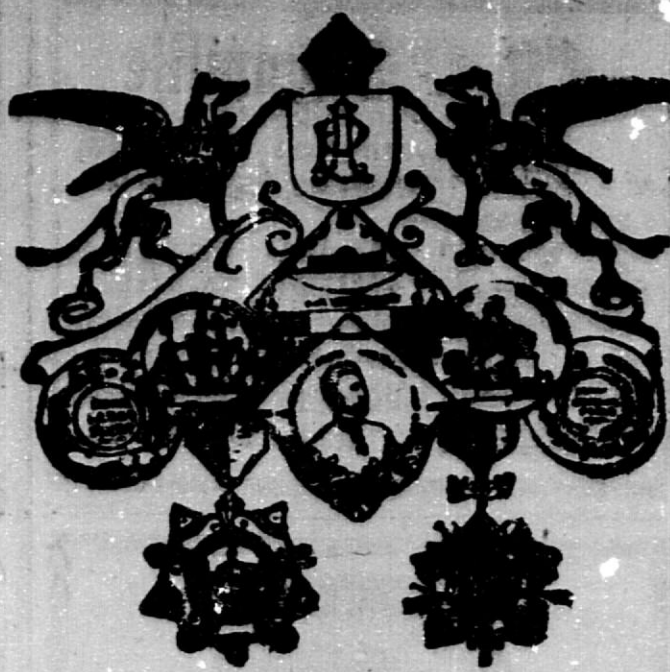
POZOR!

Vile, stanovanjske hiše stav-
bne parcele v mestu kot v
okolici **se pod jako ugod-
nimi pogoji prodajo.**

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto

Kolodvorska ulica šte. 8.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plašče za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izbor
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trbovlske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in
otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z
napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice,
vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje.
Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Blagovolite pisati po vzorce in cenike!!

dobite jih poštne prosto!

Havlíčkové tkanine, cefirji, damaski in kanafasi
so že od leta 1887. najboljše kakovosti.

Pošiljam na zahtevo tudi vzorce plesnega, spomlad-
nega in poletnega blaga, kakor tudi vse izdelke za
domaćnost in za oprave nevest.

V. J. Havlíček in brat, izvozni zavod, Poděbrady (Kraj. Češko).

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line

Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland,
Vadorland, Zealand, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vpludna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pejasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Anversa

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odsej šte. 35,

od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Štajerske fužine litega jekla

Fužine: Judenburg (Štajersko)

Centrala: Dunaj VI., Wallgasse 39

Danner & Co.

Izdeluje najboljša elektr. jekla za
:: orodje, konstrukcijska jekla, ::

jekla za vrtanje kamenja,
jeklo za sekire, nože in
različno domače orodje,
:: pile, kladva l. t. d. ::

;; najboljše kakovosti. ;;

Dopisuje: slovenske, hrvaško, srbsko, rusko,
:: francosko, angleško, italijansko itd. ::

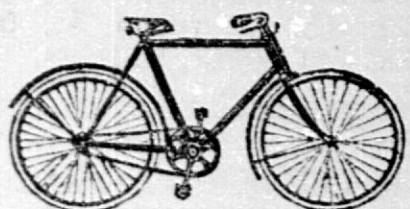
Avtomobilske vzmeti.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

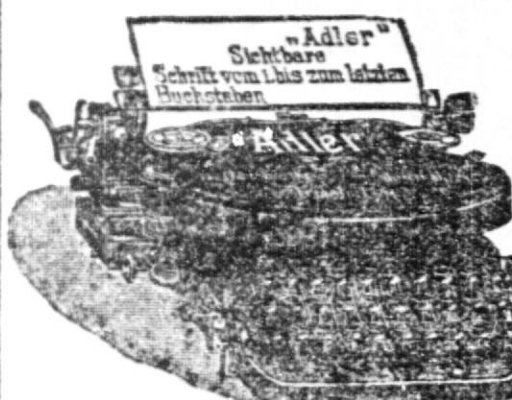
priporoča svojo bogato zalogo

vozni koles

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezp'adni kurzi za
vezenje v hiši.

Pisalni stroji
„ADLER“

Pletilni stroji
vseh velikosti.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana:

Pariz 1905

London 1905.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi
vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

;; Cene brez konkurence. ;;

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2—60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

FR. IGLIČ

Ljubljana,

Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA

PREJE

KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY

Dinamo stroji in električni motorji. ::
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. :: Električni
obrat vseh vrst. :: Ventilatorji. :: Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. :: Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. :: Vodne
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
:: Točna, cene in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih tvrdk. :: Vse
potrebe za instaliranje. :: :: :: ::

Ostanke blaga

obleko, hlače, paletot, damsko obleko, plašč, suknjo itd.

Eksport trgovnice suknega blaga

Karl Kasper, Innsbruck št. 57.

ki so se mi v množicah nakopičili, oddajam, da se jih čimprej izne-
: : bim, daleč pod ceno! : :
Zadosti za popolno modko

Zahtevajte vzorec
ostankov
modškega in dam-
skega blaga pošt.
prosto.

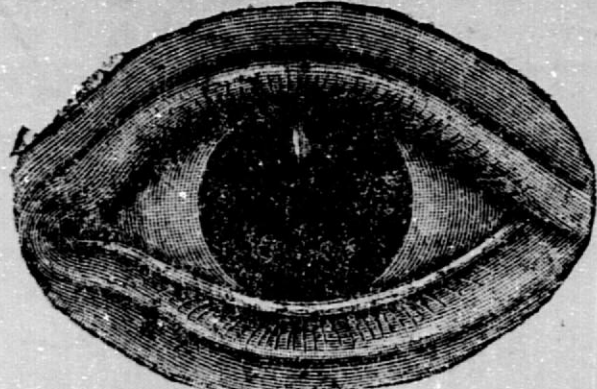
Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Hiti

Pred Skofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno konce-
sion. optik in strokovnjak priporoča svo

optični zavod

kakor vsakovrstna očala in ščipalnike,
toplomere, zrakomere, hygrometre, dali-
nogrede vseh vrst, kakor „Zeiss, Busch,
Goerz“ itd., ter vse v to široko spada-
joče predmete. Vsa popravila izvršujem
točno in solidno v svojih z električnimi
obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola

Ljubljana,

Dunajska cesta 13

Izborna zaloga

namiznih in

nastropnih

svetilk

najnovije

vrste

po nizkih cenah

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi

umetnični ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.

Cenovnik zastonj in poštne prosto.

Triumph-
Štedilnike, peči,
trajnogoreče vloge
(za vzidat v lončene peči.)
vartstvena **TRIUMPH** znamka

ceniki zastonj!
Do karvi naslov se usahem: naznani jo.

Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z.z.o.z.Wels
Gorenje Avstrijsko.

Christofle
jedilno in namizno orodje.

Samo ena sama kakovost
najboljša.

Dunaj I.
Opernring 5
Reinrichshof.

Po vseh
mestih prodajalci.

Cenovnik zastonj.

12 namiznih žlic	30.-
12 namiznih vilic	30.-
12 namiznih nožev	30.-
12 desertnih vilic	27.-
12 desertnih nožev	27.-
12 kavčnih žlic	16.-
1 zaševalka za juho	10.-
1 žlica za sočivo	8.-

Štiriooglate strojne žične pletenine
surove ali na ognju pocinkane, vseh debelosti in širokosti pentelj

posebno pripravne za ograjevanje gozdov, travnikov, vrtov, z voliere, okenske mreže ter mreže za pesek in gramoz, dalje material za ograjevanje, različnih debelosti jeklena bodeča žica za plotove, večkrat sukana, šesterooglate, v ognju pocinkane strojne žičaste pletenine za varstvo proti zajcem, pasjake, fazanerije, voliere, lawn-tenise, šabizove stene, monirake stavbe, žičaste in ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobe, probnice, procelja in balkone ter vse zadnje fabrikate dobavljajo po najnižjih cenah po priprano najbolj kakovosti

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 26/42
tovarnica sitarskega in klobučevinastega blaga.
Vzorci in vsa pojasnila gratis in franko.

Štev. 4088

RAZPIS.

729

Za zgradbo deželne ceste Škofja Loka-kolodvor in za
zgradbo v tiru te ceste ležečega mostu iz železobetona

na 73.200 K odnosno 86.800 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale
potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali
doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalne svote
naj se predlože za cesto posebej in za most posebej

do 17. marca t. l. ob 12 opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dolo-
plati je zapечатene z napisom: **Ponudba za prevzetje gradbe ceste Škofja**
Loka-kolodvor ali mostu čez Sušico.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne

pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini

ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede

na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo

ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem

uradu, Turjaški trg.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 21. februarja 1913.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
(Kolizej):

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
(Kolizej):

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

in v različnih najnovjših slogih.

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago

ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti.

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

RAI

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Vozovi brez ventila.

25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.

Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12.

Štajersko slivovko
tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter
medicinalna žganja
in sicer štajerski konjak, borovničev, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna
ROBERT DIEHL v Celju

Maslo, malisno šupo, suhe gobe, vinski kamen

jabolka namizna in hruške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnate solne in otrobne vreče kupi vsako množino

veletrgovina **ANTON KOLENC**,
Celje, Graška cesta 22. 3095

48 urah
Hernial-Dragee

ozdravi brez vbrizganja pri
gospodih in damah vse bo-
lezni spolovil, iztok, kapa-
vico, boleznj v mehuru, kjer
drugi pomočki odpovedo.
Škatlja (100 kom.) K 5.—, 2 škatlji za
13 eno zdravljenje. — Izdeluje
Delta' Laboratoire de Produits Chimiques à Paris
Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko:
Lekarna Mariabillf, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20
po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Vijudno povabljam p. n. občinstvo na
ogled najnovejše pomladanske mode.

Specialna modna trgovina

za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Resna ženitna ponudba!

36 letni vdovec s 3 otroki,
dobro situiran, v lepem kraju
na Goriškem, išče v svrhu
ženitve gospodično, izklju-
čena tudi ni vdova, brez
otrok, z lastnim premoženjem
Resne ponudbe s sliko, ki se
strogo tajno vrne: poštno
ležeče Gorica, glavna
pošta, pod šifro 8000.

765

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon m 3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
stane samo 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—,
dale blago za površnike, turistovski lo-
den, svilnate kamgarne, blago za damske
obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah
kot solidna in poštena vrlo znana

Zaloga tvornice za sukne

Siegel-Imhof v Brnu (Braunn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri
firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju,
imajo privatni odjemalci veliko prednost
Največja izbira. Stalne najnižje cene.
Tudi najmanjša naročila se izvrše naj-
pozorneje in natančno po vzorcu. 517

NEIGE DE FLEURS

(Cvetlični sreg)

nova znanstveno izdelana

krema za roke in obraz

Igiensko najboljšje toaletno sredstvo sedanjosti. Dobiva se posvodi Lonček 80 h., škatlja K 1-60.
Zaloga: „Adria“, B. Cvančara v Ljubljani. Zaloga

PATENTE

vseh dežela izposijuje inženir

94

M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zapriženi patentni ovetnik
na Dunaju VI., Mariabillerstrasse št. 37.

Visoko, moderno podoba, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se
odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

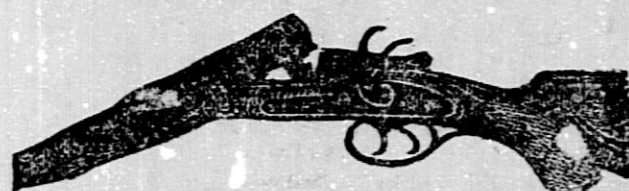
Edna zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,

Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higien. perila
Jagrovega in Tetra ter vse druge modne
predmete najboljšje kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
vzvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ooniki zastoni.

Revmatizem, protin,
nevralgije in ozeblina

večkrat povzročajo neznesne bolezni. Za njih
hitro pomirjenje in potolaženje, za oplahtenje
oteklin in obnove premičnosti členkov ter odstra-
njenje občutka mrgolenja učinkuje presenetljivo
sanesljivo

CONTRHEUMAN

besečna znanaka (mentolosalil-
hidrat konstanten izvleček).

pri vteranju, masiranju ter v obkladkih. 1 lonček 1 K.
Ako pošljete naprej K 1-50 dobite 1 lonček
K 5.— 5 lončkov
K 9.— 10

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. Fragnerja lekarni,

c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga-III,
št. 203.

Poslajte na ime svadika in zalogo v
izdelovalca. lekarnah

V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr,
dr. G. Piccoli, Jos. Glumár.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

Krasni moderni spomladanski
kostumi, moderne jope in
plašči, vrhnja krila, razno-
vrstne bluze v najnovejši izbiri
in dobrega okusa priporoča

687

Modna trgovina

: **P. MAGDIČ** :

Ljubljana — nasproti glavne pošte.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.